TÜRKİYE BANKALAR BİRLİĞİ

Türkiye Bankalar Birliği
2006-2007 Dönemi Çalışmalarına İlişkin
Faaliyet Raporu, Denetçi Raporları,
Bilanço, Hesap Durumu, 31.03.2007 Tarihli
Bağımsız Denetim Raporu,
2007-2008 Dönemi Bütçe Tasarısı

Mayıs 2007

Türkiye Bankalar Birliği
Yönetim Kurulu*

Yönetim Kurulu Başkanı

T. İş Bankası A.Ş.	H. Ersin Özince	Genel Müdür

Yönetim Kurulu Üyeleri

T.C. Ziraat Bankası	Can Akın Çağlar	Genel Müdür
Akbank T.A.Ş.	Zafer Kurtul	Genel Müdür
T. Garanti Bankası A.Ş.	Sait Ergun Özen	Genel Müdür
T. Vakıflar Bankası T.A.O.	Bilal Karaman	Genel Müdür
T. Halk Bankası A.Ş.	Hüseyin Aydın	Genel Müdür
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	Tayfun Bayazıt	Genel Müdür
Finans Bank A.Ş.	Sinan Şahinbaş	Genel Müdür
Oyak Bank A.Ş.	Hakan Eminsoy	Genel Müdür
Fortis Bank A.Ş.	H. Faik Açıkalın	Genel Müdür
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	Varol Civil	Genel Müdür
Türk Eximbank	Ahmet Kılıçoğlu	Genel Müdür
Şekerbank T.A.Ş.	Dr. Hasan Basri Göktan	Genel Müdür

Yönetim Kurulu Denetçi Üyeleri

Denizbank A.Ş.	Hakan Ateş	Genel Müdür
T. Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.	Halil Eroğlu	Genel Müdür
Tekfenbank A.Ş.	Mehmet Erten	Genel Müdür

Genel Sekreter Dr. Ekrem Keskin

* 1 Mayıs 2007 tarihi itibariyle.

Türkiye Bankalar Birliği

Misyon :

Bankacılık sektörünün hak ve menfaatlerini gözeterek, sektörün büyümesine, sağlıklı çalışmasına, bankacılık mesleğinin gelişmesine, haksız rekabetin önlenmesine ve rekabet gücünün artırılmasına katkıda bulunmaktır.

Vizyon :

Finansal sektörün verim ve etkinliğinin artırılarak uluslararası büyüklüğe ve güce ulaşmasına, İstanbul'un uluslararası bir finans merkezi olmasına öncülük eden bir kurum olmaktır.

Temel Değerler :

- Serbest piyasa mekanizmasını savunmak
- Düzenlemelere uymak, ilkelere bağlılık
- Dürüstlük ve güvenilirlik
- Şeffaflık
- Hakkaniyetli davranmak
- Akılcı ve gerçekçi olmak
- Tasarruf ve verimlilik
- Yeniliğe ve değişime açıklık
- Bireye ve insan haklarına saygı
- Bilgi ve uzmanlığa değer vermek
- Dayanışma ve paylaşma
- Sosyal sorumluluk ve çevre bilinci

Türkiye Bankalar Birliği
50. Genel Kurul Toplantı Gündemi

(29 Mayıs 2007 Saat 10:30)

Açılış Konuşmaları

Genel Kurul Çalışması

I. Başkanlık Divanı Seçimi

II. Birlik Çalışma Raporu ve Bütçesi

1. Birliğin,

   a. 2006-2007 dönemi çalışmalarına ilişkin Faaliyet Raporu ve Denetçi Raporlarının,
   b. 30.06.2006 Bilançosunun,
   c. 31.03.2007 Hesap Durumunun,

   incelenmesi ve onaylanması.

2. Yönetim Kurulu ve Denetçilerin ibrası

3. 2007-2008 Bütçesinin incelenmesi ve onaylanması

III. Diğer

IV. Dilek ve Temenniler

Türkiye Bankalar Birliği
2006-2007 Dönemi Faaliyet Raporu

İçindekiler

Sunum ix

I. 2006 Yılında Türkiye Ekonomisi ve Türk Bankacılık Sistemi **1**

1. Genel Değerlendirme 1
2. 2006 Yılında Türkiye Ekonomisindeki Gelişmeler 9
3. 2006 Yılında Bankacılık Sistemi 29

II. Türkiye Bankalar Birliği'nin Faaliyetleri **44**

A. Bankacılık ve Araştırma Grubu 44

1. Gündemdeki Başlıca Düzenlemeler
2. Bankalararasında Ortak Faaliyetler
3. Kurumlararası İşbirliği
4. Araştırma, Basın ve Yayın Faaliyetleri
5. Kütüphane

B. Eğitim ve Tanıtım Grubu 59

1. Eğitim Faaliyetleri
2. Tanıtım Faaliyetleri

C. Bilgi İşlem, İstatistik ve Teknoloji Grubu 65

1. Bilgisayar Sistemleri Geliştirme ve Destek Hizmetleri
2. Çalışma Grupları Faaliyetleri
3. İstatistik Raporlama

D. İdari ve Mali İşler Grubu 73

III. Türkiye Bankalar Birliği'nin 2005-2006 Bütçe Dönemi Sonuçları, 2006-2007 Bütçe Dönemi 9 Aylık Hesap Durumu ve 2007-2008 Dönemi Bütçe Tasarısı **75**

1. 30.06.2006 Tarihli Konsolide Bilanço ve 2005-2006 Dönemi Konsolide Gelir-Gider Tablosu, Analizi ve Denetçiler Raporu
2. 2006-2007 Bütçe Dönemi 9 Aylık 31.03.2006 Tarihi İtibariyle Hesap ve Gelir-Gider Tablosu ve Denetçiler Raporu
3. 2007-2008 Dönemi Bütçe Tasarısı

Sunum

Sayın Üyeler,

Yakın dönemde Türkiye ekonomisi ile bankacılık sistemindeki gelişmeleri değerlendirmek ve Birliğimiz çalışmaları hakkında bilgi sunmak amacıyla hazırlanan faaliyet raporumuz üç bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde ekonomik gelişmeler ışığında Türk bankacılık sisteminin performansı değerlendirilmektedir. İkinci bölümde, Türkiye Bankalar Birliği'nin çalışmaları hakkında bilgi verilmektedir. Üçüncü bölümde ise Birliğimizin 30.06.2006 tarihli konsolide bilançosu ve 2005-2006 dönemi konsolide gelir gider tablosu ile 31.03.2007 tarihli hesap durumu ve 2006-2007 bütçe dönemi 9 aylık konsolide gelir-gider tablosu ayrıntıları ile değerlendirilmektedir. Son olarak, Birliğimizin 2007-2008 dönemi bütçe tasarısı yer almaktadır.

Sayın Üyeler,

Türkiye ekonomisi ve bankacılık sistemi açısından 2006 yılında öne çıkan başlıca gelişmeler, ikinci çeyreğin sonlarına doğru para ve sermaye piyasalarında yaşanan dalgalanma, faiz oranlarının ve enflasyonun yükselmesi, ikinci yarıda ekonomik faaliyetin büyümesinin hız kaybetmesi, özel sektör tasarruf açığındaki hızlı genişleme, özelleştirme programının hızlanmasına bağlı olarak kamu kesiminde iyileşmenin sürmesi, doğrudan yabancı sermaye girişinin rekor düzeyde gerçekleşmesi, para ikamesinin yeniden artması, bankacılık sisteminde sahiplik yapısının değişmeye devam etmesi olmuştur.

Yılın ikinci çeyreğinde uluslararası alanda yaşanan dalgalanmalara bağlı olarak, içeride para ve sermaye piyasalarındaki ani ve yüksek fiyat hareketleri enflasyon beklentilerini ve büyüme performansı olumsuz yönde etkilemiştir. Enflasyonda 2002 yılında başlayan düşüş eğilimi ikinci yarıdan itibaren tersine dönmüştür. Tüketici enflasyonu, hedefin yaklaşık iki katı düzeyinde, yüzde 9,7 olarak gerçekleşmiştir. Merkez Bankası, bozulan beklentileri hedeflenen enflasyona yöneltmek için parasal sıkılaştırmayı öngören bir dizi önlemi uygulamaya koymuştur.

Hem tüketim hem de yatırım talebindeki artış hızı ikinci yarıda önemli ölçüde ivme kaybetmiştir. Gsmh'nin yıllık büyüme hızı ilk yarı sonunda yüzde 8'den yıl sonunda yüzde 6'ya yavaşlamıştır. Tasarruf eğilimi özel kesimde düşmeye devam ederken kamu kesiminde artmıştır. Tasarruf açığının gsmh'ye oranı özel kesim kaynaklı olmak üzere rekor düzeyde gerçekleşmiştir. Kamu kesiminde ise tasarruf dengesini gözeten yaklaşım korunmuştur. Merkez Bankası'nın para politikasında sıkılaştırmaya yönelik önlemleri yanısıra Maliye Bakanlığı kamu kesimi dengesinde disiplinin kararlılıkla sürdürüleceğini açıklamıştır. Kamu kesimi dengesinin gsmh'ye oranı yakın dönemin en yüksek düzeyine ulaşmıştır. Kamu kesimi dengesindeki hızlı iyileşme kamu kesimi borç stokunun gsmh'ye oranının da düşmesine önemli katkı yapmıştır.

İç talep büyümesinin sınırlandırılmasına yönelik parasal ve mali önlemlerin etkisi yanında uluslararası piyasalarda dalgalanmanın kısa bir sürede yatışmasına da bağlı olarak iç piyasalarda istikrar kısa sürede yeniden oluşmuştur. Üçüncü çeyrekten itibaren faiz oranlarında yükselme durmuş, sermaye girişinin hızlanmasının da etkisiyle YTL yeniden değer kazanmıştır. Merkez Bankası rezervleri yavaş bir düşüşten sonra, yeniden yükselmiştir.

Faiz oranlarının düzeyi ve yurtdışında yerleşikler lehine yapılan vergi düzenlemelerinin etkisiyle yurtdışında yerleşiklerin Devlet iç borçlanma senetlerine olan talebi önemli ölçüde artmıştır. Buna karşılık, yurtiçinde yerleşik gerçek kişilerin Devlet iç

borçlanma senetlerine olan talepleri azalmıştır. Yurtiçinde yerleşiklerin talebi daha çok repoya ve kısa vadeli YTL'ye ve döviz mevduatına yönelmiştir.

Bu dönemde, dikkati çeken önemli bir gelişme uzun bir aradan sonra yabancı para ikamesinin yeniden artmasıdır. Yabancı para mevduat artışının hızlanmasına bağlı olarak bankaların likitidite tercihleri artmış, faiz oranlarının yükselmesi ve iç talepteki yavaşlamanın da etkisiyle kredi stokundaki büyüme hızı ikinci yarıda ivme kaybetmiştir.

Kredi stokundaki büyüme yavaşlarken, banka dışı kesimlerin yurtdışından borçlanmaları hızla büyümeye devam etmiştir. Banka dışı kesimlerin dış borç stoku, bu kesimin Türkiye'deki bankalardan kullandıkları yabancı para kredilerin üzerinde gerçekleşmiştir. Bu arada, banka dışı kesimlerin dış borç stoku ilk kez kamunun dış borç stokunu aşmıştır.

Banka dışı kesimler tarafından kullanılan net dış borçlanma net sermaye girişinin de önemli bir bölümünü oluşturmuştur. Ek olarak, özelleştirmenin hızlanması, yurtdışı yerleşiklerin banka ve banka dışı kurumlara olan doğrudan yatırımları ile portföy yatırımları da sermaye girişini desteklemiştir. Doğrudan yabancı sermaye yatırımları 19 milyar dolar ile rekor düzeyde gerçekleşmiştir.

Güçlü sermaye girişi, rekor düzeye ulaşan cari işlemler açığının kolaylıkla finansmanını sağlamıştır. Dış ticaret açığındaki büyüme yanında, turizm gelirlerindeki düşüş nedeniyle hizmetler dengesinin küçülmesi cari açığın büyümesini hızlandırmıştır. Net sermaye girişindeki hızlı büyümeye rağmen, sermaye hareketleri içinde doğrudan yabancı sermaye girişi, portföy yatırımları gibi yabancı para cinsinden borç doğurmayan kalemlerin ağırlığının artması dış borç stokundaki büyümeyi sınırlandırmıştır. Borç stokundaki artışın tamamına yakını özel kesimden kaynaklanmıştır. Dış borç stokunun gsmh'ye oranı 2001 yılından sonra ilk kez artmıştır.

İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nda (İMKB) hisse senetleri işlem gören şirketlerin piyasa değeri ilk yarı sonunda dolar bazında yüzde 21 oranında azalmıştır. Piyasa değeri ikinci yarıda yeniden artmakla birlikte yıl sonunda bir önceki yıl sonundaki değerinin altında kalmıştır.

Geçen yıl Mayıs-Haziran döneminde piyasalarda yaşanan dalgalanmalar ekonomiyi olduğu gibi bankacılık sistemini de etkilemiştir; büyüme performansının yavaşlamasına, bilanço yapısının yavaş da olsa değişmesine neden olmuştur. İlk yarı sonunda bilanço toplamının yüzde 35 olan yıllık büyüme hızı yıl sonunda yüzde 22'ye yavaşlamıştır. Yılın ikinci yarısında YP mevduat artışı hızlanmıştır. Bununla beraber, YTL'nin değer kazanmasıyla, YP mevduatın YTL karşılığındaki artış sınırlı kalmıştır. Bankalar, dış kaynak kullanımını azaltmış, döviz mevduat talebindeki artışın da etkisiyle, yurtdışı bankalarda tuttukları likit aktiflerini artırmışlardır. Kredi stokundaki artış hızı önemli ölçüde yavaşlamıştır.

Sektördeki konsolidasyon yavaşlamakla birlikte devam etmiştir. 2006 yılında banka sayısı 1 azalarak 46'ya düşmüştür. Mevduat bankaları grubunda yabancı sermayeli bankaların sayısı 2 artarak 15'e yükselmiştir. İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nda işlem gören bankaların halka açık hisseleri hariç tutulduğunda, yabancı sermayeli bankaların toplam aktifler içindeki ağırlıklı sektör payı yüzde 18'dir .

Toplam aktifler 486 milyar YTL'ye (346 milyar dolara) ulaşmıştır. Toplam aktiflerin gsmh'ye oranı 3 puan artarak yüzde 85 düzeyinde gerçekleşmiştir. YTL aktiflerin ve YTL pasiflerin bilanço içindeki payı 2 puan azalarak sırasıyla yüzde 66'ya ve yüzde 62'ye gerilemiştir. Bankacılık sisteminde yabancı para net genel pozisyonu 184 mil-

yon dolar fazla vermiştir. Şube sayısında ve personel istihdamında son üç yılda gözlenen artış sürmüştür.

Kredi stokundaki artışın ikinci yarıda yavaşlamasına rağmen, 2005 yılına göre kredilerin toplam aktifler içindeki payı 5 puan artarak yüzde 43'e yükselmiştir. Toplam kredilerin mevduata ve gsmh'ya oranı ise sırasıyla yüzde 71 ve yüzde 36 olmuştur.

Toplam kredilerin yüzde 74'ü YTL, yüzde 26'sı ise yabancı para kredilerden oluşmuştur. Kurumsal kredilerin toplam içindeki payı yüzde 69, bireysel kredilerin payı ise yüzde 31 olmuştur. Kurumsal krediler içinde önemli paya sahip sektörler ticaret, tekstil ve inşaat sektörüdür. Sorunlu kredilerde artış sınırlı kalmıştır. Sorunlu kredilerin yüzde 90'ı için özel karşılık ayrılmıştır.

Toplam mevduat pasiflerin yüzde 61'ini oluşturmuştur. Toplam mevduatın yüzde 61'ini oluşturan YTL mevduatın payı önceki yıla göre 2 puan düşmüştür. Toplam mevduatın ortalama vadesi 2,5 ay düzeyinde yaklaşık olarak aynı kalmıştır.

Vade uyumsuzluğu nedeniyle, faiz oranlarındaki yükselmeye bağlı olarak menkul değerler portföyünün piyasa değeri düşmüştür. Buna ek olarak, kar dağıtımının da etkisiyle özkaynaklar ilk yarıyıl sonunda küçülmüştür. Dalgalanmanın kısa sürmesine bağlı olarak özkaynaklar ikinci yarıda yeniden artmıştır. Sermaye yeterliliği oranı Haziran 2006 itibariyle yüzde 18,5'e gerilemiş ve 2006 sonunda tekrar artarak yüzde 22,4 olmuştur.

Sektörün net aktif karlılığı yüzde 2,3, özkaynak karlılığı ise yüzde 19,1 olmuştur. Özkaynak karlılığı ilk kez 2006 yılında, devlet iç borçlanma senetleri yıllık faizlerinin ortalamasının üzerine çıkmıştır.

Hisse senetleri İMKB'de işlem gören finansal kurumların piyasa değeri 2006 Haziran sonunda bir önceki yıla göre yüzde 30 oranında azalarak 45 milyar dolara gerilemiştir. Finansal kurumların piyasa değeri ikinci yarıda yeniden artmış bununla beraber yıl sonunda 59,3 milyar dolar ile 2005 sonu değerinin altında kalmıştır.

Sayın Üyeler,

Türkiye ekonomisinde ve bankacılık sisteminde son beş yılda önemli gelişmeler yaşanmıştır. Performansı olumlu yönde etkileyen başlıca faktörler fiskal istikrarı, fiyat istikrarını ve finansal istikrarı aynı anda gözeten bir ekonomi politikasının uygulanmaya çalışılması, kamu kesiminde borçlanma ihtiyacının azaltılmasına yönelik disiplinin korunması, piyasa mekanizmasının daha iyi işlemesine ve rekabetin iyileştirilmesine yönelik çabalar, uluslararası düzenlemelere uyum sürecinin devam etmesi ve özelleştirmenin hızlanması olmuştur.

Bu arada dünya ekonomisinde büyüme ve uluslararası ticaret hacminin artması, uluslararası piyasalardaki likidite, gelişmekte olan ülkelere ve ülkemize yönelen yabancı sermaye hareketi, Avrupa Birliğine üyelik sürecindeki somut gelişmeler de performansın iyileşmesine olumlu bir katkı yapmıştır.

Öte yandan, başta petrol olmak üzere temel enerji ve hammade fiyatlarının yüksek düzeyde ve dalgalı bir seyir izlemesi, istihdam artışının işgücü arzının gerisinde kalması, enflasyonun hala yüksek olması, ekonomimizin uluslararası rekabet gücünün kısa dönemde artırılmasındaki zorluklar, tüm sektörleri içine alan kapsamlı reform sürecinin yavaş işlemesi ve eşanlı hale gelmemesi, özel kesimde tasarruf açığındaki hızlı büyüme, uluslararası piyasalardaki sıklaşan istikrarsızlıklar, uluslararası kredi notunun bulunduğu düzeyin düşük olması, Avrupa Birliği'ne ve uluslararası bazı dü-

zenlemelere uyulması yönünde bir çok alanda kısa sürede yapılan değişikliklere uyumun sağlanmasındaki zorluklar, gündemin hala yakından izlenmesini gerektiren önemli konular arasında yer almaktadır.

Ekonomik performansın seyri bankacılık sistemi açısından hala son derece önemlidir. Gelişmeler bilançonun büyüklüğüne, yapısına ve bankaların davranışına hızla yansımaktadır. İstikrar sayesinde, YTL cinsinden finansal araçlara ve finansal hizmetlere olan talep artış eğilimindedir. Likidite yüksektir, aktif kalitesi iyileşmiştir, özkaynaklar çok daha güçlüdür, karlılık artmaktadır. Kısaca bankacılık sistemi geçmişe göre daha büyük, daha güçlü, daha sağlam ve ekonomik büyümeye daha fazla katkı yapacak durumdadır.

Öte yandan, ülkemizde finansal sektörün ve bankacılık sisteminin henüz küçük ölçekte ve sığ olduğu da bir gerçektir. Sermaye piyasamız hale çok küçüktür ve özel kesim bu piyasalardan uzun vadeli kaynak yaratamamaktadır. Bankalar dışındaki finansal kurumların da bilançoları sınırlı büyüklüktedir. Bu nedenle finansal sektör ekonomik ve politik gelişmelerden büyük ölçüde etkilenmektedir. Bunun yanında, bilanço yapısındaki hızlı değişme, türev ürünler gibi daha karmaşık finansal ürünlerin hacminin büyümesi ve kaynakların kısa vadeli yapısı göz önüne alındığında etkin risk yönetimi çok daha hassas ve önemli hale gelmektedir.

Bu süreçte, uluslararası rekabete açık olan bankacılık açısından, düzenlemelerde uluslararası kurallara önemli ölçüde yaklaşılması, değişen kurallara uygun olarak geliştirilen risk yönetimi anlayışı, özkaynaklardaki büyüme ve makro dengelerin sağlıklı olarak kurulmasına yönelik çabalar banka sistemine avantaj sağlayacaktır. Finansal sektörün büyümesi ve sağlıklı olarak çalışmasında ekonomik istikrar yanında, düzenlemelerin istikrarlı, birbirleriyle, ekonomik realite ve uluslararası standartlarla uyumlu olması önemlidir.

Ülkemizde bazı düzenleme ve uygulamalar finansal sektörün büyümesini maalesef desteklememektedir. Süreci olumsuz etkileyen faktörlerin başında finansal işlemler ve kaynaklar üzerindeki para-fiskal yükler, piyasa ekonomisinin işleyişi ile çelişkili ve bankaların risk yönetimini olumsuz yönde etkileyen kurallar, yurtdışındaki kuruluşlar karşısında Türkiye'de yerleşik kuruluşlar aleyhine haksız rekabete neden düzenlemeler, banka dışı kesimlere ilişkin reform sürecinin çok yavaş işlemesi, kayıt dışı faaliyet hacminin büyük olması gelmektedir. Bu nedenlerle finansal kaynakların büyümesi sınırlanmakta, yönetimi güçleşmektedir. Kaynakların önemli bölümü finansal sektör dışında bulunmaktadır. Yurtiçindeki bankaların yurtdışındaki bankalar karşısında rekabet gücü zayıflamaktadır. Son dönemde, aracılık maliyetinin düşürülmesine yönelik olarak somut ve önemli adımlar atılmıştır. Ancak, bunlar yeterli değildir ve finansal aracılık işlemlerinde yükler hala önemini korumaktadır. Bu konudaki çabaların ve kayıtdışılık ile mücadelenin sürdürülmesi gerekmektedir. Enflasyondaki düşüş dikkate alındığında kayıtdışılık ekonomide rekabeti bozan en önemli faktör haline gelmiştir.

Sayın Üyeler,

Finansal sektörün sağlıklı olarak büyümesi, derinleşmesi ve bankacılık sisteminin sorunlarına sağlıklı çözümler bulunması amacıyla Birliğimiz gündemde bulunan konuları yakından takip etmekte, sorunların çözümüne pozitif katkılar sağlayacak görüş ve öneriler hazırlamakta ve ilgili kurumlara sunmaktadır. Ekonomiyi, finansal sektörü ve bankacılık sistemini ilgilendiren gelişmeler, görüşmeler ve değerlendirmeler konusunda üyelerimize sürekli olarak bilgi aktarılmaktadır. Üzerinde çalışılan ve gündemimizdeki yerini koruyan konular şunlardır:

Bankacılık Kanununa ilişkin alt düzenlemelerin tamamlanması, Kanunun ve alt düzenlemelerin uygulanmasında karşılaşılan sorunların belirlenmesi ve çözüm önerilerinin hazırlanması, aracılık maliyetlerinin düşürülmesi, haksız rekabet yaratan ve/veya rekabet gücünü zayıflatan düzenleme ve uygulamalar, kayıtdışılık ile mücadele, vergi kanunlarında yapılan değişiklikler, ipotekli konut finansmanı kanununa ilişkin alt düzenlemeler, İcra ve İflas Kanunu, karapara ile mücadele kanununa ilişkin alt düzenlemeler, KOBİ'lerin mali sektöre olan borçlarının yapılandırılması,Ticaret Kanun Tasarısı Taslağı, Sermaye Piyasası Kanun Tasarısı Taslağı, risk yönetiminin güçlendirilmesi ve Basel II hazırlıklarıdır.

Düzenlemelerde, gerek taslak çalışmaları aşamasında gerekse Meclis görüşmelerinde Birliğimiz görüşlerinin dikkate alınması hususunda yoğun bir çaba harcanmıştır. Birliğimizin talebi, düzenlemelerde yapılan değişiklikler ile piyasa mekanizmasının daha iyi işlemesinin sağlanması, rekabetin iyileştirilmesi, uluslararası kurumlar karşısında Türkiye'deki kurumlar aleyhine bulunan haksız rekabetin önlenmesi, uluslararası iyi örneklere uyum gösterilmesi hukukun ve ekonominin temel prensiplerine uygun, uygulanabilir olmasının sağlanmasıdır.

Bankaları doğrudan ilgilendiren ana düzenlemeler ile alt düzenlemeler önemli ölçüde tamamlanmıştır. Bundan sonra çabamızı uygulamanın daha sağlıklı sürdürülmesini teminen, Birliğimiz bünyesinde oluşturulan çalışma grupları vasıtasıyla sektör standartlarının ve iyi uygulama örneklerinin hazırlanmasına yoğunlaştıracağız.

Temel düzenlemelerin dışında Birliğimiz, kurumsal kredi kayıt merkezinin kurulması, TRLIBOR, dolandırıcılık eylemlerine karşı işbirliği, müşterilerin bilgi edinme başvurularının yanıtlanması, türev ürünler ve vergilendirilmesi, basının bilgilendirilmesi, EFT-MKT, kambiyo, internet bankacılığı ve dolandırıcılığa karşı mücadele, iban, dış ticaret e-belge çalışmaları, swift, emisyon, sosyal projeler, kamuoyunun bilgilendirilmesine yönelik istatistik raporlama, eğitim gibi alanlarda, üyelerimizin de katılımı ve desteği ile çalışmalarını sürdürmüştür. Uluslararası ilişkilerin geliştirilmesine özel bir önem verilmiştir. Gerek yurtiçi gerekse yurtdışı gelişmeler nedeniyle önemi daha da artan ikili ilişkiler çerçevesinde uluslararası yatırımcılar ve kuruluşlar nezdinde Türkiye ekonomisi, finansal sektör ve bankacılık sistemindeki gelişmeler anlatılmaya çalışılmıştır. Bu çerçevede, uluslararası kuruluşların temsilcileri ile görüşmeler yapılmıştır.

2008 yılının Birliğimizin 50. kuruluş yıldönümü olması nedeniyle yapılacak faaliyetler dikkate alınarak planlanan İstanbul'un uluslararası finans merkezi olarak konumlandırılması projesi başlatılmıştır. Önümüzdeki dönemde müşteri odaklı bankacılık ürün ve hizmetlerinde beklenen artışla birlikte daha da önem kazanacak olan bireysel müşteriler ile ilişkiler dikkate alınarak Müşteri Şikayet Merkezinin oluşturulması tamamlanmıştır. Risk santralizasyon merkezinin Birliğimiz koordinasyonunda faaliyetini sürdürmesine ilişkin çalışmalar sürdürülmektedir. Bu projeler nedeniyle yakın dönemde kamuoyu ile daha yakın bir iletişim içine girecek olan Birliğimiz kurumsal kimliğinin yenilenmesi konusunda da çalışmalar yapmaktadır. Bunlara paralel olarak üyelerinin, çalışanlarının ve işbirliği içinde olduğu kurumların ve kamuoyunun beklentilerinin mümkün olduğunca doğru bir şekilde karşılanması ve faaliyetlerinin sürekli olarak iyileştirilmesini teminen Birlik bünyesinde ulusal kalite çalışmaları başlatılmıştır.

Bankacılık sistemini doğrudan ilgilendiren bir çok konuda üyelerimizin ve/veya diğer kurumların katılımıyla oluşturulan ortak çalışma grupları yoğun bir faaliyet göstermişler ve Birliğimiz çalışmalarına çok önemli katkılarda bulunmuşlardır. Üyelerimize ve çalışmalara katılan tüm arkadaşlarımıza katkılarından dolayı ayrı ayrı teşekkür ederiz.

Yönetim Kurulumuz gündemdeki tüm konuları yakından takip etmiş, 2006 yılında 14 kez toplanmıştır. Üyelerimizin de katılımıyla oluşturulan Birliğimiz görüş ve değerlendirmeleri ilgili kişilere ve kurumlara iletilmiş, takip edilmiş, dikkate alınması konusunda yoğun bir gayret gösterilmiştir. Bu amaçla, Hükümet yetkilileri olmak üzere, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, Hazine Müsteşarlığı, TC Merkez Bankası, Devlet Planlama Teşkilatı, Sermaye Piyasası Başkanlığı, İMKB Başkanlığı, Tüketici Koruma Genel Müdürlüğü, TOBB, TİSK, TÜSİAD, TİM, TGSD gibi sektör temsilcileri ile yakın çalışmalar yapılmıştır.

Sayın Üyeler,

Teknolojinin hızla geliştiği, verimlilik artışına dayalı yüksek katma değerli üretimin, hukukun temel ilkelerinin ve uluslararası düzenlemelerin önem kazandığı yeni dönemde, ekonomimizin ve sektörümüzün büyümesine ve uluslararası rekabet gücünün artırılmasına daha fazla önem vermeliyiz. Rekabeti bozan, rasyonel olmayan ve bankacılık mesleği ile bağdaşmayan uygulamalardan kaçınmalı ve bunların karşısında olmalıyız. Kurumlarımızın daha güçlü, karlı ve sağlıklı bir yapıda büyümesine gayret etmeliyiz. Kurumlarımızın olduğu kadar müşterilerimizin de hak ve çıkarlarını da gözeten bir yaklaşım içinde olmalıyız. Ekonomik alanda olduğu gibi sosyal alanda da ülkemizin geleceğine katkıda bulunacak projeleri desteklemeye devam etmeliyiz. Enflasyon ile mücadeleye, piyasalarda istikrarın korunmasına ve sürdürülmesine destek vermeliyiz.

İstikrarın en önemli yansıması olan YTL'ye güçlü talep artışıdır. Bu sayede hem ekonomik faaliyetin hem de finansal sektörün sağlıklı büyümesi mümkündür. En önemli görevimiz YTL'ye ve bankacılık sistemine olan güvenin korunması, tasarrufların YTL cinsinden büyütülerek finansal araçlara olan talebin artırılması, kaynakların vadesinin daha makul sürelere uzatılması, para piyasaları yanında sermaye piyasasının büyütülmesi, kaynakların etkin ve verimli olarak kullanılması, temel bankacılık ilke ve kurallarına uyulması, risklerin doğru tespit edilmesi ve yönetilmesi olmalıdır. Birliğimize önemli görevlerin düştüğü bu alanlardaki çalışmalarımıza olan katkılarınız için teşekkür ederiz. Desteğinizin bundan sonra da süreceğine olan inancımızla, Birliğimizin faaliyetlerini ve hesap yılına ilişkin mali sonuçlarını görüşlerinize ve onayınıza sunarız.

Saygılarımızla,

Türkiye Bankalar Birliği
Yönetim Kurulu Adına

Ersin Özince
Yönetim Kurulu Başkanı

I. 2006 Yılında Türkiye Ekonomisi ve Türk Bankacılık Sistemi

1. Genel Değerlendirme

1.1. 2006 Yılında Ekonomik Performans

Ekonomide 2002 yılının ikinci çeyreğinde başlayan büyüme trendi 2006 yılında da devam etmiştir. Son 20 çeyrekte sürekli olarak büyüyen gayri safi milli hasıla (gsmh), son beş yılda, sabit fiyatlarla yüzde 43 oranında; dolar bazında ise yüzde 175 oranında artmıştır. Dolar bazında gsmh, 145 milyar dolardan 400 milyar dolara yükselmiştir. Kişi başına gelir 2002 sonunda 2.598 dolardan 2006 sonunda 5.482 dolara ulaşmıştır.

Büyüme performansı geçen yılın ikinci çeyreğinde uluslararası alanda yaşanan dalgalanmalara bağlı olarak, içeride para ve sermaye piyasalarındaki hızlı ve yüksek fiyat hareketlerinden önemli ölçüde etkilenmiştir. Bekleyişler bozulmuştur. Buna rağmen, gsmh yıllık artış hızı 2006 yılında yüzde 6 oranında, program hedefinin 1 puan üzerinde gerçekleşmiştir. Gsmh'nin yıllık büyüme hızı ilk yarı sonunda yüzde 8,5 olmuştur.

İnşaat, sanayi ve ticaret sektörleri üretiminde elde edilen yüksek oranlı artışlar büyümeyi desteklemiştir. Gayri safi milli hasıla içinde hizmetler sektörü yüzde 65 oranındaki pay ile ilk sırayı alırken sanayi sektörünün payı yüzde 26 olmuştur.

Tüketim talebi yüzde 5,6 yatırım talebi ise yüzde 14 artmıştır. Hem tüketim hem de yatırım talebindeki artış hızı ikinci yarıda önemli ölçüde ivme kaybetmiştir. Özellikle, kamu kesiminde yatırım harcamalarında, özel kesimde ise tüketim harcamalarında ani bir yavaşlama yaşanmıştır. Özel kesimde, hız kaybetmekle birlikte makine ve inşaat yatırımları yüksek hızlarda büyümeye devam etmiştir.

Tasarruf eğilimi özel kesimde düşmeye devam ederken kamu kesiminde artmıştır. Devlet Planlama Teşkilatı'nın (DPT) tahminlerine göre, özel kesimde tasarruf açığı 2005 sonunda gsmh'nin yüzde 5,5'inden 2006 sonunda yüzde 8,6'sına yükselmiştir. Toplam tasarruf açığı ise 1,5 puan artarak, gsmh'nin yüzde 8,2'si düzeyinde gerçekleşmiş ve rekor düzeye ulaşmıştır.

Tasarruf Dengesi/Gsmh (yüzde)

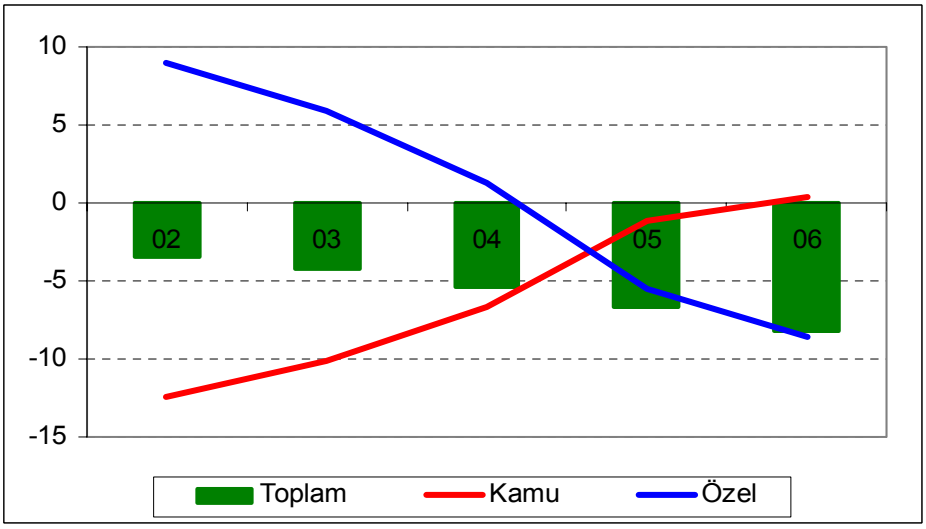

Enflasyonda 2002 yılında başlayan düşüş eğilimi geçen yılın ikinci yarısından itibaren tersine dönmüştür. İlk kez açık enflasyon hedeflemesinin uygulandığı 2006'da tüketici enflasyonu, yıllık yüzde 5 olan hedefin üzerine çıkmış, yüzde 9,7 düzeyinde gerçekleşmiştir. 2005 yılının ikinci yarısından itibaren parasal genişlemenin hızlanması, 2006 yılının ilk çeyreğine kadar faiz oranlarındaki düşüş eğilimi, iç talepteki canlılık yanında, Mayıs-Haziran döneminde YTL'nin dolar karşısında yüzde 19, euro karşısında yüzde 21 oranında değer yitirmesinin fiyatlara kısa sürede yansıması ikinci yarıda beklentilerin kötüleşmesine ve enflasyonun yeniden yükselmesine neden olmuştur. Dalgalanma, bir önceki yılın ikinci yarısından itibaren döviz alımları nedeniyle likiditenin hızla arttığı bir dönemde yaşanmıştır.

Merkez Bankası bozulan beklentileri düzeltmek ve beklentileri yeniden hedeflenen enflasyona yöneltmek, likiditeyi sınırlandırmak, ve iç talep artışını yavaşlatmak için parasal genişlemeyi sınırlandıran önlemleri açıklamıştır. Mayıs 2006'da yüzde 13,25 olan kısa vadeli faiz oranları Temmuz 2006'da yüzde 17,5'e çıkarılmıştır. Bu sürede günlük düzenli döviz alım ihalelerine ara verilmiştir. Likidite fazlasının azaltılması amacıyla YTL depo ihalesine başlanmıştır. Merkez Bankası'nın piyasadan borçlanma ve piyasa borç verme aralığı açılmıştır. Döviz piyasalarına likidite sağlanması amacıyla düzenli döviz satım ihaleleri ve/veya doğrudan satış yoluyla döviz arzı yaratılmıştır. Bu dönemde Merkez Bankası tarafından piyasalara 3,1 milyar dolar tutarında döviz satılmıştır.

Merkez Bankası'nın para politikasının sıkılaştırılmasına yönelik önlemlerini kamuoyuna açıkladığı bir dönemde, Maliye Bakanlığı kamu kesimi dengesinin disiplin içinde sürdürüleceğini, bütçe performansının öngörülenden daha iyi gittiğini ancak gerekli görülmesi halinde tasarruf sağlayıcı ek tedbirlerin de alınabileceğini belirtmiştir. Bu arada, yapılan yasa değişikliği ile sermaye piyasasındaki birimlere güven vermek ve onları rahatlatmak için yurtdışında yerleşik yatırımcılar için kamu borçlanma kağıtları stopaj vergisinden muaf tutulurken gerçek kişiler için stopaj oranı yüzde 15'ten yüzde 10'a düşürülmüştür.

Kamu kesimi dengesindeki iyileşme 2006 yılında da devam etmiştir. DPT verilerine göre kamu kesimi dengesinin 2006 yılında gsmh'nin yüzde 3,1'i kadar fazla verdiği tahmin edilmektedir. Bütçe açığının gsmh'ye oranı ise yakın dönemin en düşük düzeyi olan yüzde 0,7 oranında gerçekleşmiştir. Faiz dışı fazlanın gsmh'ye oranı (Uluslararası Para Fonu ile yapılan anlaşmada yer alan tanıma göre) yüzde 6,5 düzeyinde olmuştur.

Kamu kesimi dengesindeki hızlı iyileşme kamu kesimi borç stokunun gsmh'ye oranının da düşmesine önemli katkı yapmıştır. Toplam borç stokunun gsmh'ye oranı 8 puan azalarak yüzde 60'a gerilemiştir. İç borç stokunun gsmh'ye oranı yüzde 44, dış borç stokunun gsmh'ye oranı ise yüzde 16'ya düşmüştür. İç borç stokunun vadesi uzamıştır. İç borç stoku içinde piyasaya olan borçlar ile sabit faizli ve YTL cinsinden borçların payı artmıştır. Bu şekilde, iç borç stokunun döviz kuru hareketlerine olan duyarlılığı azaltılmıştır.

Likiditeyi daraltan para politikası önlemleri ve mali disiplinin sürdürülmesi yanında uluslararası piyasalarda da dalgalanmanın kısa bir sürede yatışmasına bağlı olarak iç piyasalarda istikrar kısa sürede yeniden oluşmuştur. Üçüncü çeyreğin ortasından itibaren faiz oranlarında yükselme durmuş, sermaye girişi hızlanmış, Merkez Bankası yeniden günlük ihaleler yoluyla, daha sınırlı da olsa, döviz almaya başlamış, buna rağmen YTL yeniden değer kazanmıştır. Merkez Bankası 2006 yılının tamamında, 6,3 milyar dolar döviz satın almıştır. Bankanın döviz rezervleri, 2005 sonunda 60,8 milyar dolar olmuştur.

İkinci yarıda, faiz oranlarının düzeyi ve vergi düzenlemelerinin de etkisiyle yurtdışında yerleşiklerin Devlet iç borçlanma senetlerine olan talebi önemli ölçüde artmıştır. Buna karşılık, yurtiçinde yerleşik gerçek kişilerin devlet iç borçlanma senetlerine olan talepleri azalmıştır. Yurtiçinde yerleşiklerin YTL talebi daha çok repoya ve kısa vadeli YTL mevduata yönelmiştir.

Bu dönemde, dikkati çeken önemli bir gelişme yabancı para ikamesinin yeniden artmasıdır. Hem gerçek kişilerin hem de tüzel kişilerin talep artışına bağlı olarak döviz mevduat hesapları, Haziran 2006 itibariyle 66,1 milyar dolar iken yıl sonunda 83,4 milyar dolara yükselmiştir. Bu gelişmede banka ve banka dışı işletmelerin hisselerinin yurtdışındaki yatırımcılara satışından sağlanan gelirlerin döviz olarak tutulmasının da etkisi olmuştur. Nakit, YTL mevduat, yabancı para mevduat, repo ve yatırım fonlarından oluşan para talebi içinde, yabancı para mevduatın payı 4 puan artışla yüzde 34 olmuştur. Bu oran 2002 yılında yüzde 51 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Yabancı para mevduat artışının hızlanmasına bağlı olarak bankaların likidite tercihleri artmış, faiz oranlarının yükselmesi ve iç talepteki yavaşlamanın da etkisiyle kredi stokundaki büyüme hızı ikinci yarıda önemli ölçüde ivme kaybetmiştir. İlk yarı sonunda, yüzde 61 olan kredi stokundaki artış hızı, yıl sonunda yüzde 40'a yavaşlamıştır. Kredilerin gsmh'ye oranı yıl sonunda yüzde 38, toplam mevduata oranı ise yüzde 70 olmuştur.

Kredi stokundaki büyüme yavaşlarken, banka dışı kesimlerin yurtdışından borçlanmaları hızla büyümeye devam etmiştir. Nitekim, banka dışı kesimlerin Türkiye'deki bankaların yurtdışı şubelerinden kullandırılan kredileri hariç, dış borç stokunun toplamı yüzde 45 oranında artarak 53 milyar dolara ulaşmıştır. Banka dışı kesimlerin dış borç stoku, bu kesimin Türkiye'deki bankalardan kullandıkları yabancı para kredilerin miktarı paralelinde artmaya devam etmiştir.

Kurumsal krediler hariç olmak üzere, banka dışı kesimler tarafından kullanılan net dış borçlanma 2006 yılında 19 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiştir. Bu borçlanma, net sermaye girişinin de önemli bir bölümünü oluşturmuştur. Net sermaye girişi 45 milyar dolar olmuştur. Özel kesim borçlanmasına ek olarak, özelleştirmenin hızlanması, yurtdışı yerleşiklerin banka ve banka dışı kurumlara olan doğrudan yatırımlarındaki ve portföy yatırımlarındaki artış da sermaye girişini desteklemiştir. Doğrudan yabancı sermaye yatırımları ise 19 milyar dolar ile rekor düzeyde gerçekleşmiştir.

Türkiye'ye net sermaye girişi 1990-2001 döneminde 27 milyar dolar olmuşken, 2002-2006 döneminde toplam 121 milyar dolara ulaşmıştır. Bu gelişmede, makro dengelerin sağlıklı olarak kurulması çabaları yanında uluslararası piyasalarda yaşanan olumlu gelişmeler ve gelişmekte olan ülkelere net sermaye girişinin hızlanmasının da önemli katkısı olmuştur. Nitekim, gelişmekte olan ülkelere net sermaye girişi 2002 yılında 117 milyar dolar düzeyinde iken 2006 yılında 450 milyar dolar düzeyine ulaşmıştır.

Para ikamesindeki artışın da etkisiyle bankaların döviz rezervleri geçmiş yıllara göre daha hızlı artmıştır. Buna karşılık Merkez Bankası'nın döviz rezervlerindeki artış 2005 yılına göre yavaşlamıştır.

Cari işlemler açığı yüzde 40 oranında genişleyerek, 31,7 milyar dolar ile rekor düzeyde gerçekleşmiştir. Cari işlemler açığının gsmh'ye oranı yüzde 7,9'a yükselmiştir. Bu gelişmede, dış ticaret açığındaki büyüme yanında, turizm gelirlerindeki düşüş nedeniyle hizmetler dengesinin küçülmesi de rol oynamıştır.

Dış ticaret hacmi 2006 yılında yüzde 18 oranında büyüyerek 222 milyar dolara, dış ticaret açığı ise yüzde 21 artarak 52 milyar dolara ulaşmıştır. Dış ticaret hacminin gsmh'ye oranı 4 puan artarak yüzde 56'ya yükselmiştir.

Sermaye Hareketleri (net), Özel Sektör Borçlanması, Doğrudan Yatırımlar ve Portföy Yatırımları (milyon dolar)

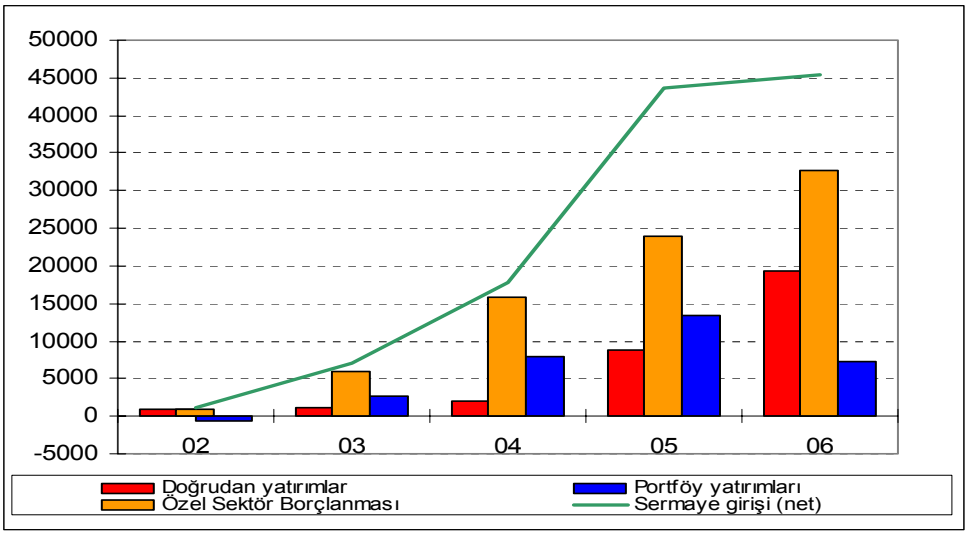

Net sermaye girişindeki hızlı büyümeye rağmen, sermaye hareketleri içinde doğrudan yabancı sermaye girişi, portföy yatırımları gibi yabancı para cinsinden borç doğurmayan kalemlerin ağırlığının artmasına rağmen dış borç stoku yüzde 22 oranında büyümüş ve 207 milyar dolara ulaşmıştır. Borç stokundaki artışın tamamına yakını özel kesim dış borç stokundaki artıştan kaynaklanmıştır. Dış borç stokunun gsmh'ye oranı 2001 yılından sonra ilk kez artarak yüzde 52,5 olmuştur.

Orta vadeli program ve 2007-2009 Dönemine İlişkin Tahminler

Hükümetin 2007-2009 dönemini kapsayan orta vadeli programı ve temel ekonomik büyüklüklere ilişkin tahminlerine göre, gayri safi yurtiçi hasılanın (gsyih) yıllık yüzde 7 oranında büyümesi ve 2009 sonunda 522 milyar dolar olması; kişi başına gelirin 6.898 dolara ulaşması; enflasyonun yüzde 4'e gerilemesi öngörülmektedir.

Orta Vadeli Programın Öngörüleri: Temel ekonomik büyüklükler

	2005	2006*	2007**	2008**	2009**
Gsyih (reel büyüme, %)	7,4	6,1	7	7	7
Gsyih (milyar dolar)	361	400	423	470	522
Kişi başına gelir (dolar)	5.008	5.477	5.732	6.284	6.898
Kkbg/Gsmh (%)	-0,4	-3,1	0,1	-0,2	-0,9
Kamu net borç stoku/Gsmh (%)	55	45	44	39	34
Enflasyon (TÜFE, yılsonu, %)	8	10	4	4	-

* Geçici ** Program hedefi
Kaynak: DPT

Program 2007 yılından sonra iki yıl boyunca kamu kesimi dengesinin fazla vereceğini ve kamu kesimi net borç stokunun gsmh'ye oranının yüzde 34'e gerileyeceğini tahmin etmektedir. Toplam tüketimin yılda ortalama yüzde 8, sabit sermaye yatırımlarının ise yüzde 7,8 civarında artacağı tahmin edilmektedir. İhracatın 120 milyar dolara,

ithalatın ise 180 milyar dolara yakın olması öngörülürken, cari işlemler açığının gsmh'ye oranının yüzde 6,6 düzeyinde olacağı tahmin edilmektedir.

1.2. 2006 Yılında Bankacılık Sektörü

Türkiye ekonomisinin performansında son beş yılda yaşanan iyileşme bankacılık sektörünü de olumlu yönde etkilemiştir. Bankacılık sektörünün bilançosundaki büyüme, gsmh'deki büyümenin üzerine çıkmıştır. Toplam aktifler 2002 yılı sonuna göre, sabit fiyatlarla yüzde 51, dolar bazında ise yüzde 167 oranında büyümüştür. Toplam aktifler 130 milyar dolardan 347 milyar dolara ulaşmıştır. Kişi başına aktif toplamı 1.872 dolardan 4.738 dolara yükselmiştir.

Toplam aktiflerin gsmh'ye oranı 2002 yılına göre 7 puan artarak yüzde 85 olmuştur. Bilanço yapısında da olumlu bir değişme gerçekleşmiştir. YTL'ye olan güçlü talep sayesinde YTL cinsinden kalemlerin bilanço içindeki payı önemli ölçüde artmıştır. En çarpıcı gelişme ise toplam kredilerin hem toplam aktiflere hem de gsmh'ye oranının hızla yükselmesidir. Kredilerin gsmh'ye oranı yüzde 38 ile yaklaşık olarak iki katına, toplam aktiflere oranı ise 18 puan artarak yüzde 43'e yükselmiştir. Bu arada toplam krediler içinde bireysel kredilerin payı yüzde 13'ten yüzde 31'e yükselmiştir.

Diğer önemli gelişme, özkaynaklar ve serbest özkaynaklardaki hızlı büyümedir. Özkaynaklar 15,7 milyar dolardan 41,3 milyar dolara, serbest özkaynaklar ise 3,4 milyar dolardan 29,2 milyar dolara yükselmiştir. Aynı zamanda, karlılık performansı hızla iyileşmiştir. Bankacılık sektörünün özkaynak karlılığı ilk kez 2006 yılında devlet iç borçlanma senetleri yıllık faizlerinin ortalamasının üzerine çıkmıştır.

Sermaye yeterliliği (yüzde), Özkaynaklar ve Serbest Özkaynaklar (milyon dolar)

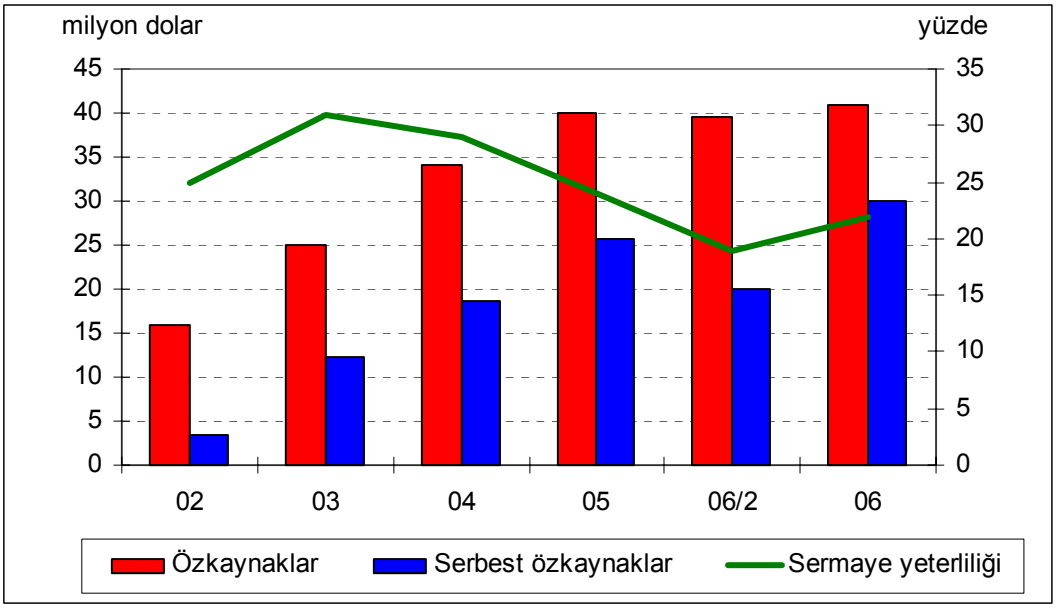

Bankacılık sisteminin yeniden büyümeye başlaması, bilanço yapısında değişme, kredi talebinin artması, mali yapının güçlenmesi, karlılık performansının iyileşmesi yanında Türkiye'nin ve bankacılık sektörünün büyüme potansiyeli, yurtdışı yatırımcıların bankalara ve diğer finansal kurumlara olan doğrudan yatırımlarının artmasını olumlu yönde etkilemiştir. Hisseleri İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nda işlem gören bankaların ve finansal kurumların piyasa değeri 2002 yılına göre hızla artmıştır.

Bankaların faaliyetlerini düzenleyen ve doğrudan etkileyen Bankacılık Kanunu uluslararası Avrupa Birliği düzenlemelerine ve iyi uygulamalara önemli ölçüde yaklaşmıştır. Bankacılık Kanunu'na ilişkin alt düzenlemelerin tamamına yakını 2006 yılında tamamlanmış ve uygulamaya girmiştir. Bankaların destek hizmeti almaları, kurumsal yönetim ilkelerinin belirlenmesi ve likidite yeterliliğinin ölçülmesi gibi alanlarda yeni düzenlemeler getirilmiştir. Alt düzenlemeler ile risk yönetiminin ve kurumsal yapının geliştirilmesine, aktif kalitesinin iyileştirilmesine, likiditenin ve sermaye yeterliliğinin güçlenmesine özel bir önem verilmiştir. Genel kredi karşılıkları nakdi krediler için yüzde 0,5'den yüzde 1'e; gayrinakdi krediler için yüzde 0,1'den yüzde 0,2'ye yükseltilmiştir. Düzenlemelerde, sermaye yeterliliğinin yüzde 12 ve üzerinde olmasına yönelik daha muhafazakar bir yaklaşım getirilmiştir.

Bireysel kredilere ilişkin olarak Banka ve Kredi Kartları Kanunu ve alt düzenlemeleri tamamlanmıştır. Konut finansmanına ilişkin Kanun yürürlüğe girmiş, bu Kanuna ilişkin alt düzenlemelerin çalışmaları başlatılmıştır. Bankacılık faaliyetini doğrudan ilgilendiren bu düzenlemelerin finansal sektörün büyümesine, derinleşmesine ve rekabetin daha da güçlenmesine olumlu katkısı olacaktır.

2000 yılından sonra hızlı bir konsolidasyonun yaşandığı sektörde banka sayısı 79'dan 2006 yılı sonunda 46'ya gerilemiştir. Son dönemde, yerleşik olmayanların yatırımları nedeniyle yabancı sermayeli bankaların sayısı artmıştır. Türkiye'de faaliyet gösteren bankaların 33'ü mevduat bankası, 13'ü ise kalkınma ve yatırım bankalarıdır. Kalkınma ve yatırım bankalarının mevduat toplama izinleri yoktur. Mevduat bankalarından 3'ü kamusal sermayeli, 14'ü ise özel sermayeli bankadır. Yabancı yatırımcılar, özel sermayeli bankaların 2 tanesinde, halka açık olmayan hisselerde, yüzde 50 oranında paya sahiptir. Çoğunluk hisseleri yabancı sermayeli olan mevduat bankalarının sayısı 15, kalkınma ve yatırım bankalarının sayısı ise 4 olmuştur.

Mevduat bankalarının toplam aktiflerinin sektör içindeki payı yüzde 97, kalkınma ve yatırım bankalarının payı ise yüzde 3 olmuştur. Mevduat bankaları grubunda yer alan kamu bankalarının payı yüzde 30, özel sermayeli bankaların payı 55 düzeyindedir. Çoğunluk hisseleri yabancı sermayeli mevduat bankalarının payı 7 puan artarak yüzde 12'ye yükselmiştir.

Şube ve personel sayısında 2003 yılının ilk çeyreğinden başlayan artış 2006 yılında da devam etmiştir. Toplam şube sayısı 602 artarak 6.849'a yükselmiştir. Çalışan sayısı ise yaklaşık olarak 11 bin kişi artarak 143 bin kişiyi aşmıştır. Nüfusa oranlandığında, her şubeye 10.659 kişi ve her banka çalışanına ise 510 kişi düşmektedir. Son dönemdeki iyileşmeye rağmen, nüfusa oranla şube ve çalışan sayısı 2000 yılının gerisindedir. Aynı zamanda, Türkiye'de nüfusa göre hem şube hem de çalışan sayısı AB ülkelerine göre düşüktür.

Seçilmiş Göstergeler: AB ve Türkiye Bankacılık Sistemleri*

	AB25 (2005)	Türkiye (2006)
Kişi başına aktif (Euro)	71.200	3.698
Toplam aktifler/gsyih (yüzde)	304	87
Nüfus/personel sayısı	173	485
Nüfus/şube sayısı	2.279	10.060
Nüfus/ banka sayısı	53.241	1.459.000

* Mevduat, kalkınma ve yatırım bankaları ile katılım bankalarını içermektedir.

Mayıs-Haziran 2006 döneminde piyasalarda yaşanan dalgalanmalar bankacılık sektöründe büyüme performansının yavaşlamasına neden olmuştur. Nitekim, ilk yarı sonunda yüzde 35 olan yıllık büyüme hızı yıl sonunda yüzde 22'ye yavaşlamıştır.

Yılın ikinci yarısında YP mevduat artışı hızlanmıştır. Bununla beraber, YTL'nin değer kazanmasıyla, YP mevduatın YTL karşılığındaki artış sınırlı kalmıştır. Bankalar, dış kaynak kullanımını azaltmıştır. Döviz mevduatı talebindeki artışın da etkisiyle, bankalar yurt dışı bankalarda tuttukları likit aktiflerini artırmışlardır.

Toplam aktiflere göre en büyük ilk beş bankanın sektör aktif payı yüzde 63, en büyük ilk on bankanın payı ise yüzde 86 olmuştur. Aktif büyüklüğü itibariyle en büyük üç bankanın toplam aktifleri 54, 51 ve 41 milyar dolar ile toplam 146 milyar dolar düzeyindedir.

Bilanço içinde YTL aktiflerin payı yüzde 68'den yüzde 66'ya, YTL pasiflerin payı ise yüzde 64'den yüzde 62'ye gerilemiştir. Kamu sermayeli bankaların bilançosu YTL ağırlıklı bir yapıya sahiptir. YTL aktiflerin toplam aktifler içindeki payı kamu sermayeli bankalarda yüzde 78, özel sermayeli bankalarda ise yüzde 60 düzeyindedir. Benzer farklılıklar kaynaklar tarafında da vardır. Nitekim kamu sermayeli bankalarda, YTL kaynakların toplam kaynaklar içindeki payı yüzde 76 iken, bu oran özel sermayeli bankalarda yüzde 57'dir.

Bankacılık sektöründe bilanço içi döviz pozisyonunu gösteren döviz aktifleri ile döviz pasifleri arasındaki fark 2006 yılında 13,7 milyar dolar olmuştur. Öte yandan yabancı para net genel pozisyonu ise 184 milyon dolar fazla vermiştir.

İç talepteki canlılığa bağlı olarak 2006 yılının ilk yarısında kurumsal ve bireysel kredi talebindeki artışa bağlı olarak, toplam krediler hızla büyümüştür. Menkul kıymetler ve likit aktiflerdeki artış sınırlı kalmıştır. Yılın ikinci yarısında ise kredi stokundaki artış hızı yavaşlamış, likit aktifler ise daha hızlı artmıştır.

Toplam kredilerin yüzde 74'ü YTL, yüzde 26'sı ise yabancı para kredilerden oluşmuştur. Kurumsal kredilerin toplam içindeki payı yüzde 69, bireysel kredilerin payı ise yüzde 31 olmuştur. Kurumsal krediler içinde önemli paya sahip sektörler ticaret, tekstil ve inşaat sektörüdür. Bireysel krediler içinde kredi kartlarının payı yüzde 33, konut kredilerinin payı yüzde 33 ve taşıt kredilerinin payı yüzde 10 olmuştur. Bireysel kredilerde en hızlı büyüyen kalem konut kredileri olmuştur. Kredilerin mevduata oranı 2005 yılına göre 9 puan, son beş yılda ise 33 puan artarak yüzde 70'e yükselmiştir.

Sorunlu kredilerde artış sınırlı kalmıştır. Bu gelişmede, yavaşlamakla birlikte ekonomik faaliyetin ve kredilerin büyümeye devam etmesi yanında bankaların ihtiyatlı yaklaşımı da önemli rol oynamıştır. Sorunlu kredilerin yüzde 90'ı için özel karşılık ayrılmıştır.

Toplam mevduat pasiflerin yüzde 61'ini oluşturmuştur. Toplam mevduatın yüzde 61'ini oluşturan YTL mevduatın payı önceki yıla göre 2 puan düşmüştür. Toplam mevduatın ortalama vadesi 2,4 ay düzeyinde yaklaşık olarak aynı kalmıştır. YTL mevduatın toplam mevduat içindeki oranı kamu bankalarında yüzde 75, özel bankalarda yüzde 54 ve yabancı bankalarda yüzde 44 düzeyindedir.

Özkaynaklar, 2006 yılında oldukça yavaş artmıştır. Özkaynaklar, YTL bazında yüzde 8 oranında artarak 58 milyar YTL, dolar bazında ise yüzde 3 oranında artarak 41,3 milyar dolar olmuştur. Yılın ilk yarısında yaşanan dalgalanmalar nedeniyle faiz oranlarındaki yükselişin neden olduğu menkul kıymet yeniden değerlemesinden doğan zararlar ve kar dağıtımı özkaynaklardaki büyümeyi sınırlandırmıştır. Buna rağmen,

duran aktiflerdeki gerileme nedeniyle serbest özkaynaklar büyümeye devam etmiştir. Serbest özkaynaklar (özkaynaklar-duran varlıklar-karşılık sonrası tahsili gecikmiş alacaklar) 34 milyar YTL'den (25,7 milyar dolar) 41 milyar YTL'ye (29,2 milyar dolar) yükselmiştir. Özkaynakların toplam aktiflere oranı 2005 sonunda yüzde 13,5 düzeyinde iken, Haziran 2006 itibariyle yüzde 11,2'ye gerilemiş ve 2006 sonunda tekrar artarak yüzde 11,9 olmuştur. Yılın ikinci çeyreğinde yaşanan dalgalanma, özkaynakları azaltmakla beraber, bankacılık sisteminin mali bünyesinin dalgalanmalara dayanıklılığı açısından bir test olmuş ve özellikle kur riskinin yarattığı zararın dengeleme (hedge) işlemleriyle büyük ölçüde azaltıldığı görülmüştür.

Sektörün net karı yüzde 94 oranında artarak 11.090 milyon YTL olmuştur. Kar hacminin artışını etkileyen başlıca nedenler, ayrılan özel karşılıkların azalması, ücret ve komisyon gelirlerindeki büyüme, faiz dışı diğer gelirlerdeki artış ile faiz dışı diğer giderlerdeki düşüş olmuştur. Net dönem karındaki hızlı artış karlılık rasyolarını olumlu etkilemiştir. Sektörün net aktif karlılığı yüzde 1,4'den yüzde 2,3'e, özkaynak karlılığı ise yüzde 10,6'dan yüzde 19,1'e yükselmiştir. Gayri nakdi krediler 2006 yılında yüzde 33 oranında büyümüştür. En hızlı artış gösteren kalem olan türev finansal araçlarla gerçekleştirilen dengeleme (hedge) işlemleri, yılın ilk yarısında yaşanan dalgalanmanın neden olduğu kambiyo zararlarını önemli ölçüde sınırlandırmıştır.

Mali Kurumların Piyasa Değeri (Milyon dolar)

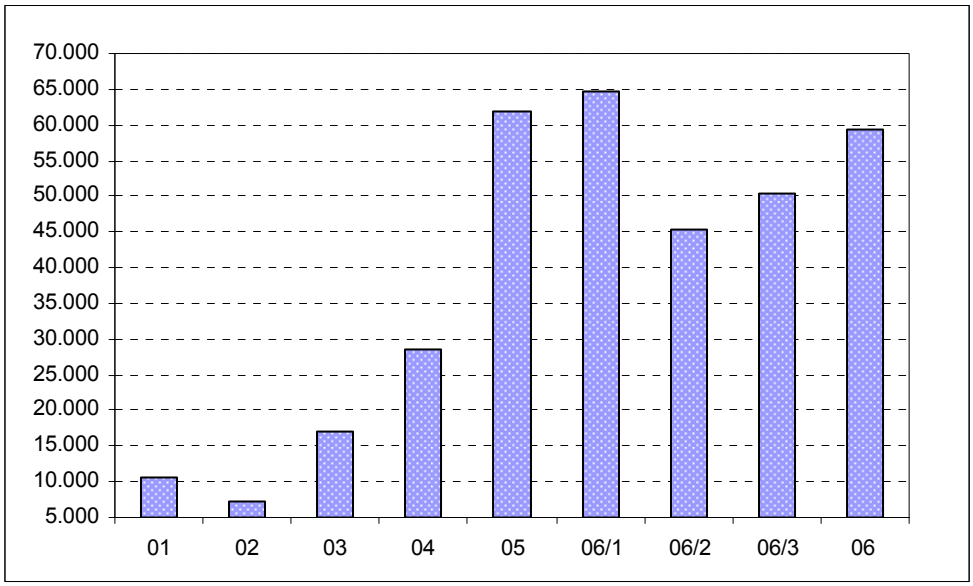

Mali kurumlar piyasa değeri 2002 yılından 2006 yılının ilk çeyreğine kadar artmıştır. Yılın ikinci çeyreğinde yaşanan dalgalanma ile yüzde 30 oranında azalarak 45 milyar dolara gerileyen mali kurumlar piyasa değeri, yılın geri kalanında yükselmiş; fakat 2006 sonunda, 2005 sonu değerinin altında ve 59,3 milyar dolar düzeyinde oluşmuştur.

2. 2006 Yılında Türkiye Ekonomisindeki Gelişmeler

2.1. Büyüme

Türkiye ekonomisinde 2002 yılı ilk çeyreğinde başlayan büyüme trendi kesintisiz olarak 20 çeyrektir devam etmektedir. Bu dönemde ortalama büyüme hızı yüzde 7,2 ile 1990'lı yıllarda yüzde 3,5 olan ortalama büyüme hızının üzerinde gerçekleşmiştir. Bu arada, geçen yılın Mayıs-Haziran döneminde, finansal piyasalarda yaşanan dalgalanmalardan sonra büyüme hızı yavaşlamıştır. İç talep, özel tüketim ve kamu yatırımlarında yaşanan ani duraklama ikinci yarıdaki yavaşlamada önemli rol oynamıştır. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, sabit fiyatlarla, gayri safi milli hasıla yüzde 6, gayri safi yurtiçi hasıla ise yüzde 6,1 oranında artmıştır. Cari fiyatlarla yüzde 18,4 oranında büyüyen gsmh 575,8 milyar YTL'ye ulaşmıştır. Gsmh deflatörü yüzde 5,4'ten yüzde 11,7'ye yükselmiştir.

Gayri Safi Milli Hasıla

	2002	2003	2004	2005	2006
Büyüme (yüzde)					
Cari fiyatlarla	55,8	29,7	20,3	13,4	18,4
Sabit fiyatlarla	7,9	5,9	9,9	7,6	6,0
Deflatör	44,4	22,5	9,4	5,4	11,7
Gsmh					
(1987 fiyatlarıyla, milyon YTL)	116	123	135	146	154
Milyar YTL	275	357	429	487	576
Milyar dolar	180	239	300	361	400
Kişi başına gelir (dolar)	2.598	3.383	4.172	5.008	5.482

Kaynak: TÜİK

Gsmh dolar bazında yüzde 10,8 oranında artarak 400 milyar dolara ulaşmıştır. Kişi başına gelir, cari fiyatlarla yüzde 17, dolar bazında yüzde 9 büyüyerek 5.482 dolara yükselmiştir. Gsyih'nın sabit fiyatlarla yıllık büyüme hızı 2006 yılı ilk yarı sonunda yüzde 8 iken, sonunda yüzde 6,1'e yavaşlamıştır.

Gayri Safi Milli Hasıla (Sabit fiyatlarla yüzde değişme)

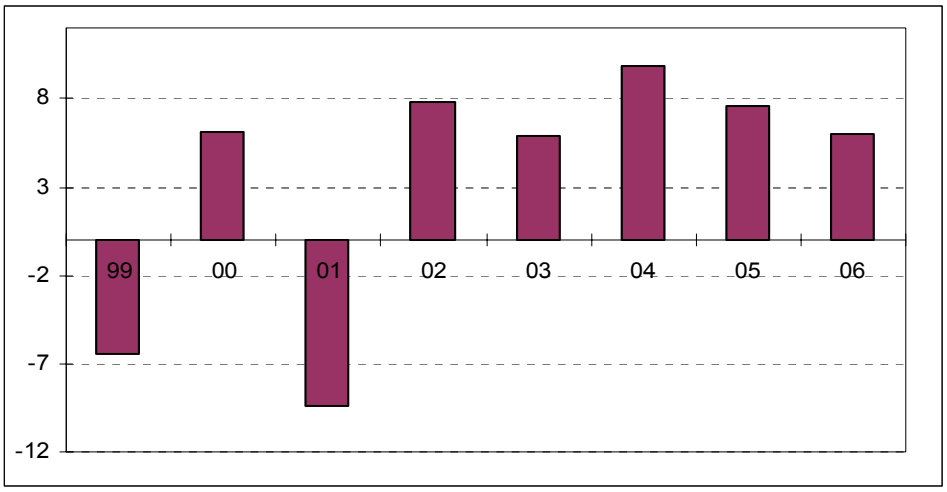

İktisadi faaliyet kolları itibariyle tüm ana sektörlerde büyüme yaşanmıştır. Sabit fiyatlarla tarım sektörü yüzde 2,9 büyürken; sanayi sektörü yüzde 7,4, hizmetler sektörü ise yüzde 6,1 oranında büyümüştür. Büyüme, hizmetler sektöründe, özellikle inşaat ve ticaret alt sektörlerinde ortalama yüzde 19,4 ve yüzde 5,9 olarak gerçekleşmiştir.

Cari fiyatlarla tarım sektörünün gsmh içindeki payı 1 puan azalışla yüzde 9'a gerilerken, sanayi sektörünün payı 1 puan artarak yüzde 26'ya yükselmiştir. Hizmetler sektörünün yüzde 65 olan payı değişmemiştir.

Sektörel Büyüme

	Yüzde değişme (Sabit fiyatlarla)				Gsmh'ye oranı (Cari fiyatlarla, yüzde)			
	2003	**2004**	**2005**	**2006**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**
Tarım	-2,5	2,0	5,6	2,9	13	12	10	9
Sanayi	7,8	9,4	6,5	7,4	30	30	25	26
Hizmetler	6,7	11,7	8,6	6,1	57	58	65	65

Kaynak: TÜİK

Sanayi sektörü ile hizmetler sektörü büyümenin itici gücü olmaya devam etmiştir. Sanayi sektörünün en önemli alt sektörü olan imalat sanayiinde büyüme hızı yüzde 7,4 olmuştur. Alt sektörler itibariyle; gıda, tütün, işlenmiş deri ürünleri, iletişim ve büro işlerinde kullanılan makine ve teçhizatlar, ana metal sanayii başta olmak üzere, ağaç, kimyasal maddeler, metal eşya ve ulaşım araçları ile mobilya alt sektörlerinde büyüme, imalat sanayii büyüme hızından daha yüksek olmuştur. Enerji sektöründe üretim yüzde 5,8 oranında artmıştır. İmalat sanayiinde yıllık ortalama kapasite kullanım oranı 3,4 puan azalarak yüzde 80,6'ya gerilemiştir. Bu oran kamuda yüzde 86,6, özel sektörde ise yüzde 78,9 olarak gerçekleşmiştir.

Harcamalar yöntemiyle, tüketim talebi yüzde 5,6 oranında, yatırım talebi ise yüzde 14 oranında büyümüştür. Toplam talepteki artışta, kamu kesimi tüketimi ve özel kesim yatırımlarındaki artış önemli rol oynamıştır. Nitekim, sabit fiyatlarla tüketim harcamaları özel sektörde yüzde 5,2, kamuda ise yüzde 9,6 oranında büyümüştür. Sabit fiyatlarla yatırım harcamaları ise özel sektörde yüzde 17 artarken, kamuda değişmemiştir. Özel sektör sabit sermaye yatırımlarının alt kalemlerine bakıldığında, makine teçhizat yatırımları yüzde 14 oranında ve bina inşaatı yüzde 26 oranında artmıştır.

Tüketim ve Yatırım Talebi (Sabit fiyatlarla, yıllık yüzde değişme)

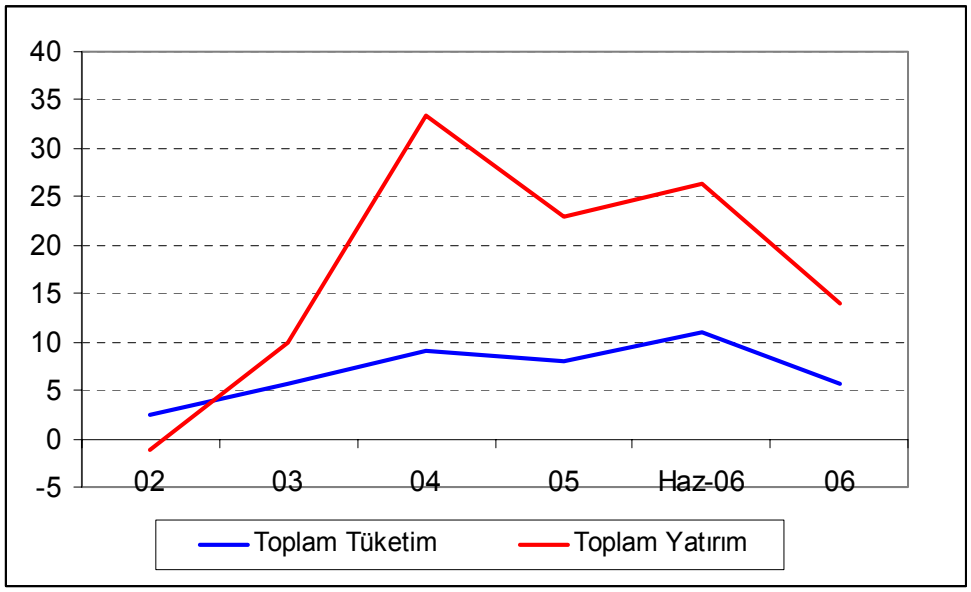

Gsyih içinde özel sektör tüketim harcamaları yüzde 69,4, yatırım harcamaları ise yüzde 16,7 oranında paya sahiptir. Kamunun tüketim harcamalarının payı yüzde 13,7, yatırım harcamalarının payı ise yüzde 4,3 olmuştur. Sabit fiyatlarla özel sektör tüketim harcamaları yıllık büyüme hızı 2005 sonunda yüzde 8,8 düzeyinde gerçekleşmiş ve Haziran 2006 itibariyle yüzde 11,5'e yükselmiştir. Yılın ikinci yarısında düşmeye başlayan özel tüketim büyüme hızı 2006 sonunda ise yüzde 5,2 olmuştur.

İthalatın ihracata göre daha hızlı artmasına bağlı olarak, 2006 yılında dış ticaretin büyümeye yaptığı net katkı eksi olmuştur. Önceki yıllarda büyümeye önemli katkı yapan stok değişmelerinin bu katkısı, 2006 yılında azalarak devam etmiştir. Sabit fiyatlarla, mali kuruluşların katma değeri yüzde 2,2 artmıştır. Mali kuruluşların gsyih içindeki payı yüzde 1,5 olmuştur.

DPT tahminlerine göre, yurtiçi tasarruf oranının gsmh'ye oranı 1,6 puan azalarak yüzde 16,6'ya gerilemiştir. Tasarruf oranı, özel sektörde düşerken, kamu kesiminde artmıştır. Sabit sermaye yatırımlarındaki hızlı artış, buna karşılık özel kesim tasarruflarındaki gerilemeye bağlı olarak tasarruf-yatırım açığı büyümeye devam etmiştir. 2005 yılında gsmh'nin yüzde 6,7'si düzeyinde olan toplam tasarruf-yatırım açığı, 2006 yılında yüzde 8,2 oranına ulaşmıştır. Kamu kesiminde yüzde 1,2 olan tasarruf açığının gsmh'ye oranı, yüzde 0,4 oranında fazlaya dönüşmüş; özel kesimde ise yüzde 5,5 olan tasarruf açığının gsmh'ye oranı yüzde 8,6'ya yükselmiştir.

Yurtiçi Tasarruflar ve Tasarruf Dengesi (Gsmh'ye oranı, yüzde)

	2002	2003	2004	2005	2006
Yurtiçi tasarruflar	19,0	19,3	20,3	18,2	16,6
Kamu	-6,2	-5,3	-1,3	4,0	5,3
Özel	25,3	24,6	21,6	14,2	11,3
Tasarruf dengesi	-2,6	-4,2	-5,4	-6,7	-8,2
Kamu	-12,5	-10,1	-6,7	-1,2	0,4
Özel	9,9	5,9	1,3	-5,5	-8,6
Dış kaynak	2,6	4,2	5,4	6,7	8,2

Kaynak: DPT

2.2. İstihdam, Verimlilik ve Ücretler

Reel ücretler 2006 yılı içinde çalışan başına kısmi verimlilikten daha az artış gösterirken, ekonomideki hızlı büyüme paralelinde istihdam artmıştır.

Reel İşgücü Maliyeti Endeksi (94=100)

	2003	2004	2005	2006
Toplam				
Kamu	102	105	112	108
Özel	106	111	115	119
Memur	123	128	135	139
Asgari ücret	154	171	182	180

Kaynak: DPT

DPT'nin tahminlerine göre, 2006 yılında kamu işçileri reel işgücü maliyeti ve asgari ücret gerilerken, özel kesim işçilerinin ve memurların reel maaş işgücü maliyeti artmıştır.

İmalat Sanayii Çalışan Başına Kısmi Verimlilik Endeksi (1997=100)

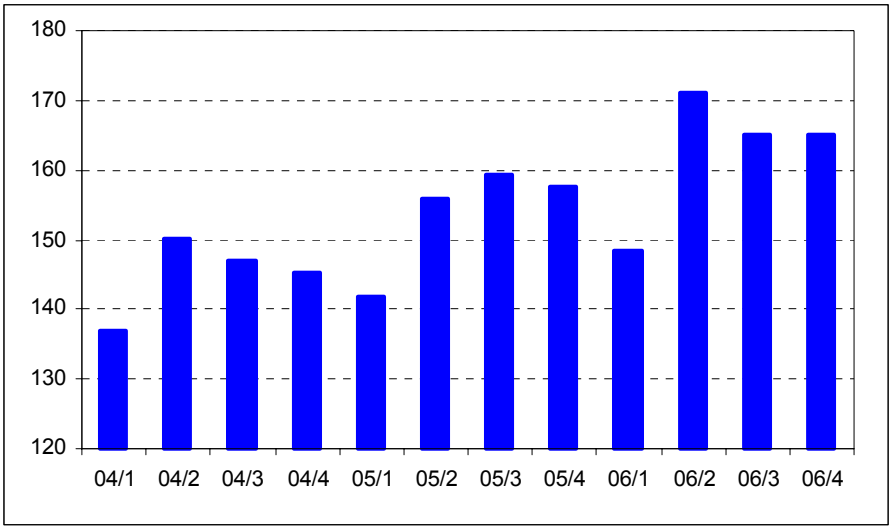

Çalışan başına kısmi verimlilik 2006 yılında yüzde 6,2 oranında artmıştır. Aynı dönem itibariyle saat başına kısmi verimlilik artışı ise, ek istihdam yaratılması nedeniyle, genelde çalışan başına kısmi verimlilik artışının üzerinde seyretmiş ve yıl bazında yüzde 6,7 olmuştur.

Kısmi Verimlilik Endeksi (Yıllık yüzde değişim)

	2005/IV	2006/I	2006/II	2006/III	2006/IV
Çalışan başına	8,5	4,7	9,7	5,8	4,7
Saat başına	8,4	5,0	9,9	6,5	5,3

Kaynak: TÜİK

İşgücüne katılma oranının gerilemesinin de katkısıyla, işsizlik oranı gerilemiştir. TÜİK verilerine göre toplam işgücü arzı 24,8 milyon kişi, toplam istihdam ise 22,3 milyon kişi olmuştur. İşsiz sayısı önceki yıla göre yaklaşık 74 bin kişi azalarak 2,4 milyon kişiye gerilemiştir.

İşsizlik (Yüzde)

	2002	2003	2004	2005	2006
İşsizlik oranı					
Genel	10,3	10,5	10,3	10,3	9,9
Kent	14,2	13,8	13,6	12,7	12,1
Genç nüfus	…	…	19,7	19,3	18,7
Eksik istihdam					
Genel	5,4	4,8	4,1	3,3	3,6
Kent	3,4	5,2	3,8	2,9	3,2
Genç nüfus	…	…	5,1	4,3	4,0

Kaynak: TÜİK

Türkiye'de, 2006 yılında çalışabilir nüfus 842 bin kişi artmıştır. İşgücüne katılma oranının gerilemesi sonucu, işgücüne sadece 211 bin kişi katılmıştır. Aynı dönemde toplam 284.000 kişilik istihdam yaratılmıştır.

Buna göre, işsizlik oranı 2006 yılında yüzde 9,9 olmuştur. Bu oran kentlerde 0,6 puan azalarak 12,1'e gerilemiştir. Eksik istihdam da dahil edildiğinde, işsizlik oranı yüzde

13,5 olmuştur. İstihdamın yaklaşık olarak yüzde 48'i hizmetler, yüzde 27'si tarım, yüzde 25'i de sanayi sektörleri tarafından yapılmaktadır.

2.3. Enflasyon

Enflasyonda 2002 yılından itibaren gerçekleşen düşüş eğilimi 2006 yılında durmuş ve Temmuz 2006'dan itibaren enflasyon yeniden yükselmiştir. İlk kez açık enflasyon hedeflemesinin uygulandığı 2006 yılında enflasyon, yüzde 5 olarak belirlenen yıl sonu hedefinin oldukça üzerine çıkmıştır. Oniki aylık fiyat artışı, üretici fiyatları endeksinde (ÜFE) yüzde 11,6, tüketici fiyatları endeksinde (TÜFE) ise yüzde 9,7 olmuştur. Yıllık ortalama fiyat artışı ise, ÜFE ve TÜFE için sırasıyla yüzde 9,3 ve yüzde 9,6 olarak gerçekleşmiştir.

Enflasyon (12 aylık, yüzde değişme)

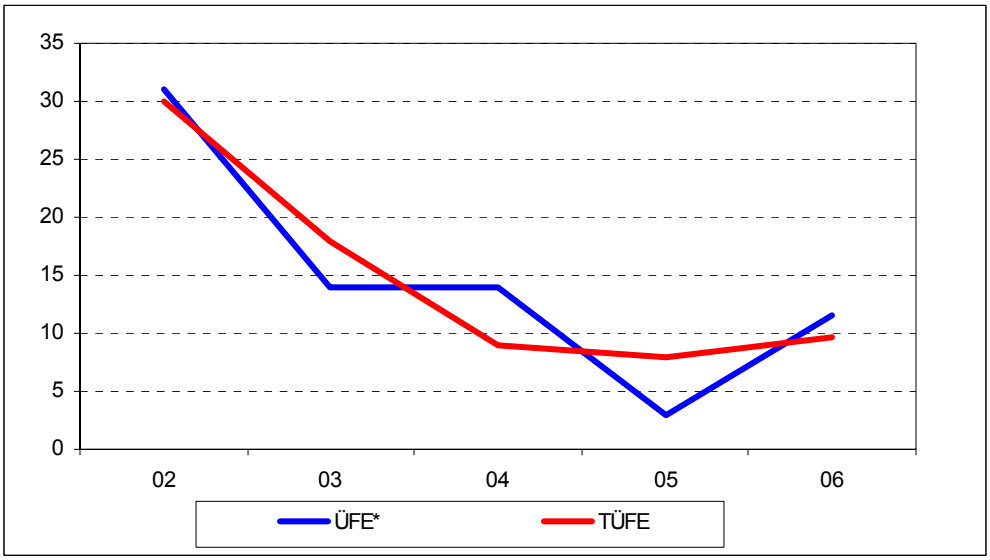

* 2004 yılına kadar olan değerler TEFE endeksine aittir.

Enflasyonun yükselmesinin başlıca nedenleri, 2005 yılının ikinci yarısından itibaren Merkez Bankası'nın net dış varlıklarındaki artışa bağlı olarak hızlanan parasal genişleme, 2006 yılının ilk çeyreğine kadar olan dönemde kısa vadeli faiz oranlarındaki düşüşün iç talep üzerindeki genişletici etkisi, Mayıs-Haziran 2006 döneminde finansal piyasalarda yaşanan dalgalanmaların beklentileri bozması, döviz kurlarındaki artışın fiyatlara kısa sürede yansıması ve bazı alt sektörlerde enflasyon düşüşüne karşı katılıklar olmuştur. Özellikle enerji ve işlenmemiş gıda sektörlerindeki fiyat artışları enflasyonu olumsuz etkilemiştir.

Enflasyon (yüzde)

	2002	2003	2004	2005	2006
Yıllık ortalama					
Üretici*	50	26	11	6	9
Tüketici	45	25	11	8	10
12 aylık					
Üretici*	31	14	14	3	12
Tüketici	30	18	9	8	10

Kaynak: TÜİK
* 2004 yılına kadar olan değerler TEFE endeksine aittir.

2.4. Kamu Dengesi

DPT'nin tahminlerine göre 2006 yılında toplam kamu gelirlerindeki artış yüzde 22 ile gsmh deflatörünün üzerinde gerçekleşmiştir. Toplam kamu harcamaları ise yüzde 16 oranında artmıştır. Bu gelişmeye bağlı olarak, 2005 yılında yüzde 0,4 olan kamu kesimi fazlasının gsmh'ye oranı yüzde 3,1'e yükselmiştir. Toplam kamu gelirlerinin gsmh'ye oranı yaklaşık olarak 2,4 puan artışla yüzde 46,3'e yükselirken, harcamaların oranı ise yüzde 43,6 ile değişmemiştir.

Mali disiplinin sağlanması ve iç borç dinamiklerinin olumlu yönde sürdürülmesi açısından en önemli gösterge olarak izlenen faiz dışı denge öngörüler doğrultusunda gerçekleşmiştir. 2005 yılında yüzde 10,1 olan faiz dışı fazlanın gsmh'ye oranının 2006 yılında yüzde 11,6 olduğu tahmin edilmiştir. Öte yandan, Hazine Müsteşarlığı (HM) verilerine göre, Uluslararası Para Fonu ile yapılan anlaşmada yer alan tanıma göre konsolide bütçe faiz dışı fazlasının gsmh'ye oranı yüzde 6,4 düzeyinde ve program hedefi düzeyinde gerçekleşmiştir.

Kamu Kesimi Dengesinin Gsmh'ye Oranı (yüzde)

	2003	2004	2005*	2006**
Merkezi yönetim bütçesi açığı	11,2	7,0	1,7	0,5
KİT açığı***	-0,7	-0,6	-0,2	-0,4
Mahalli idareler açığı	0,4	0,0	0,0	0,0
Fonlar açığı	-0,2	-0,5	-0,6	-1,8
Diğer kesimler açığı	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4
Kamu kesimi açığı	9,3	4,7	-0,4	-3,1
Kamu kesimi açığı (faiz dışı)	-7,7	-8,8	-10,1	-11,6

Kaynak: DPT
* Geçici
** Gerçekleşme tahmini
*** Kamu bankaları hariç

Kamu gelirleri içinde vergi gelirlerinin payı yüzde 54 düzeyinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirlerinin yüzde 69'u dolaylı vergilerden oluşmuştur. Harcamaların yüzde 19'u faiz harcamalarından meydana gelmiştir. Faiz harcamalarının toplam harcamalar içindeki payı 2004 yılına göre 13 puan düşmüştür.

Kamu Kesimi Borçlanma Gereği/ Gsmh ve Enflasyon (Yüzde)

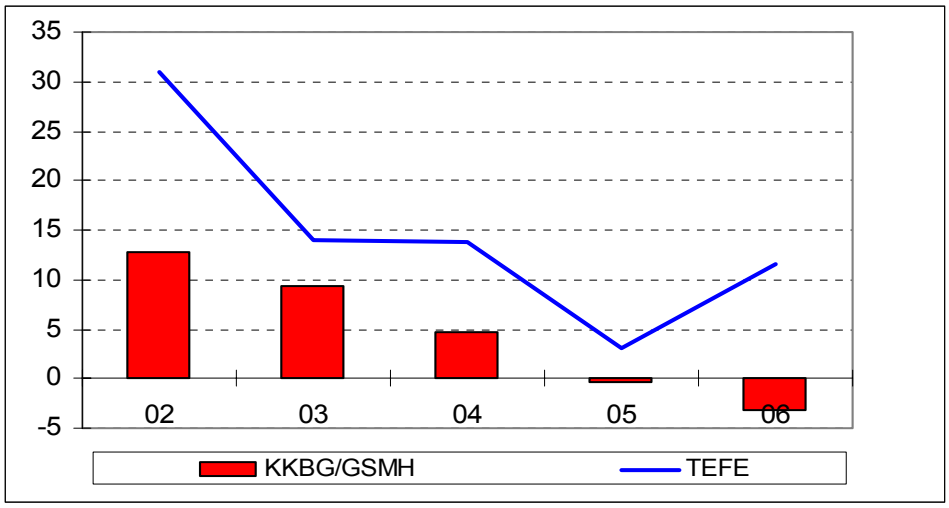

Kamu kesimi dengesini 2006 yılında olumlu yönde etkileyen başlıca gelişmeler, ekonomik faaliyetteki büyümeye bağlı olarak vergi gelirlerindeki, özelleştirme gelirlerindeki artış, kamu borçlanmasında faizlerin ilk yarıda düşmeye devam etmesi, borçlanma vadesinin uzaması, TMSF'den Maliye Bakanlığı'na, TMSF'ye alınan bankaların vergi borçları karşılığında yapılan transferler, sosyal güvenlik kuruluşları prim affı nedeniyle prim hasılatındaki artış, ithalattaki büyüme nedeniyle ithalattan alınan katma değer vergisi hasılatının artması olmuştur. Yıl ortasından itibaren faiz oranlarının artması ve cari harcamalarda artış eğilimi de kamu kesimi açığındaki iyileşmeyi yavaşlatmıştır.

Kamu kesimi gelirlerinin ve harcamalarının en önemli bölümünü oluşturan merkezi yönetim bütçesinde gerçekleşen performansa bağlı olarak, bütçe açığının gsmh'ye oranı yüzde 1'in altına düşmüştür.

Merkezi Yönetim Bütçesi (Milyon YTL)

	2005*	Yüzde pay	2006**	Yüzde pay	Yüzde değ.	Gsmh'ye oran 2006 (yüzde)
Bütçe gelirleri	146.710	100	171.309	100	17	30
Vergi gelirleri	119.621	82	137.474	80	15	24
Vergi dışı gelirler	27.089	18	33.835	20	25	6
Bütçe harcamaları	156.316	100	175.304	100	12	30
Faiz harcamaları	45.680	29	45.945	26	1	8
İç borçlar	39.456	25	39.145	22	-1	7
Dış borçlar	6.224	4	6.800	4	9	1
Faiz dışı	110.636	71	129.359	74	17	22
Personel	29.009	19	37.733	22	30	7
Cari	73.081	47	79.692	45	9	14
Yatırım	8.546	5	11.934	7	40	2
Bütçe dengesi	-9.606		-3.995		-58	-1
Faiz dışı denge	36.074		41.950		16	7

Kaynak: Maliye Bakanlığı
* Konsolide bütçe verisidir.
** Geçici

Maliye Bakanlığı'nın verilerine göre, bütçe gelirleri yüzde 17, harcamalar yüzde 12 oranında artmıştır. Faiz harcamaları yüzde 1 oranında artarken, faiz dışı giderler yüzde 17 oranında büyümüştür. Bütçe açığı cari fiyatlarla yüzde 58 daralırken, faiz dışı fazla yüzde 16 oranında büyümüştür. Bütçe gelirlerinin gsmh'ye oranı yüzde 30 düzeyinde aynı kalmış, buna karşın harcamaların oranı 2 puan azalarak yüzde 30'a gerilemiştir. Faiz giderlerinin gsmh'ye oranı yüzde 9,4'den yüzde 8'e gerilemiştir. Merkezi yönetim bütçesinde faiz dışı fazlanın gsmh'ye oranı ise yüzde 7,3 olmuştur. Uluslararası Para Fonu ile yapılan anlaşmada yer alan tanıma göre ise faiz dışı fazlanın gsmh'ye oranı yüzde 6,3 civarında gerçekleşmiştir.

Bütçe harcamaları içinde en yüksek pay yüzde 45 ile cari harcamalara aittir. İkinci sırada yüzde 26 ile faiz harcamaları gelmektedir. Personel harcamalarının payı yüzde 22 ve yatırımların payı ise yüzde 7 olmuştur. Özelleştirme gelirlerinin yüksek düzeyde gerçekleşmesi sonucu, bütçe açığının finansmanında borçlanma kalemlerine ağırlık verilmemiştir.

Bütçe finansman ihtiyacının büyük kısmı özelleştirme gelirlerinin çoğunluğunu oluşturduğu diğer kalemi ile karşılanmıştır. Net dış borçlanma ise 3,6 milyon YTL azalmıştır. 2006 yılında kasa/banka hesabında 3,7 milyar YTL artış gerçekleşmiştir.

Bütçe Nakit Açığının Finansmanı

	Milyon YTL			Gsmh'nin yüzdesi		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Finansman	29.791	13.225	7.685	7	2,7	1,3
Dış borçlanma (net)	2.200	-2.627	-3.622	1	-0,5	-0,6
İç borçlanma	28.535	21.403	3.788	7	4,4	0,7
Diğer	-944	-5.551	7.519	0	-1,1	1,3

Kaynak: HM

2006 yılı içinde toplam 130,3 milyar YTL borç servisi yapılmış ve 5,5 milyar YTL merkezi yönetim nakit açığıyla beraber 135,8 milyar YTL finansman ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bunun, 16,8 milyar YTL'si dış borçlanma yoluyla, 116,2 milyar YTL'si ise iç borçlanma yoluyla finanse edilmiştir. Özelleştirme gelirleri ve TMSF'den aktarılan kaynakların ağırlıkla yer aldığı diğer gelirler 7,8 milyar YTL olmuştur. Hazine kasa/banka hesabı da 5 milyar YTL artış göstermiştir.

Piyasadan yapılan YTL cinsi iç borçlanmanın, ortalama vadesi 690 günden 852 güne yükselmiştir. Öte yandan, YTL cinsi ortalama borçlanma yıllık bileşik faiz oranı yüzde 14,1'den ilk yarı sonunda yüzde 21,1'e, yıl sonunda ise yüzde 21,8'e yükselmiştir.

İç borç stoku yüzde 3 oranında artarak 251 milyar YTL'ye yükselmiştir. Nakit dışı iç borç stokunun toplam stok içindeki payı 4 puan azalarak yüzde 14 olmuştur. Nakit dışı iç borç stokunun en önemli bölümü TMSF'ye devredilen bankalara ve kamu bankalarına verilen iç borç senetlerinden oluşmuştur.

İç Borç Stokunun Yapısı (Yüzde pay)

	2002	2003	2004	2005	2006
YTL	68	78	82	85	86
Sabit faizli	25	35	42	41	44
Değişken faizli	43	43	40	43	42
Döviz	32	22	18	15	14
Toplam	100	100	100	100	100

Kaynak: HM

Konsolide bütçe iç borç stokunun yüzde 28'i kamu kurumlarına, yüzde 72'si ise piyasaya olan borçtur. 2005 yılı sonunda bu oranlar sırasıyla yüzde 31 ve yüzde 69 olmuştur. Kamu kurumlarına olan nakit dışı iç borç stoku toplam 43.094 milyon YTL'dir. Bu miktarın 41.350 milyon YTL'si Türk parası, kalanı döviz cinsindendir.

İç borç stoku içinde sabit faizli kağıtların payı yüzde 41'den yüzde 44'e yükselmiştir Faize duyarlı kağıtların payı yüzde 43'ten yüzde 42'ye, kura duyarlı kağıtların payı ise yüzde 15'ten yüzde 14'e gerilemiştir.

Bütçe finansmanı açısından net dış borç ödemesi sürmüştür. Bunun nedeni, artan özelleştirme gelirlerinin bütçe finansman ihtiyacından daha yüksek oranda gerçekleşmesi olmuştur. Diğer taraftan, kamu kesiminin finansal sistemde yaratılan kaynaklar üzerindeki baskısı yavaş da olsa azalmaya devam etmiştir. İç borç stokunun gsmh'ye oranı yüzde 50'den yüzde 44'e, YTL mevduat, yabancı para mevduat, repo ve yatırım fonlarından oluşan finansal aktiflere oranı ise yüzde 97'den yüzde 84'e gerilemiştir.

Kamu Borç Stoku (Gsmh'nin yüzdesi)

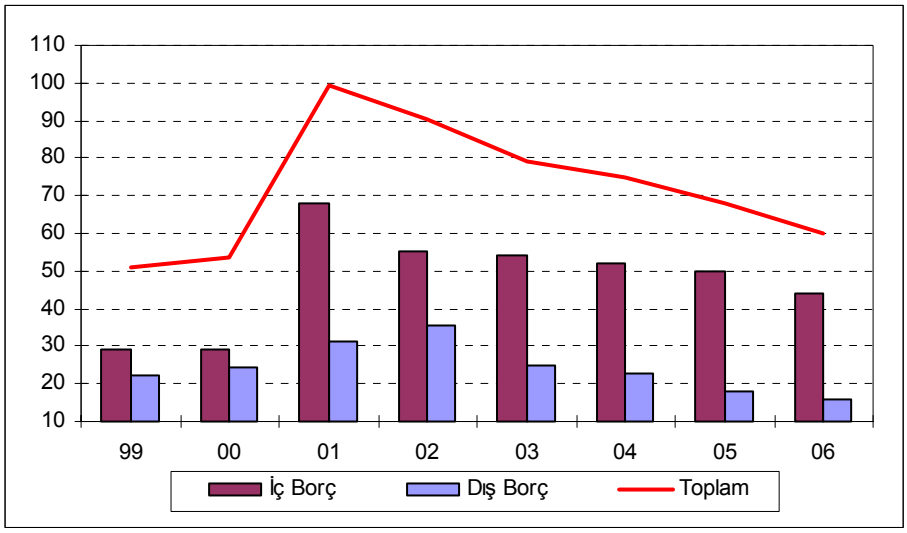

Diğer taraftan, merkezi yönetimin borç stoku Aralık 2006 itibariyle yüzde 2 artışla 345,1 milyar YTL'ye (245,7 milyar dolar) yükselmiştir. Böylece, toplam borç stokunun gsmh'ye oranı yüzde 68'den yüzde 60'a gerilemiştir.

Merkezi Yönetim Bütçesi Borç Stoku

	Milyon YTL	Gsmh'ye oranı (yüzde)			
	2006	2003	2004	2005	2006
Kamu kağıtları	251.471	54	52	50	44
Nakit	208.377	37	39	40	36
Nakit dışı	43.094	18	14	10	7
Tahvil	241.877	48	45	47	42
Nakit	198.783	30	32	37	35
Nakit dışı	43.094	18	14	10	7
Bono	9.594	7	7	4	2
Nakit	9.594	7	7	4	2
Nakit dışı	0	-	0	0	0
MB avansı	0	-	0	0	0
İç borç stoku	251.471	54	52	50	44
Dış borç stoku*	93.579	25	23	18	16
Toplam	345.050	79	75	68	60

* Merkezi yönetim bütçesine ait olan kısımdır.

Aralık 2006 itibariyle, devlet iç borçlanma senetlerinin yüzde 54'ü bankalar tarafından tutulmuştur. Banka dışı kesimlerin elinde bulunan devlet iç borçlanma senetlerinin toplamı yüzde 2 oranında gerileyerek 112.421 milyon YTL olmuştur. Bu miktarın yüzde 21'i (24 milyar YTL) gerçek kişiler tarafından talep edilmiştir. Banka dışı kesimlerin sahip olduğu devlet iç borçlanma senetleri, iç borç stokunun yüzde 45'ini oluşturmaktadır. 2006 yılında, gerçek kişilerin devlet iç borçlanma senetlerine olan talebi gerilemiş, yurtdışı yerleşiklerin talebi ise özellikle yılın ikinci yarısında hızla büyüyerek, yüzde 66 oranında artmıştır. Yurtdışı yerleşiklerin talebinde yapılan vergi düzenlemeleri etkili olmuştur. Gerçek kişilerin tasarruf aracı tercihlerinde YTL mevduatın, reponun ve yılın ikinci yarısında döviz tevdiat hesapları lehine bir değişme olmuştur.

Devlet İç Borçlanma Senetlerinin Alacaklılara Göre Dağılımı (Milyon YTL)

	2005	Haziran 2006	Aralık 2006
Banka dışı kesim	65.252	66.546	66.063
Gerçek kişi	28.274	27.132	24.091
Tüzel kişi	36.978	39.414	41.972
Menkul kıymet yatırım fonları	21.584	15.488	9.591
Yurtdışı yerleşikler	27.332	22.117	36.767
Banka dışı toplamı	**114.168**	**104.151**	**112.421**
Bankalar ve diğer	130.614	144.934	139.049
Toplam	**244.782**	**249.085**	**251.470**

Kaynak: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), TCMB, HM

2.5. Parasal Büyüklükler

2.5.1. Para Politikası

Merkez Bankası 2006 yılında açık enflasyon hedeflemesine geçildiğini açıklamış ve enflasyon hedefini yüzde 5 olarak belirlemiştir. 2006 yılının ilk aylarında likiditenin hızla arttığı ve kısa vadeli faiz oranlarının düşmekte olduğu bir ortamda uluslararası para ve sermaye piyasalarında yaşanan dalgalanmaların Türkiye'de para piyasalarında neden olduğu ani ve şiddetli etki, beklentilerin bozulmasına ve enflasyon hedefinin aşılmasına neden olmuştur.

Yılın ilk çeyreğinde, kısa vadeli sermaye girişinin de etkisiyle likidite hızla artmıştır. YTL talebi çok kısa vadeli YTL araçlarına yönelmiş, Merkez Bankası açık piyasa işlemleri yoluyla likiditeyi kontrol etmeye çalışmıştır. Yurtdışındaki yatırımcıların tercihlerinde meydana gelen değişme ile beraber, ikinci çeyrekte döviz talebi artmaya başlamıştır. Döviz kurlarının yükselmeye başlaması ile birlikte bankalar ve gerçek kişiler döviz arzını artırmıştır. Ancak Mayıs ve Haziran aylarında yaşanan hızlı sermaye çıkışı nedeniyle piyasa dengesi kurulamamıştır.

Merkez Bankası Bilançosu (Milyon YTL)

	2002	2003	2004	2005	2006
Net dış varlıklar	12.871	17.262	23.048	49.480	67.136
Net iç varlıklar	23.523	23.585	21.071	17.732	12.888
Para tabanı	10.662	15.010	20.328	32.696	41.398
APİ	8.452	8.260	3.622	4.983	-1.098
Merkez bankası parası	19.866	24.134	24.743	38.548	41.916
Döviz mevduatı	5.996	6.517	6.099	13.874	18.691
YTL yükümlülükler	25.962	30.651	30.842	52.422	60.606
Bankaların döviz mevduatı	10.432	10.196	13.276	14.790	19.418
Toplam iç yükümlülükler	36.394	40.847	44.118	67.212	80.024

Kaynak: TCMB

Bu dönemde, Merkez Bankası piyasalarda istikrar sağlamaya yönelik bir dizi önlem almıştır. Bu önlemler, genelde, enflasyon bekleyişlerini düzeltmek amacıyla güçlü bir parasal sıkılaştırmanın sağlanmasını amaçlamıştır. Merkez Bankası kısa vadeli borçlanma faizlerini yüzde 13,25'den (bileşik yüzde 14) yüzde 17,5'e (bileşik yüzde 19) yükseltmiş, YTL likiditesini sınırlandırmak için depo alım ihalelerini başlatmış, döviz alım ihalelerini durdurmuş, hatta aynı zamanda döviz satmıştır.

Bu sırada yapılan yasa değişikliğiyle, yurtdışında yerleşik yatırımcılar için kamu borçlanma kağıtları stopaj vergisinden muaf tutulurken, gerçek kişi yerleşikler için aynı vergi oranı yüzde 10'a düşürülmüştür.

YTL'nin, yabancı paralar karşısında Mayıs ve Haziran aylarında yüzde 20 düzeyinde değer yitirmesi, geçişkenliğin hala yüksek olmasına bağlı olarak, enflasyon beklentilerini önemli ölçüde etkilemiştir. Beklentiler bozulmuştur; beklenen enflasyon yükselmiştir. Merkez Bankası enflasyon hedefini değiştirmemiş, beklentilerin enflasyon hedefine yeniden yönlendirilmesi amacıyla kısa vadeli faiz oranlarını hızla yukarıya çekmiştir. Böylece, iç talep artışının ivmesinin düşürülmesi de amaçlanmıştır.

İlk yarıda olduğu gibi, ikinci yarıda da likiditeyi yaratan en önemli faktör yurtdışında yerleşiklerin YTL talebi olmuştur. Ancak, Merkez Bankası döviz alım ihaleleri ile yarattığı döviz talebini geçen yıla göre sınırlı tutmuştur. Buna karşılık, yılın ikinci yarısından itibaren yerleşiklerin döviz mevduat talebi, dolayısıyla bankaların rezerv talebi artmıştır. Buna rağmen dövizde arz fazlası devam etmiştir.

Faiz Oranları (bileşik, dönem sonu), Kurlar ve Enflasyon (12 aylık, yüzde)

	2005	2006			
	Aralık	Mart	Haziran	Eylül	Aralık
Faiz oranı (yıllık, bileşik)*					
O/n	14,7	14,5	18,8	19,1	19,1
Kamu kağıtları	14,1	14,1	21,1	21,8	21,8
Kurlar					
YTL/(dolar)	0,4	-0,3	17,7	11,5	4,8
YTL/euro	-12,9	-6,8	24,0	17,4	16,6
Enflasyon (TÜFE)	7,7	8,2	10,1	10,6	9,7

* Ortalama

Döviz arz fazlasına bağlı olarak, Merkez Bankası'nın, yıl genelinde doğrudan alım ve/veya ihaleler yoluyla yarattığı döviz talebi 2006 yılında net 6,3 milyar dolar olmuştur. Merkez Bankası 2002-2006 döneminde, toplam 44,4 milyar dolar düzeyinde döviz talebi yaratmıştır.

Merkez Bankası Bilançosu, Seçilmiş Kalemler (Milyon YTL)

	2005	2006			
	Aralık	Mart	Haziran	Eylül	Aralık
Net dış varlıklar	49.480	60.351	69.481	67.474	67.136
Net iç varlıklar	17.732	18.028	10.109	11.702	12.888
Para tabanı	32.696	32.705	36.780	34.962	41.398
APİ	4.983	14.549	5.066	3.683	-1.098
Merkez bankası parası	38.548	49.796	44.917	40.742	41.916
Döviz mevduatı	13.874	14.500	16.541	19.413	18.691
YTL yükümlülükler	52.422	64.296	61.458	60.155	60.606
Bankaların döviz mevduatı	14.790	14.083	18.133	19.022	19.418
Toplam iç yükümlülükler	67.212	78.379	79.590	79.176	80.024

Kaynak: TCMB

Döviz arzının büyümesinde, yurtdışı yerleşiklerin YTL taleplerinin artması, faiz oranlarının yükselmesi ve vergisel değişiklikler önemli rol oynamıştır. Yılın ikinci yarısında kısa vadeli faiz oranları 4,6 puan artarak yüzde 19,1'e ulaşmıştır. Enflasyonun yılın ikinci yarısından sonra hedefin üzerinde kalması, faiz oranlarının düşürülmesini engellemiştir. Devlet iç borçlanma senetlerinin borçlanma faizi Haziran sonunda, Mart ayına göre 7 puan artarak yüzde 21,1'e yükselmiştir. Beklentilerin göreli olarak dü-

zelmeye başlaması, para piyasalarında dalgalanmanın üretime dönük etkisinin sınırlı kaldığının anlaşılması ve sermaye girişinin devam etmesi sonucu faiz oranlarında yılın ikinci yarısında önemli bir değişme olmamıştır.

Başlıca yabancı paralar karşısında YTL'nin reel değeri, çapraz kur gelişmelerinden daha çok etkilenmiştir. 2006 sonunda, YTL, dolar karşısında yüzde 4,8, euro karşısında yüzde 16,6 oranında değer kaybetmiştir. Enflasyon dikkate alındığında, YTL, dolara karşı reel olarak değer kazanırken, euroya karşı reel olarak değer kaybetmiştir.

Merkez Bankası'nın bilanço büyüklüğü, yıllık bazda yüzde 23 oranında, enflasyonun üzerinde büyümüştür. Yıl sonu itibariyle, bilançonun gsmh'ye oranı yüzde 20'den yüzde 18'e gerilemiştir. Net döviz alımının devam etmesine bağlı olarak, net dış varlıklar yüzde 36 oranında büyümüştür. Öte yandan, özellikle emisyondaki artışa bağlı olarak para tabanı yüzde 27 oranında artmıştır. Yılın ilk çeyreğinde hızla artarak 15 milyar YTL'ye yaklaşan açık piyasa işlemlerinden borçlar, yılın ikinci yarısında gerileyerek 2006 sonunda alacak bakiyesine dönmüştür.

Merkez Bankası döviz rezervleri 2006 yılında 10,3 milyar dolar artarak 60,8 milyar dolara ulaşmıştır. Bu artışın büyük kısmı döviz alım ihalelerinden kaynaklanmıştır. Net döviz pozisyonu ise 15,5 milyar dolardan 20,7 milyar dolara yükselmiştir. Böylece, son dört yılda Merkez Bankası net döviz pozisyonundaki iyileşme 31 milyar doların üzerinde olmuştur.

Merkez Bankası Döviz Rezervi ve Net Döviz Pozisyonu (Milyar dolar)

	2005	2006			
	Aralık	Mart	Haziran	Eylül	Aralık
Döviz rezervi	50,5	58,3	56,7	58,5	60,8
Net döviz pozisyonu	15,5	23,7	22,2	19,4	20,7

Kaynak: TCMB

Merkez Bankası tarafından zorunlu karşılıklara ödenen faiz oranları, faiz oranlarındaki artış paralelinde yükseltilmiştir. 2005 sonunda yüzde 10,25 olan baz faiz oranı 2006 sonunda yüzde 13,12'ye ulaşmıştır.

2.5.2. Para Talebi

Nakit, mevduat bankalarındaki para benzeri araçlar ile sermaye piyasası araçlarından oluşan finansal aktiflerin gsmh'ye oranı 2006 yılında 10 puan düşerek, yüzde 138'e gerilemiştir. YP talebinin YTL karşılığı artarken, YTL cinsinden finansal araçlara olan talebin gsmh'ye oranı gerilemiştir. 2006 sonu itibariyle, para ve mevduat bankalarındaki para benzeri araçların gsmh'ye oranı yüzde 52, sermaye piyasası araçlarının oranı ise yüzde 84 olmuştur.

Kamunun dışlama etkisi nedeniyle özel sektöre ait tahvil ve bono ihracı çok düşüktür. Yatırım fonları, kamu borçlanma senetleri ve hisse senetleri piyasasında işlem gören şirketlerin piyasa değeri gerilemiştir. Borç stokunun azalması, döviz tevdiat hesaplarındaki artış ve yatırım fonlarına olan talebin azalması, finansal aktif büyüklüğü üzerinde etkili olmuştur.

Finansal Aktifler (Gsmh'ye oranı, yüzde)

	2002	2003	2004	2005	2006
Para ve para benzeri araçlar	**50**	**44**	**44**	**48**	**52**
Nakit	3	3	3	4	4
Mevduat	47	40	41	46	48
YTL	20	21	23	27	30
YP	26	19	18	16	18
Repo	1	1	0	0	0
Sermaye piyasası	**76**	**82**	**86**	**100**	**84**
Hisse senedi (piyasa değeri)	21	27	30	45	40
Bono ve tahvil	55	54	52	51	43
Kamu	54	54	52	51	43
Özel	0	0	0	0	0
Yatırım fonu	2	5	4	4	1
Toplam	**127**	**126**	**130**	**148**	**136**

Kaynak: TCMB, Sermaye Piyasası Kurumu (SPK)

YTL cinsinden para talebi 2006 yılında da enflasyonun üzerinde artmıştır. YTL mevduat, repo ve kısa vadeli yatırım fonlarından oluşan para talebi (M2RF) cari fiyatlarla yüzde 12, sabit fiyatlarla ise yüzde 2 oranında büyümüştür. Bu gelişmede yüzde 24 oranında büyüyen vadeli YTL mevduat önemli rol oynamıştır.

Parasal Büyüklükler (2006)

	Milyon YTL	Milyon dolar	Yüzde değişme YTL	Yüzde değişme dolar
M2RF	196.936	140.108	12	7
Dolaşımdaki para	24.676	17.555	35	29
Vadesiz mevduat	22.814	16.231	-3	-7
Repo	2.202	1.567	48	41
Yatırım fonları	9.590	6.823	-56	-58
Vadeli mevduat	137.654	97.933	24	18
M2YRF	298.335	212.248	18	13
YP	101.399	72.139	33	27
M2YRFK*	309.169	219.955	18	13
Katılım bankaları	10.834	7.708	31	25

Kaynak: TCMB * Katılım bankaları mevduatı dahildir.

Yabancı para mevduatın YTL karşılığı değeri yüzde 33, dolar değeri ise yüzde 27 oranında artmıştır. Yabancı para mevduatı da içeren para talebi (M2YRF) cari fiyatlarla yüzde 18, sabit fiyatlarla yüzde 8 oranında büyümüştür. M2YRF'nin içinde yabancı para mevduatın payı 5 puan artarak yüzde 34'e yükselmiştir.

Parasal Büyüklüklerin Dağılımı (yüzde)

	2002	2003	2004	2005	2006
Dolaşımdaki para	5	6	6	7	8
Vadesiz mevduat	5	7	8	9	8
Repo	2	2	1	1	1
Yatırım fonları	3	7	8	9	3
Vadeli mevduat	33	36	40	44	46
YP	51	42	37	30	34
M2YRF	100	100	100	100	100

Kaynak: TCMB

M2RF'nin gsmh'ye oranı 1 puan azalarak yüzde 35'e gerilemiş, M2RFY'nin oranı ise 1 puan artarak yüzde 53'e yükselmiştir. Yılın ikinci yarısında faiz oranlarının yükselmesi, enflasyona yönelik beklentilerin olumsuza dönmesinin de etkisiyle YTL talebinin artış eğilimi yavaşlamıştır. Yılın ikinci yarısından itibaren gerçek kişilerin yabancı para mevduat talebi artmıştır.

Para Talebinin Gsmh'ye Oranı (yüzde)

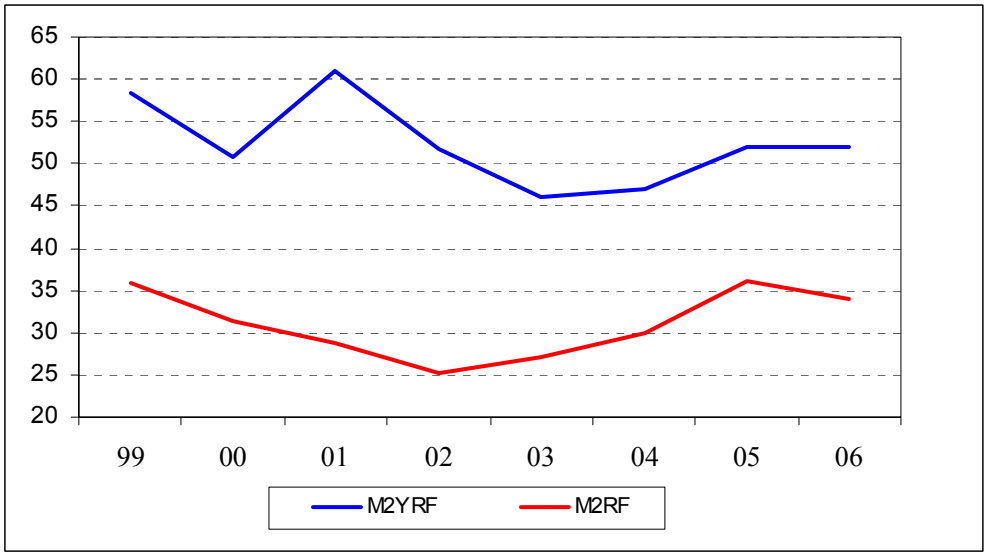

Yurtiçinde yerleşik banka dışı kesimlerden, özellikle gerçek kişilerin portföylerinde tuttukları devlet iç borçlanma senedi talebi azalırken, yurtdışı yerleşiklerin DİBS talebi artmıştır. Bankacılık sektöründe, vadeye kadar elde tutulacak menkul kıymet stoklarında önemli bir değişiklik olmamış, fakat alım-satım amaçlı menkul kıymet stoku, bankaların likidite tercihleri paralelinde artmıştır.

Toplam Mevduatın Vade Yapısı (Yüzde)

	2002	2003	2004	2005	2006
Toplam	100	100	100	100	100
Vadesiz	19	20	21	18	15
1 ay	30	26	25	21	25
3 ay	38	38	38	46	52
6 ay	8	10	8	11	6
12 ay+	6	6	9	5	2
Ortalama vade (ay)	2,8	2,7	2,8	2,8	2,4

Kaynak: TCMB

BDDK verilerine göre mevduat bankalarının toplam mevduatı yüzde 22 oranında, artmıştır. YTL mevduat yüzde 19, yabancı para mevduatın YTL karşılığı yüzde 29 oranında artmıştır. Aralık 2005'te 69,1 milyar dolar olan yabancı para mevduatın miktarı, Aralık 2006 itibariyle 83,4 milyar dolara ulaşmıştır. Yabancı para mevduatın YTL değerinin toplam mevduat içindeki payı 2 puan artarak yüzde 39'a yükselmiştir. YTL mevduatın gsmh'ye oranı 1 puan artarak yüzde 34'e, yabancı para mevduatı da içeren toplam mevduatın gsmh'ye oranı 3 puan artarak yüzde 55'e yükselmiştir.

Yılın ilk yarısında gerileyen mevduat faiz oranları, Haziran 2006 dalgalanmasından sonra yükselmiştir. Aralık 2005 tarihinde 1 ve 3 aylık vadede yüzde 22 olan faiz oranları (bileşik) 2006 yılı sonunda yüzde 26'ya çıkmıştır. Vade dağılımı dikkate alınarak

yapılan hesaplamaya göre mevduatın ortalama faiz oranı yüzde 19'dan yüzde 23'e yükselmiştir. YTL ve yabancı para mevduatın ortalama vadesi kısalmıştır. YTL mevduatın ortalama vadesi (kırık vadeler tam sayıldığında) 2,8 aydan 2,4 aya, yabancı para mevduatın ortalama vadesi 2,8 aydan 2,7 aya gerilemiştir. Buna bağlı olarak toplam mevduatın ortalama vadesi 2,4 ay olarak gerçekleşmiştir.

BDDK verilerine göre, toplam mevduatın yüzde 37'si kamu sermayeli bankalarda, yüzde 53'ü özel sermayeli bankalarda toplanmıştır. 2005 sonuna göre, kamu bankalarının mevduattaki payı 2 puan ve özel bankaların payı 4 puan azalırken, yabancı sermayeli bankaların mevduattaki payı ise 6 puan artarak yüzde 10 olmuştur.

Kamu bankaları YTL mevduatın yüzde 45'ine, yabancı para mevduatın ise yüzde 23'üne sahiptir. Buna karşılık özel bankalarda yabancı para mevduatın payı daha yüksektir. Bu bankalar YTL mevduatın yüzde 47'sini, yabancı para mevduatın ise yüzde 62'sini toplamışlardır. Yabancı payların YTL ve yabancı para mevduat içindeki payı sırasıyla yüzde 7 ve yüzde 15'tir.

Mevduat ve Kredi Stoku (Milyon YTL)

	2002	2003	2004	2005	2006
Toplam mevduat	141.889	160.380	197.953	251.870	308.396
YTL	60.075	81.514	109.456	159.329	189.094
YP	81.814	78.866	88.497	92.541	119.302
Krediler	51.955	68.434	101.579	153.102	214.998
YTL	20.662	36.200	63.968	108.101	156.467
YP	31.293	32.234	37.611	45.001	58.531
Takipteki Alacaklar (Net)	1.695	1.222	809	836	748
-Takipteki Alacaklar (Brüt)	3.041	8.818	6.191	7.486	8.127
-Takipteki Alac.Özel Karş.	1.346	7.596	5.382	6.650	7.379
Krediler	51.955	68.434	101.579	153.101	214.998
-Kurumsal	44.954	53.222	74.940	107.593	147.663
-Bireysel	7.001	15.212	26.639	45.508	67.335
Krediler	51.955	68.434	101.579	153.101	214.998
-Yurtiçi şubelerden	36.762	54.599	84.785	128.001	178.996
-Yurtdışı şubelerden	15.193	13.835	16.794	25.100	36.002

Kaynak: BDDK

Toplam mevduatın kredilere dönüşme oranı artmıştır. Bu oran 2002 yılında yüzde 38 iken, 2005 yılında yüzde 62'ye ve 2006 yılında yüzde 70'e yükselmiştir. Kamu sermayeli bankalarda mevduatın yüzde 42'si, özel sermayeli bankalarda yüzde 79'u krediye dönmüştür.

Kredi stoku yüzde 40 oranında büyümüş, özel karşılık sonrası sorunlu krediler ise yüzde 11 oranında azalmıştır. Bu gelişmede, ekonomik faaliyetteki canlılığın önemli etkisi olmuştur. Buna bağlı olarak karşılık öncesi sorunlu kredilerin toplam kredilere oranı yüzde 5'ten yüzde 4'e, karşılık sonrası sorunlu kredilerin toplam kredilere oranı ise yüzde 0,5'ten yüzde 0,3'e gerilemiştir.

Kredilerin yüzde 97'si mevduat bankaları tarafından kullandırılmıştır. Özel sermayeli bankalar tarafından kullandırılan kredilerin toplam kredilerdeki payı yüzde 58, kamu sermayeli bankaların payı yüzde 24 olmuştur. Yabancı sermayeli bankaların kredilerdeki payı ise yüzde 15 olmuştur.

Bireysel kredilerin toplam kredi stoku içindeki payı, 2005 sonuna göre 2 puan artarak yüzde 31'e yükselmiştir. Bu gelişmede özellikle, konut kredileri ve tüketici kredilerindeki artış etkili olmuştur.

Bankacılık sektörünün toplam kredilerinin gsmh'ye oranı yüzde 38 olmuştur. Toplam kredilerin yüzde 83'ü yurtiçi şubelerden, yüzde 17'si ise yurtdışı şubelerden kullandırılmıştır. Yurtdışı şubelerden kullandırılan kredilerin büyük kısmı yabancı para cinsindendir. Vergisel yükler nedeniyle aracılık maliyetlerinin yüksek olması yurtdışı şubelerden açılan kredilerin artmasına neden olmaktadır.

2.6. İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nda Gelişmeler

İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (İMKB) endeksi, 2006 yılında hem dolar, hem de YTL bazında yavaş da olsa gerilemiştir. Endeks dolar bazında yüzde 6 azalarak 1.621 puan, YTL bazında ise yüzde 2 oranında azalarak 39.117 puan değerine gerilemiştir. Öte yandan toplam işlem hacmi yüzde 13 oranında genişleyerek 222 milyar dolara yükselmiştir.

İMKB Endeksi (dolar bazında) ve İşlem Hacmi (milyon dolar)

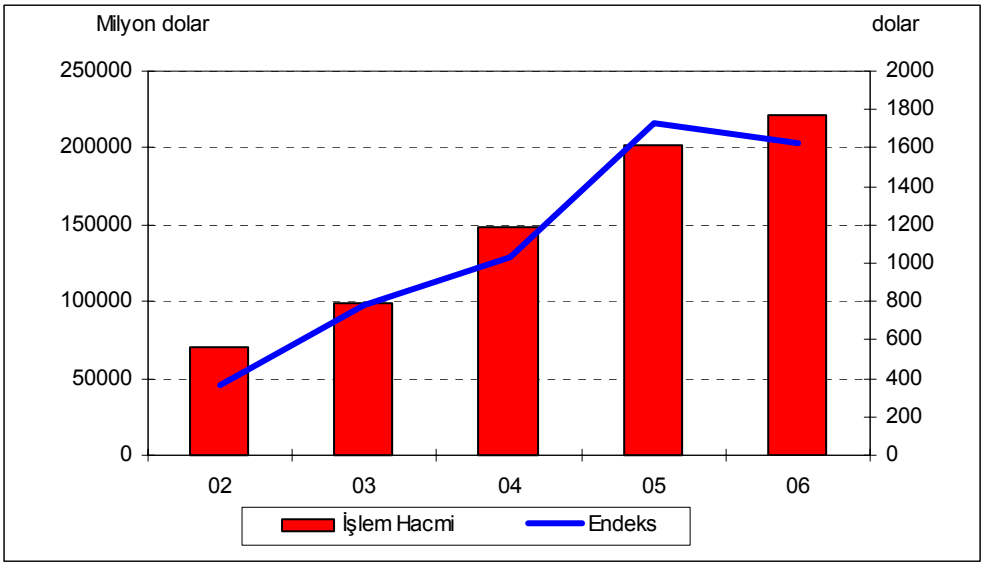

Borsa'nın performansını, yılın ilk yarısında büyümenin devam etmesi, sanayi üretiminin artması, beklentilerin genel olarak olumlu seyretmesi ve dünya genelinde likidite bolluğunun devam etmesi olumlu yönde; yılın ikinci yarısında beklentilerin nispeten bozulması ile hanehalkı portföy tercihlerinin değişmesi ve büyümedeki yavaşlama olumsuz yönde etkilemiştir.

Borsada işlem gören şirketlerin piyasa değeri 2005 yıl sonunda 162 milyar dolardan, 2006 yıl sonunda 163 milyar dolara yükselmiştir. Piyasa değerinin gsmh'ye oranı yüzde 47'den yüzde 41'e gerilemiştir.

Borsada işlem gören şirket sayısı 282'den 291'e yükselmiştir. 2006 yıl sonu itibariyle borsada işlem gören 13 bankanın piyasa değeri yüzde 1 oranında azalarak 81,5 milyar YTL'ye (59 milyar dolar) gerilemiştir. Bankaların piyasa değeri toplam piyasa değerinin yüzde 36'sını oluşturmuştur.

2.7. Dış Ticaret Dengesi

Hem ihracatta, hem de ithalatta artış eğilimi 2006 yılında da devam etmiştir. Dış ticaret hacmi yüzde 17 oranında genişleyerek 222 milyar dolara yükselmiştir. Yılın ilk yarısında, iç talepteki hızlı büyüme, dış kaynak girişinin devam etmesi ve tasarruf açığının artması, dış ticaret açığının yükselmesinde etkili olmuştur.

Dış Ticaret Dengesi (Milyon dolar)

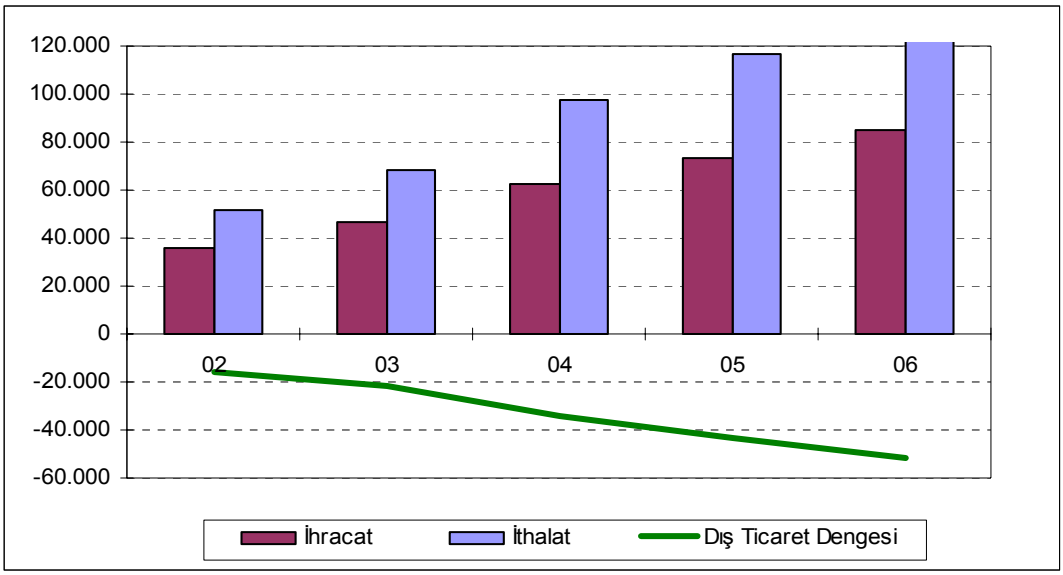

Hızlı ekonomik büyüme, iç talepteki ve özellikle özel sektör sabit sermaye yatırımları ile ihracattaki artışa bağlı olarak ithalat, yüksek bir hızda büyümeye devam etmiştir. Yılın ikinci yarısında iç talepteki büyümenin ivme kaybetmesine bağlı olarak ithalattaki artış hızı yavaşlamış, ihracat ise hızlanmıştır.

Dış Ticaret (Milyar dolar)

	2002	2003	2004	2005	2006
İhracat	36	47	63	73	85
İthalat	52	69	97	116	137
Dış ticaret açığı	16	22	34	43	52
Dış ticaret hacmi	88	117	160	189	222
Dış ticaret açığı/gsmh	9	9	12	12	13
İhracat/ithalat	70	68	65	63	62
Fiyat endeksi* (2003=100)					
İhracat	91	100	116	123	128
İthalat	95	100	115	123	134
Miktar endeksi* (2003=100)					
İhracat	81	100	114	126	137
İthalat	72	100	122	136	144

Kaynak: TÜİK , * Ortalama

İhracat yüzde 16 oranında büyüyerek 85,1 milyar dolara, ithalat ise yüzde 17 oranında artarak 137 milyar dolara ulaşmıştır. İhracatın ithalatı karşılama oranı 1 puan azalarak yüzde 62'ye gerilemiştir. İhracatın ve ithalatın gayri safi mili hasılaya oranı sırasıyla 1 ve 2 puan artarak yüzde 21 ve yüzde 34 düzeyine yükselmiştir. Dış ticaret hacminin gsmh'ye oranı ise yüzde 56 olmuştur. Dış ticaret açığı yüzde 21 oranında büyüyerek 51,9 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Dış ticaret açığının gsmh'ye oranı yüzde 13 olmuştur.

On iki aylık ortalamaya göre ihracat miktar endeksi yüzde 8 ve ithalat miktar endeksi yüzde 6 oranında artmış; ihracat fiyat endeksi ve ithalat fiyat endeksi ise yüzde 4 oranında yükselmiştir.

Sermaye malları ithalatı yüzde 9 ve ara malı ithalatı yüzde 20, tüketim malları ithalatı ise yüzde 14 oranında artmıştır. Ara malları ithalatı toplam ithalatın yüzde 72'sini oluşturmuştur. Sektörler itibariyle, imalat sanayii ithalatı toplam ithalatın yüzde 79'unu oluşturmuştur. İmalat sanayiinde ağırlıklı paya sahip olan alt sektörler, makine, kara taşıtları, demir çelik ve plastik sektörleridir. Madencilik sektörü yüzde 16 oranında paya sahiptir. 2006 yılında petrol ithalatı yüzde 27 oranında artarak 10,9 milyar dolar olmuştur.

Mal Grupları İtibariyle Dış Ticaret, 2006

	İhracat			İthalat		
	Milyon dolar	Yüzde değ.	Yüzde pay	Milyon dolar	Yüzde değ.	Yüzde pay
Sermaye malları	9.265	16	11	22.135	9	16
Ara malları	37.700	25	44	98.276	20	72
Tüketim malları	37.644	8	44	15.956	14	12
Diğer	533	51	1	665	17	1
Toplam	85.142	16	100	137.032	17	100

Kaynak: TÜİK

İhracatın yüzde 44'ünü tüketim malları, yüzde 44'ünü ara malları, yüzde 12'sini sermaye malları oluşturmuştur. Sektörler itibariyle ihracatın dağılımında imalat sanayiinin payı yüzde 94, tarımın payı ise yüzde 4 olmuştur. İmalat sanayiinde, tekstil, kara taşıtları, demir çelik, makineler ve elektrikli makineler ağırlıklı paya sahip alt sektörlerdir.

Dış ticarette AB ülkeleri yüzde 46 oranında bir paya sahiptir. AB dışı Avrupa ülkelerinin payı yüzde 18'dir. AB ülkeleri ile dış ticaret dengesi 2005 yılında 10,8 milyar dolar açık verirken 2006 yılında 9,9 milyar dolar açık vermiştir. AB ülkelerinin ithalattaki payı yüzde 39, ihracattaki payı ise yüzde 52'dir.

Ülke Grupları İtibariyle Dış Ticaret, 2006

	İhracat			İthalat			İhracat - İthalat
	Milyon dolar	Yüzde değ.	Yüzde pay	Milyon dolar	Yüzde değ.	Yüzde pay	Milyon dolar
AB	43.936	14	52	53.851	9	39	-9.915
Serbest bölge	2.964	0	4	934	23	1	2.029
Diğer ülkeler	38.242	19	45	82.247	23	60	-44.005
Avrupa	11.752	33	14	29.541	24	22	-17.789
Afrika	4.557	26	5	7.332	21	5	-2.775
Amerika	6.228	5	7	8.997	15	7	-2.769
Yakın ve Orta doğu	11.251	11	13	10.497	32	8	754
Diğer Asya	3.953	30	5	25.300	23	18	-21.347
Diğer	501	5	1	580	21	0	-79
Toplam	85.142	16	100	137.032	17	100	-51.891

Kaynak: TÜİK

Dış ticaret hacminde, Almanya yüzde 11 oranındaki pay ile ilk sırayı almıştır. Bu ülkeyi yüzde 8 ile Rusya ve yüzde 7 ile İtalya izlemektedir. Almanya'ya yapılan ihracat toplamın yüzde 11'ini, bu ülkeden yapılan ithalat ise yine toplamın yüzde 11'ini oluş-

turmuştur. Diğer Asya ülkeleri grubunda görülen dış ticaret açığı büyük ölçüde Çin ve Güney Kore ile yapılan ticaretten kaynaklanmaktadır.

2.8. Ödemeler Dengesi

Cari işlemler açığı 2006 yılında yüzde 40 oranında genişleyerek 31,7 milyar dolara ulaşmıştır. Cari işlemler açığının gsmh'ye oranı 1,4 puan artarak yüzde 7,9'a yükselmiştir. Cari işlemler açığının büyümesinde, mal ticareti dengesindeki açığın büyümesi yanında hizmetler dengesi fazlasının azalması önemli rol oynamıştır. Nitekim, bavul ticareti de dahil mal ticareti açığı yüzde 20 oranında artarak 40,1 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu arada, altın ithalatı yüzde 11 oranında gerileyerek 3,3 milyar dolar olmuştur.

Cari İşlemler Dengesi (Milyon dolar)

	2003	2004	2005	2006
Cari işlemler dengesi	-8.037	-15.601	-22.603	-31.679
-Mal dengesi	-14.010	-23.878	-33.530	-40.128
-İhracat(fob)	51.206	67.047	76.949	91.719
-İthalat(fob)	-65.216	-90.925	-110.479	-131.847
-Hizmetler dengesi(net)	10.505	12.797	15.272	13.384
-Turizm gelirleri(net)	11.090	13.364	15.280	14.110
-Gelir dengesi(net)	-5.559	-5.637	-5.799	-6.622
-Doğrudan yatırımlar	-400	-796	-734	-952
-Portföy yatırımları	-1.207	-1.195	-924	-662
-Diğer yatırımlar	-3.952	-3.646	-4.045	-4.901
-Faiz ödemeleri	-4.586	-4.343	-5.050	-6.354
-Cari transferler	1.027	1.117	1.454	1.687
-İşçi gelirleri	729	804	851	1.111

Kaynak: TCMB

Hizmetler dengesi fazlası yüzde 12 oranında azalarak 13,4 milyar dolar olmuştur. Bu gelişmede en önemli faktör, turizm gelirlerinin yüzde 8 oranında daralarak 14,1 milyar dolara gerilemesidir. Cari transferler yüzde 16 oranında artmış ve cari dengeye 1,7 milyar dolarlık katkıda bulunmuştur. Gelir dengesi 6,6 milyar dolar açık vermiştir. Gelir dengesi altında yer alan en önemli kalem olan faiz giderleri 5,1 milyar dolardan 6,4 milyar dolara yükselmiştir.

Sermaye ve Finans Hesapları (Milyon dolar)

	2003	2004	2005	2006
Sermaye ve finans hesapları	7.091	17.752	43.687	45.296
-Sermaye hesabı(net)	0	0	0	0
-Finans hesabı(net)	7.091	17.752	43.687	45.296
-Doğrudan yatırımlar(net)	1.195	2.024	8.723	19.231
-Portföy yatırımları(net)	2.569	8.023	13.437	7.360
-Diğer yatırımlar(net)	3.327	7.705	21.527	18.705
-Net hata ve noksan	5.043	2.191	2.116	-2.992
Genel denge	4.097	4.342	23.200	10.625
-IMF kredileri	-50	-3.518	-5.353	-4.511
-Resmi rezervler	-4.047	-824	-17.847	-6.114

Kaynak: TCMB

Uluslararası para ve sermaye piyasalarında borçlanma imkanlarının devam etmesi yanında, özelleştirmenin hızlanması ve bankalara yönelen yabancı yatırımların da etkisiyle, doğrudan yabancı sermaye yatırımlarındaki artış ve yurtdışında yerleşiklerin

sermaye piyasası araçlarına olan talebindeki büyümeye bağlı olarak, sermaye ve finans hesabı; cari işlemler açığının üzerinde gerçekleşmiştir. 2005 yılı sonu itibariyle 43,7 milyar dolar olan sermaye girişi 2006 yılında 45,3 milyar dolara yükselmiştir.

Doğrudan net yabancı sermaye girişi rekor düzeye ulaşmıştır. Bu kalem, 8,7 milyar dolardan 19,2 milyar dolara yükselmiştir. Portföy yatırımları artmaya devam etmiş ancak son iki yıla göre daha düşük düzeyde kalmıştır.

Net hata ve noksan kalemi, 2005 yılının aksine 3 milyar dolar açık vermiştir. Uluslararası Para Fonu'na 4,5 milyar dolar tutarında net ödeme yapılmıştır.

Sermaye Hareketleri ve Büyüme

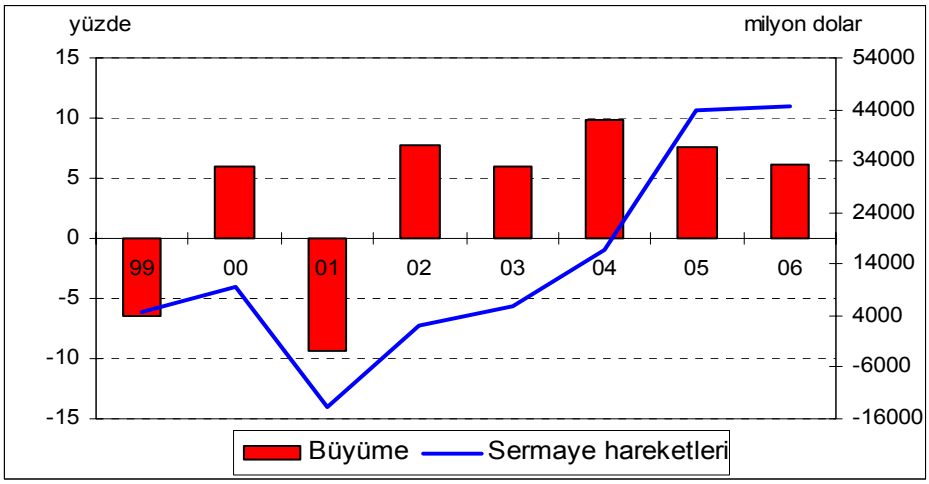

2006 yılında net hata ve noksan da dahil olmak üzere toplam 42,3 milyar dolarlık kaynak girişi olmuş; cari işlemler açığının finansmanı ve Uluslararası Para Fonu'na yapılan ödemelerden sonra resmi rezervler 6,1 milyar dolar artmıştır. Genel denge 10,6 milyar dolar fazla vermiş, resmi rezervler ve bankacılık sistemi rezervleri artmaya devam etmiştir.

2.9. Dış Borç Stoku

Dış borç stoku, 2006 yılında 37,9 milyar dolar artarak 206,5 milyar dolara yükselmiştir. Uzun vadeli dış borç stoku 32,8 milyar dolar, kısa vadeli dış borç stoku ise 4,9 milyar dolar artmıştır. Uzun vadeli borç stoku içinde, kamu kesiminin (Merkez Bankası hariç) borçları 1,4 milyar dolar artarak 69,6 milyar dolara yükselmiştir. Özel kesimin borç stoku da 31 milyar dolar artmıştır.

Dış Borç Stokunun Gsmh'ye Oranı (Yüzde)

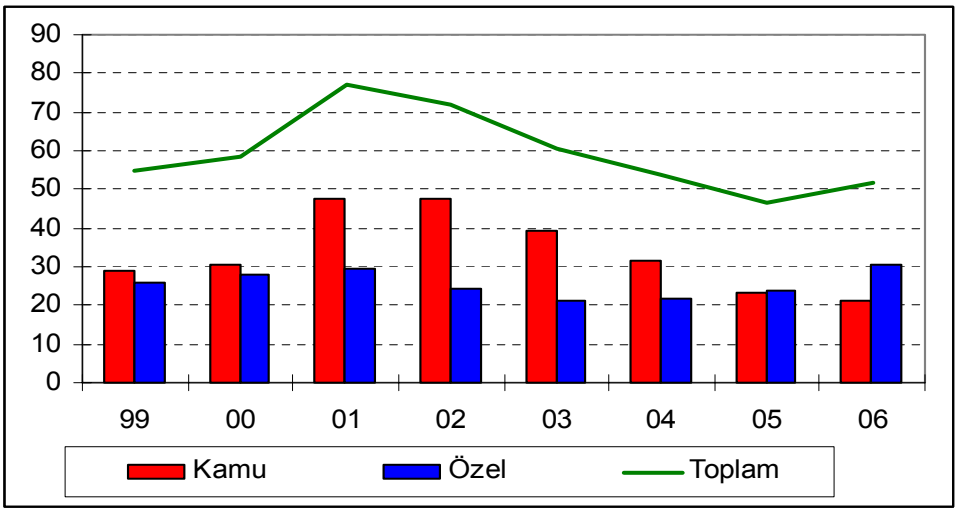

Dış borç stokunun gsmh'ye oranı 2005 sonuna göre 5 puan artarak yüzde 52'ye yükselmiştir. Uzun vadeli borçların gsmh'ye oranı 5 puan artarak yüzde 41'e yükselirken, kısa vadeli borçların oranı ise yüzde 11 düzeyinde değişmeden kalmıştır.

Dış Borç Stoku (Milyar dolar)

	2002	2003	2004	2005	2006*
Uzun vadeli	113,3	121,2	128,9	131,7	164,5
Kamu	63,6	69,5	73,8	68,2	69,6
TCMB	20,3	21,5	18,1	12,7	13,1
Özel	29,3	30,2	37,0	50,8	81,8
Finansal kuruluşlar	4,8	5,9	9,1	16,2	29,0
Bankalar	3,0	3,1	5,8	12,2	22,1
Finansal olmayan kuruluşlar	24,6	25,1	28,5	34,9	53,0
Kısa vadeli	16,4	23,0	31,9	37,1	42,0
TCMB	1,7	2,9	3,3	2,8	2,6
Bankalar	6,3	9,7	14,5	17,7	19,8
Banka dışı	8,4	10,5	14,1	16,6	19,6
Toplam	129,7	144,3	160,8	168,8	206,5

Kaynak: HM
*Geçici

Toplam borç stokunun yüzde 34'ü kamu kesimine, yüzde 7'si Merkez Bankası'na aittir. Banka sistemi borç stoku içinde yüzde 21 oranında, banka dışı kesimler ise yüzde 38 oranında paya sahiptir. Kamu kesimi borçlarının (Merkez Bankası hariç) gsmh'ye oranı yüzde 19'dan yüzde 17'ye gerilemiştir.

Uzun vadeli dış borç stokunun 29,1 milyar doları resmi kreditörlere, 135,4 milyar doları ise özel kreditörlere aittir. Resmi kreditörler içinde en büyük pay 22,5 milyar dolarla Uluslararası Para Fonu'nun da dahil olduğu uluslararası kuruluşlar kalemine aittir. Özel kreditörlere olan borçların, 68,2 milyar doları ticari bankalardan, 36,3 milyar doları ise tahvil ihracı yoluyla sağlanmıştır.

3. 2006 Yılında Bankacılık Sistemi[1]

3.1. Banka ve Şube Sayısı

Türkiye'de faaliyet gösteren mevduat bankaları ile kalkınma ve yatırım bankalarının sayısı 2006 sonunda 46 olmuştur. Koçbank A.Ş.'nin Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.'ye devredilmesi nedeniyle banka sayısı 1 adet azalmıştır. Bankacılık sektörüne yabancı yatırımcıların ilgisi 2006 yılında da devam etmiştir. Finans Bank A.Ş. hisselerinin yüzde 46'sı National Bank of Greece S.A'ya, Denizbank A.Ş. hisselerinin yüzde 75'i Dexia Participation Belgique S.A'ya devredilmiştir. Böylece bu iki banka özel sermayeli ticaret bankaları grubundan Türkiye'de kurulmuş yabancı bankalar grubuna geçmiştir.

Ayrıca, Bankpozitif Kredi ve Kalkınma Bankası A.Ş. hisselerinin yüzde 58'i Bank Hapoalim BM Bank tarafından; Tat Yatırım Bankası A.Ş. hisselerinin yüzde 99'u Merrill Linch European Asset Holdings Inc. tarafından satın alınmıştır. Bu iki banka da özel sermayeli kalkınma ve yatırım bankaları grubundan yabancı sermayeli kalkınma ve yatırım bankaları grubuna geçmiştir.

Banka Sayısı (1995-2006)

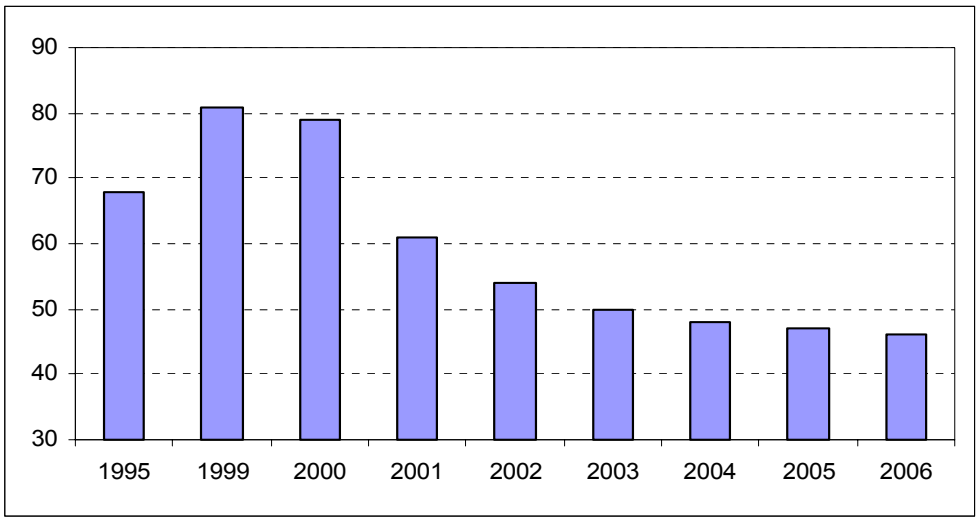

Bankaların 33'ü mevduat bankası, 13'ü ise kalkınma ve yatırım bankasıdır. Mevduat bankalarından 3'ü kamusal sermayeli, 14'ü ise özel sermayeli bankadır. TMSF bünyesinde 1 banka bulunmaktadır. Yabancı sermayeli mevduat bankalarının sayısı 15 olmuştur. Kalkınma ve yatırım bankalarının 3'ü kamu sermayeli, 6'sı özel sermayeli ve 4'ü yabancı sermayeli bankadır.

Şube sayısı artmaya devam etmiştir. Toplam şube sayısı 602 artarak 6.849'a yükselmiştir. Şube sayısı mevduat bankaları grubunda 576, kalkınma ve yatırım bankaları grubunda 26 tane artmıştır. Denizbank A.Ş. ile Finansbank A.Ş'nin özel sermayeli bankalar grubundan yabancı sermayeli bankalar grubuna geçmesi sonucu, şube sayısı yabancı sermayeli mevduat bankalarında 679 adet artmıştır. Özel sermayeli mevduat bankalarındaki şube sayısı da 217 adet azalmıştır. Kamu sermayeli mevduat bankalarının şube sayısı 114 adet artmıştır.

[1] Mevduat bankaları ile kalkınma ve yatırım bankalarının verilerini içermektedir.

Banka ve Şube Sayısı*

	2002		2005		2006	
	Banka	Şube	Banka	Şube	Banka	Şube
Mevduat bankaları	40	6.087	34	6.228	33	6.804
Kamu bankaları	3	2.019	3	2.035	3	2.149
Özel bankalar	20	3.659	17	3.799	14	3.582
Fondaki bankalar	2	203	1	1	1	1
Yabancı bankalar	15	206	13	393	15	1.072
Kalkınma ve yatırım bank.	14	19	13	19	13	45
Kamu bankaları	3	4	3	4	3	22
Özel bankalar	8	12	8	13	6	11
Yabancı bankalar	3	3	2	2	4	12
Toplam	54	6.106	47	6.247	46	6.849

* K.K.T.C ve yabancı ülkelerdeki şubeler dahil.
Kaynak: Türkiye Bankalar Birliği (TBB)

3.2. Personel Sayısı

Şube sayısına benzer şekilde, çalışan sayısı da artmaya devam etmiştir. Artış yabancı ve kamu bankalarından kaynaklanmıştır. Çalışan sayısı, kamu sermayeli mevduat bankalarında 1.177, yabancı bankalarda 15.184 kişi artarken, özel bankalar ve Fon bankasında ise sırasıyla 5.586 ve 62 kişi azalmıştır. Çalışan sayısı, kalkınma ve yatırım bankalarında 172 kişi artmıştır.

Bankacılık Sisteminde İstihdam

	2002	2005	2006
Mevduat bankaları	118.329	127.857	138.570
Kamu bankaları	40.159	38.046	39.223
Özel bankalar	66.869	78.806	73.220
Fondaki bankalar	5.886	395	333
Yabancı bankalar	5.416	10.610	25.794
Kalkınma ve yatırım bankaları	4.942	4.401	4.573
Kamu bankaları	4.174	3.657	3.728
Özel bankalar	691	697	596
Yabancı bankalar	77	47	249
Toplam	123.271	132.258	143.143

Kaynak: TBB

Banka çalışanlarının yüzde 97'si mevduat bankaları, yüzde 3'ü kalkınma ve yatırım bankaları tarafından istihdam edilmiştir. Bankacılık sektöründe personelin yüzde 27'si kamu sermayeli mevduat bankalarında, yüzde 51'i özel sermayeli mevduat bankalarında ve yüzde 18'i yabancı sermayeli bankalarda çalışmaktadır.

Banka Başına Şube ve Çalışan Sayısı

	Şube			Çalışan		
	2002	2005	2006	2002	2005	2006
Mevduat bankaları	152	183	203	2.958	3.761	4.199
Kamu bankaları	673	678	683	13.386	12.682	13.074
Özel bankalar	183	223	256	3.343	4.636	5.230
Fondaki bankalar	102	1	1	2.943	395	333
Yabancı bankalar	14	30	71	361	816	1.720
Kalkınma ve yatırım b.	1	1	2	353	339	352
Kamu bankaları	1	1	1	1.391	1.219	1.243
Özel bankalar	2	2	2	86	87	99
Yabancı bankalar	1	1	3	26	24	62
Toplam	113	133	146	2.283	2.814	3.112

Kaynak: TBB

Şube ve personel sayıları 2000-2003 döneminde, yeniden yapılandırma programı çerçevesinde mali bünyesi zayıflayan bankaların TMSF'ye devredilmesi ve/veya kapatılması, kamu bankalarında yeniden yapılandırma programının uygulanması, banka birleşmeleri yanında bankaların faaliyet giderlerinin sınırlandırılması yönündeki çabalar paralelinde gerilemiş; 2003'ün ikinci çeyreğinden itibaren yeniden artmaya başlamıştır.

Şube ve Personel Sayısı (1999-2006)

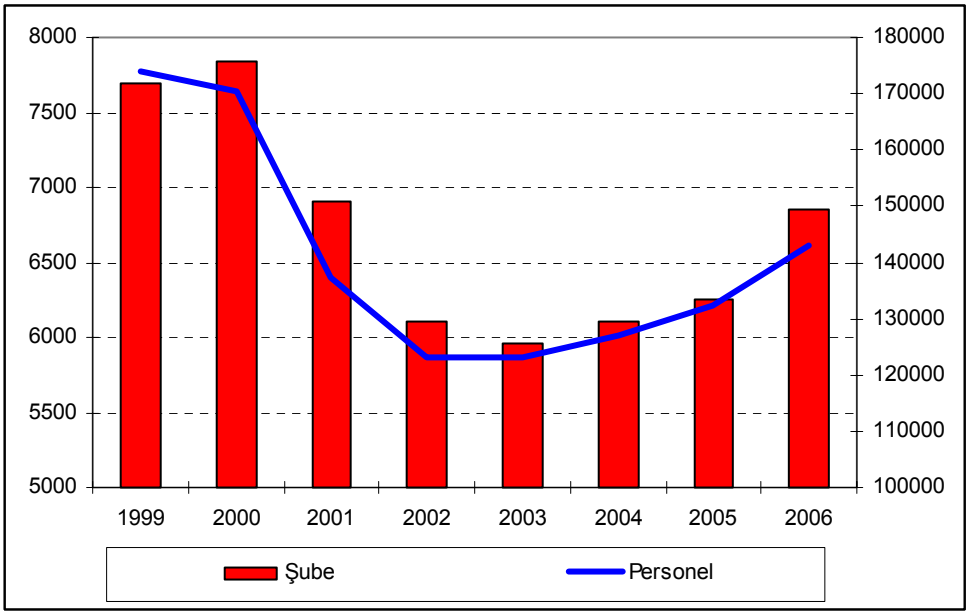

3.3. Bilanço Büyüklüğü

Toplam aktifler Aralık 2006 itibariyle, bir önceki yıla göre yüzde 22 artarak 486 milyar YTL'ye (346 milyar dolar) yükselmiştir. 2005 yılı sonunda yüzde 82 olarak gerçekleşen toplam aktiflerin gsmh'ye oranı 2006 yılı sonunda yüzde 85 olmuştur.

Toplam Aktifler ve Gsmh'ye Oranı (2002-2006)

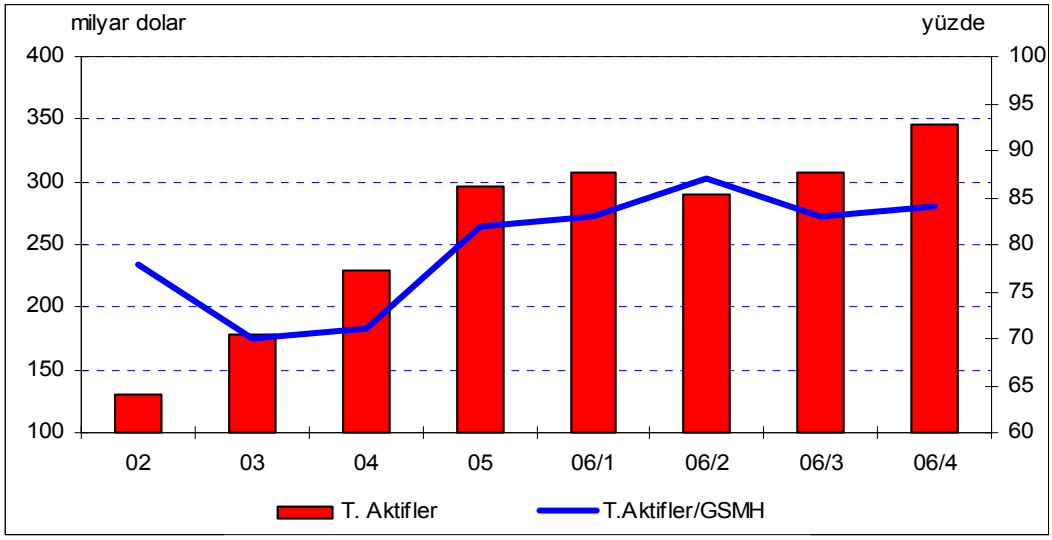

Ekonomik faaliyetin canlı olması, piyasa beklentilerinin olumlu yönde sürmesi ve uluslararası piyasalardan borçlanma imkanlarındaki artışa bağlı olarak bankacılık sektörü, yılın ilk yarısında, yıllık bazda yüzde 35 oranında büyümüştür. Buna karşın, Mayıs-Haziran 2006 döneminde yaşanan dalgalanmadan sonra kredi talebindeki yavaşlamaya bağlı olarak yılın ikinci yarısında, büyüme hızı yıllık bazda yüzde 22'ye gerilemiştir.

Bankacılık sektörünün toplam bilanço büyüklüğü, 2006 yılında 89 milyar YTL artmıştır. Bu artışın yüzde 60'ı (53,4 milyar YTL) mevduattan; yüzde 26'sı (23 milyar YTL) mevduat dışı kaynaklardan, kalanı diğer pasifler ve özkaynaklardan gelmiştir. Sağlanan kaynakların yüzde 67'si (59,7 milyar YTL) kredilere, yüzde 18'i (15,9 milyar YTL) menkul değerler cüzdanına, yüzde 18'i (16,2 milyar YTL) likit aktiflere ayrılmıştır.

Başlıca Bilanço Kalemlerinde 2005 Sonuna Göre Değişme (Milyon YTL)

	Varlıklar	
	Haziran 2006	**Aralık 2006**
Likit aktifler	1.200	16.164
Menkul değerler cüzdanı	16.658	15.924
Krediler	45.278	59.719
Diğer aktifler	-4.851	-2.799
Toplam	58.284	89.007
-YTL	26.837	51.524
-YP	31.447	37.483
	Kaynaklar	
	Haziran 2006	**Aralık 2006**
Mevduat	38.643	53.374
Mevduat dışı kaynaklar	17.284	23.025
Özkaynaklar	-2.809	4.265
Diğer pasifler	5.166	8.343
Toplam	58.284	89.007
-YTL	21.728	48.367
-YP	36.556	40.640

Kaynak: BDDK

Likit aktiflerdeki artışın tamamına yakını yılın ikinci yarısında ve yabancı para cinsinden olmuştur. Döviz mevduat talebindeki artışın da etkisiyle, bankalar yurt dışı ban-

kalarda tuttukları likit aktiflerini artırmışlardır. Aynı dönemde, kredi stoku artış hızı yavaşlarken, menkul değerler cüzdanı gerilemiştir.

Yılın ikinci yarısında YP mevduat artışı hızlanmış ancak YTL'nin değer kazanmasıyla, YP mevduatın YTL karşılığındaki artış sınırlı kalmıştır. Bankacılık sektörü dış kaynak kullanımını azaltmıştır. Bu dönemde repo yoluyla sağlanan kaynaklarda dikkat çekici bir artış olmuştur.

Yılın ilk yarısında faiz oranlarındaki yükselme nedeniyle menkul değerler portföyünün piyasa değerinin düşmesine bağlı olarak özkaynaklar küçülmüştür. Dalgalanmanın kısa süreli olmasına ve devlet iç borçlanma senetleri faiz oranlarının son çeyrekte gerilemesine bağlı olarak özkaynaklar ikinci yarıda yeniden artmıştır.

Toplam Aktifler, Aralık 2006

	Milyon YTL	Milyon dolar	Yüzde değ. (YTL)	Yüzde değ. (dolar)
Mevduat bankaları	470.622	334.819	23	17
Kamu ve Fon bankaları	145.458	103.485	15	10
Özel bankalar	265.844	189.132	12	7
Yabancı bankalar	59.320	42.203	186	173
Kalkınma ve yatırım bankaları	15.347	10.918	19	14
Toplam	485.969	345.738	22	17

Kaynak: BDDK

Mevduat bankaları grubunda, kamu ve Fon bankaları yüzde 15, özel sermayeli bankalar yüzde 12 ve yabancı sermayeli bankalar ise yüzde 186 oranında büyümüştür. Kalkınma ve yatırım bankalarının bilançolarındaki artış hızı yüzde 19 olmuştur.

3.4. Sektör Payları

Mevduat bankalarının toplam aktiflerinin sektör içindeki payı yüzde 97, kalkınma ve yatırım bankalarının payı ise yüzde 3 olmuştur. Mevduat bankaları grubunda yer alan kamu ve fon bankaları ile özel sermayeli bankaların toplam payları sırasıyla yüzde 32'den yüzde 30'a ve yüzde 60'dan yüzde 55'e gerilemiştir. Buna karşılık yabancı sermayeli bankaların payı 7 puan artarak yüzde 12'ye yükselmiştir.

Grupların Sektör Payları (yüzde)

	Toplam aktifler			Toplam mevduat			Toplam krediler		
	02	05	06	02	05	06	02	05	06
Mevduat bankaları	96	97	97	100	100	100	89	96	97
Kamu ve Fon bankaları	36	32	30	39	39	37	20	21	22
Özel bankalar	56	60	55	58	57	53	65	68	59
Yabancı bankalar	3	5	12	2	3	10	4	7	15
Kalkınma ve yatırım bank.	4	3	3	-	-	-	11	4	3
Toplam	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Kaynak: BDDK

Toplam mevduat içinde yabancı sermayeli bankaların payı 7 puan artarak yüzde 10'a yükselmiştir. Özel sermayeli bankalar ile kamu sermayeli bankaların ve fon bankalarının payları ise sırasıyla 4 ve 2 puan azalarak yüzde 53 ve yüzde 37'ye gerilemiştir.

Mevduat bankaları grubunda yer alan kamu ve fon bankaları ile yabancı sermayeli bankaların krediler içindeki toplam payları sırasıyla yüzde 21'den yüzde 22'ye ve

yüzde 7'den yüzde 15'e yükselmiştir. Buna karşılık özel sermayeli bankaların payı yüzde 68'den yüzde 59'a gerilemiştir.

3.5. Yoğunlaşma

Sektördeki ilk beş bankanın sektör aktif payı yüzde 63, ilk on bankanın sektör aktif payı ise yüzde 86 olmuştur. İlk on bankanın sektör aktif payı geçen yıla göre 1 puan artmıştır.

İlk beş banka içinde 2006 sonunda, 1 kamu bankası ve 4 özel banka yer alırken, ilk on banka arasında 3 kamu bankası ve 7 özel banka bulunmaktadır.

Bankacılık Sisteminde Yoğunlaşma (Yüzde)

	2002	2003	2004	2005	2006
İlk beş banka*					
T. aktif	58	60	60	63	63
T. mevduat	61	62	64	66	…
T. krediler	55	54	48	56	…
İlk on banka*					
T. aktif	81	82	84	85	86
T. mevduat	86	86	88	89	…
T. krediler	74	75	77	80	…

* Toplam aktiflere göre, Kaynak: TBB

Aktif büyüklüğü 40 milyar doların üzerinde 3 banka ve 20 milyar doların üzerinde 7 banka vardır. Bununla birlikte, bankaların yarısından fazlasının aktif büyüklüğü 1 milyar doların altındadır.

Banka Büyüklükleri

Milyar dolar →	+0-1		1-2		2-5		5-10		10-20		20-40		40+
	99	06	99	06	99	06	99	06	99	06	99	06	06
Sayı													
Mevd. b.	37	15	10	3	7	5	6	5	4	1	1	4	3
Kamu					1		1		1		1	2	1
Özel	15	6	6	3	5	1	5	2	3			2	2
Yabancı	17	8	1		1	1		3		1			
Fon	5	1	3		1								
Kal.Yat. b.	17	10	1		1	3							
Toplam	54	25	11	3	8	5	6	5	4	1	1	4	3

3.6. Bilanço YTL-YP Yapısı ve "YP Aktifler-YP Pasifler"

Aralık 2006 itibariyle, yıllık bazda YTL aktifler yüzde 19 oranında, YP aktifler ise yüzde 30 oranında büyümüştür. Benzer şekilde, YTL pasifler yüzde 19, yabancı para pasifler ise yüzde 29 oranında artmıştır. Bilanço içinde YTL aktiflerin payı yüzde 68'den yüzde 66'ya, YTL pasiflerin payı ise yüzde 64'den yüzde 62'ye gerilemiştir.

Kamu sermayeli bankaların bilançosu YTL ağırlıklı bir yapıya sahiptir. YTL aktiflerin toplam aktifler içindeki payı kamu sermayeli bankalarda yüzde 78, özel sermayeli bankalarda ise yüzde 60 düzeyindedir. Benzer farklılıklar kaynakların dağılımında da

vardır. Nitekim kamu sermayeli bankalarda, YTL kaynakların toplam kaynaklar içindeki payı yüzde 76 iken, bu oran özel sermayeli bankalarda yüzde 57'dir.

Bilanço İçinde Yabancı Para ve "YP Aktifler-YP Pasifler"(*)

	YP aktifler Yüzde pay		YP pasifler Yüzde pay		YP aktifler-YP pasifler Milyar dolar	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006
Mevduat bankaları	32	34	36	38	-11,9	-13,5
Kamu ve Fon bankaları	19	22	21	24	-1,8	-2,1
Özel bankalar	38	40	43	43	-9,3	-7,3
Yabancı bankalar	36	35	42	45	-0,1	-4,1
Kalkınma ve yatırım bank.	32	32	33	33	-0,1	-0,2
Sektör	32	34	36	38	-12,0	-13,7

(*) Tabloda kullanılan "Yabancı Para Aktifler-Yabancı Para Pasifler" tanımı sadece bilanço içi döviz varlıkları ve döviz yükümlülüklerini içermektedir. Bu nedenle, bu tanım "Net Genel Pozisyon/Sermaye Tabanı Standart Rasyosu"nda yer alan "Net Genel Pozisyon" tanımından farklıdır. Dolayısıyla raporda yer alan tanım dövize endeksli krediler ile bilanço dışı döviz varlık ve yükümlülüklerini içermemektedir. Yapılacak değerlendirmelerde bu husus dikkate alınmalıdır.

Bankacılık sektöründe bilanço içi döviz pozisyonunu gösteren döviz aktifleri ile döviz pasifleri arasındaki fark 2006 yılında 13,7 milyar dolar olmuştur. Bilanço içi net döviz pozisyonunun 7,3 milyar dolar düzeyindeki bölümü özel sermayeli bankalara aittir. Öte yandan yabancı para net genel pozisyonu ise 184 milyon dolar fazla vermiştir.

Yabancı Para Net Genel Pozisyonu (Milyon dolar)

	2004	2005	2006
Mevduat bankaları	-122*	-154*	96*
Kamu bankaları	379	55	144
Özel bankalar	-519	-243	-189
Fondaki bankalar	…	…	…
Yabancı bankalar	18	34	142
Kalkınma ve yatırım bankaları	50	57	88
Sektör	-71	-97	184

Kaynak: BDDK
* Fon bankaları hariç

3.7. Aktiflerin Yapısı

İç talepteki canlılığa bağlı olarak 2006 yılının ilk yarısında kurumsal ve bireysel kredi talebindeki artış, toplam aktiflerdeki büyümeyi desteklemiştir. Menkul kıymetler ve likit aktiflerdeki artış sınırlı kalmıştır. Buna rağmen, yılın ikinci yarısında kredi stokundaki artış hızı yavaşlamış ve likit aktifler artmıştır. Menkul değerler cüzdanı ise gerilemiştir. Likit aktiflerdeki artış ağırlıkla bankalardan alacaklar kaleminden ve YP cinsinden olmuştur. Öte yandan yılın ikinci yarısında YTL'nin yabancı paralar karşısında reel olarak değerlenmesi nedeniyle likit aktiflerin YTL karşılığındaki artış sınırlı kalmıştır.

Yılın genelinde, likit aktiflerin ve kredilerin toplam aktiflerdeki payı 1 ve 5 puan artarak, sırasıyla yüzde 16 ve yüzde 43 düzeyine yükselirken, menkul değerler cüzdanının payı, 3 puan azalarak yüzde 33'e düşmüştür. Duran aktifler yüzde 12 oranında azalarak 16 milyar YTL'ye gerilemiş ve toplam aktiflerdeki payı 4 puan gerileyerek yüzde 3'e inmiştir.

Aktiflerin Gelişimi ve Yapısı

	Milyon YTL	Milyon dolar	Yüzde değ. (YTL)	Yüzde pay 2005	Yüzde pay 2006
Likit aktifler	77.455	55.105	26	15	16
Menkul değerler cüzdanı	158.940	113.076	11	36	33
Alım-satım amaçlı md.	14.239	10.130	-18	4	3
Satılmaya hazır md.	96.145	68.401	23	20	20
Vade. kadar elde. tut. md.	48.556	34.545	2	12	10
Krediler	210.420	149.701	40	38	43
Takipteki krediler	8.179	5.819	9	2	2
(-)Özel karşılıklar	7.426	5.283	10	2	2
Duran aktifler	16.237	11.552	-12	7	3
İştirakler ve bağlı ort.	9.098	6.473	-17	3	2
Sabit kıymetler	7.139	5.079	-4	2	1
Reeskontlar	14.305	10.177	32	3	3
Diğer aktifler	8.612	6.127	-32	3	2
Toplam aktifler	485.969	345.738	22	100	100

Kaynak: BDDK

Menkul değerler cüzdanının yapısında önemli bir değişme olmuştur. Alım-satım amaçlı menkul değerlerin ve vadeye kadar elde tutulacak menkul değerlerin payları sırasıyla 1 ve 2 puan gerilemiş, satılmaya hazır menkul değerlerin payı değişmemiştir.

Kredilerin Toplam Aktiflere ve Gsmh'ye Oranı (Yüzde)

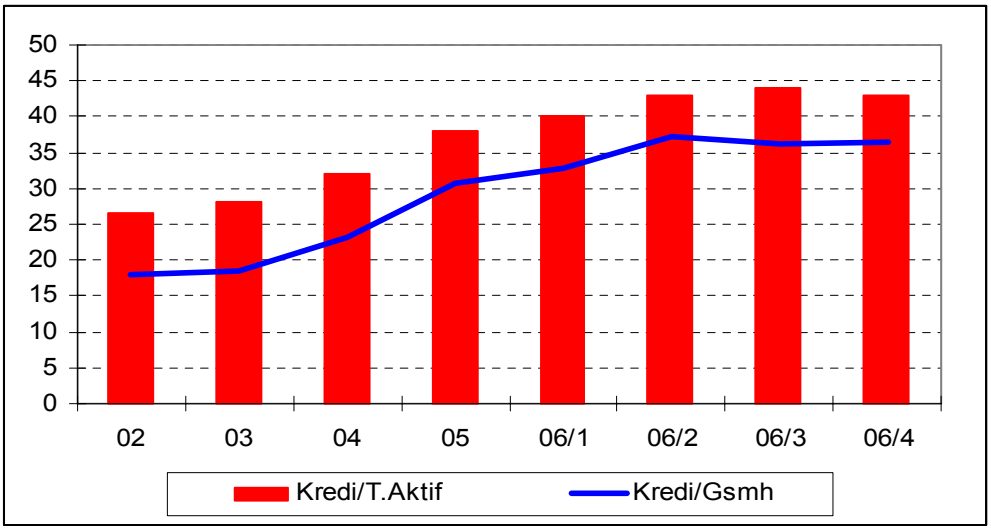

Toplam krediler yüzde 40 oranında büyüyerek 210 milyar YTL'ye ulaşmıştır. Kredilerin yüzde 74'ü YTL, yüzde 26'sı ise yabancı para kredilerden oluşmuştur. 2006 sonu itibariyle, krediler içinde kurumsal kredilerin payı yüzde 69, bireysel kredilerin payı ise yüzde 31 olmuştur. Kurumsal krediler içinde önemli paya sahip sektörler yüzde 6 ile toptan ticaret, yüzde 5 ile tekstil ve yüzde 4 ile inşaat sektörüdür. Diğer sektörlerin payları yüzde 4 oranının altındadır.

Toplam krediler içinde bireysel kredilerin payı 2006 yılında da artmaya devam etmiştir. Bireysel krediler içinde kredi kartlarının payı yüzde 33, konut kredilerinin payı yüzde 33 ve taşıt kredilerinin payı yüzde 10 olmuştur. Bireysel kredilerdeki payı 2005 sonunda yüzde 27 olan konut kredileri, 2006 içinde en hızlı büyüyen kalem olmuştur.

Kredilerin Sektörel Dağılımı (Milyon YTL)

		Yüzde Pay			
	2006	2002	2005	2006	Yüzde değişme (06/05)
Kurumsal	159.531	86	71	69	40
Bireysel	71.223	14	29	31	51
Kredi kartları	23.242	9	11	10	26
Tüketici kred.	47.981	5	18	21	67
Konut	23.433	1	8	10	89
Otomobil	6.798	1	4	3	9
Diğer	17.750	3	6	8	77
Toplam	230.754	100	100	100	43

Kaynak: BDDK

Para piyasalarında yılın ilk yarısı sonunda yaşanan dalgalanmaya ve faiz oranlarındaki hızlı yükselişe bağlı olarak beklentilerin olumsuz yönde etkilenmesine rağmen sorunlu kredilerde artış sınırlı kalmıştır. Bu gelişmede, yavaşlamakla birlikte ekonomik faaliyetin ve kredilerin büyümeye devam etmesi yanında bankaların ihtiyatlı yaklaşımı da önemli rol oynamıştır.

Takipteki Kredilerin Sektörel Dağılımı (2006, Milyon YTL)

	Toplam Krediler	Tak. Krediler (Karş. öncesi)	Oran (yüzde)
Kurumsal	159.531	6.427	4,0
Bireysel	71.223	2.123	3,0
Kredi Kartları	23.242	1.716	7,4
Tüketici Kredileri	47.981	407	0,8
Konut	23.433	56	0,2
Otomobil	6.798	138	2,0
Diğer	17.750	213	1,2
Toplam	230.754	8.550	3,7

Kaynak: BDDK

Bu arada, sorunlu kredilerin büyük bir bölümüne özel karşılık ayrılmaya devam edilmiştir. Karşılık öncesi sorunlu krediler 2006 yılı sonunda yüzde 14 artarak 8.550 milyon YTL olmuştur. Karşılık öncesi sorunlu kredilerin toplam kredilere oranı yüzde 4 civarındadır. Sorunlu kredi oranı tüketici kredilerinde yüzde 0,8, konut kredilerinde ise yüzde 0,2 düzeyinde kalmıştır.

Takipteki Krediler* ve Özel Karşılık Oranı (Yüzde)

	Takip. krediler/Top. kredi			Özel kar./Takip. kredi	
	2002	2005	2006	2005	2006
Mevduat bankaları	20	5	5	90	91
Kamu ve Fon bankaları	24	8	5	97	96
Özel bankalar	9	4	4	86	88
Yabancı bankalar	5	4	3	83	90
Kalkınma ve yatırım b.	3	3	3	93	95
Toplam	19	5	4	90	91

* Karşılık öncesi.
Kaynak: BDDK

Takipteki kredilerin yüzde 91'i için özel karşılık ayrılmıştır. Karşılık sonrası takipteki kredilerde önemli bir değişiklik olmamıştır. Bu gelişmeler çerçevesinde, karşılık sonrası takipteki kredilerin toplam aktiflerdeki payı yüzde 0,19'dan yüzde 0,15'e gerilemiştir.

Takipteki Kredilerin Toplam Kredilere Oranı (Yüzde)

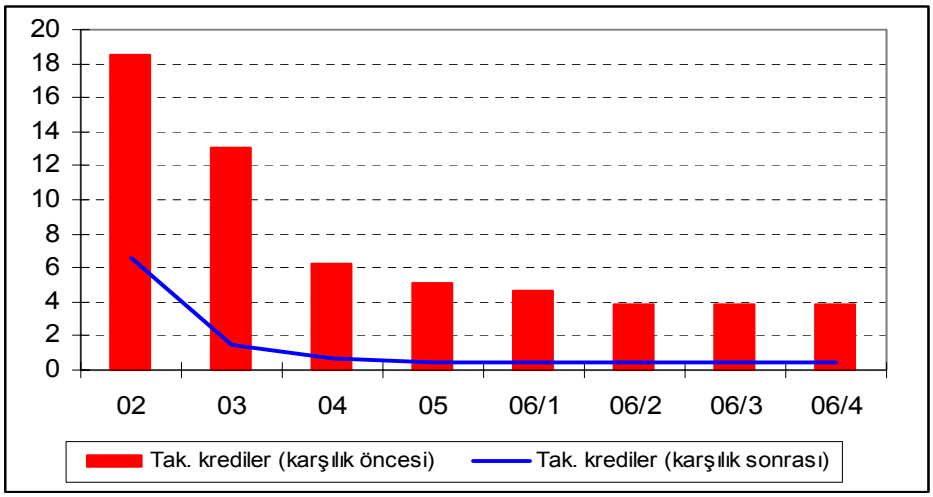

3.8. Pasiflerin Yapısı

Toplam mevduat yüzde 22 oranında artarken, pasifler içindeki payı yüzde 61 düzeyinde aynı kalmıştır. YP mevduatın YTL karşılığı yüzde 30, dolar karşılığı ise yüzde 24 artmıştır. YP mevduatın toplam pasifler içindeki payı da 2 puan artarak yüzde 24'e yükselmiştir. Buna karşılık, YTL mevduat yüzde 17 oranında büyümüş ve toplam pasifler içindeki payı 2 puan azalarak yüzde 37'ye gerilemiştir. Böylece 296 milyar YTL'ye ulaşan toplam mevduatın yüzde 61'ini YTL mevduat, yüzde 39'unu ise YP mevduat oluşturmuştur.

Pasiflerin Gelişimi ve Yapısı

	Milyon YTL	Milyon dolar	Yüzde değ. (YTL)	Yüzde pay 2005	Yüzde pay 2006
Mevduat	296.495	210.938	22	61	61
YTL	181.091	128.835	17	39	37
YP	115.404	82.103	30	22	24
Mevduat dışı	100.584	71.559	30	20	21
Özkaynaklar	57.997	41.261	8	14	12
Ödenmiş ser.	25.285	17.989	26	5	5
Yedek akçeler	38.232	27.200	-10	11	8
Geçmiş yıl karı	-18.384	-13.079	-3	-5	-4
Dönem karı	11.090	7.890	94	1	2
Diğer	1.774	1.262	-61	1	0
Diğer pasifler	30.893	21.979	37	6	6
Toplam pasifler	485.969	345.738	22	100	100

Kaynak: BDDK

Toplam kaynakların yüzde 21'ini oluşturan mevduat dışı kaynaklar 2006 yılında yüzde 30 oranında artarak 101 milyar YTL'ye ulaşmıştır. Mevduat dışı kaynakların yüzde 70'ini bankalara olan borçlar oluşturmuştur. 2006 yılında, vade yapısında önemli bir değişme olmamıştır. Toplam mevduatın ortalama vadesi 2,5 ay düzeyinde gerçekleşmiştir. YTL mevduatın ortalama vadesi 2,4 ay, YP mevduatın vadesi ise 2,7 ay düzeyindedir.

Mevduatın Toplam Aktiflere ve Gsmh'ye Oranı (Yüzde)

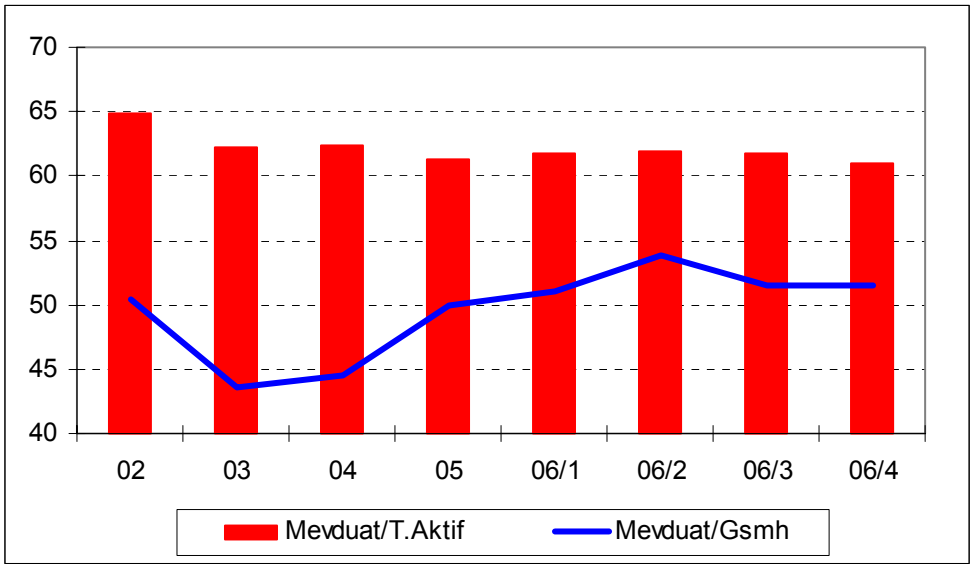

Aralık 2006 itibariyle, toplam mevduatın yüzde 61'i YTL, yüzde 39'u ise döviz cinsindendir. Bu oranlar, 2005 sonunda sırasıyla yüzde 64 ve yüzde 36 olmuştur. YTL mevduatın toplam mevduat içindeki oranı kamu ve Fon bankalarında yüzde 75, özel bankalarda yüzde 54 ve yabancı bankalarda yüzde 44 düzeyindedir.

Toplam Mevduatın Dağılımı (Milyon YTL, 2006)

				Mevduatın Dağılımı (yüzde)		
	YTL	YP	Toplam	YTL	YP	Toplam
Mevduat bankaları	181.091	115.404	296.495	61	39	100
Kamu ve Fon bankaları	82.275	26.776	109.051	75	25	100
Özel bankalar	85.478	71.404	156.882	54	46	100
Yabancı bankalar	13.338	17.224	30.562	44	56	100
Kalkınma ve yat. bankaları	-	-	-	-	-	-
Sektör	181.091	115.404	296.495	61	39	100

Kaynak: BDDK

3.9. Özkaynaklar

Toplam özkaynaklar, yüzde 8 oranında, enflasyondan daha yavaş artarak 58 milyar YTL (41,3 milyar dolar) olmuştur. Dolar bazında özkaynaklar sadece yüzde 3 oranında büyümüştür. Özkaynaklardaki artışın sınırlı kalmasında, yılın ilk yarısında yaşanan dalgalanmalar nedeniyle faiz oranlarındaki yükselişin neden olduğu menkul kıymet yeniden değerlemesinden doğan zararlar ile kar dağıtımı etkili olmuştur. Nitekim yılın ilk yarısında 2.809 milyon YTL gerileyen sektör özkaynakları, yılın ikinci yarısında 7.073 milyon YTL artmıştır.

Özkaynaklardaki büyümeye en önemli katkı, ödenmiş sermayedeki ve dönem karındaki artıştan gelmiştir. Buna karşın, kar dağıtımının da etkisiyle yedek akçelerdeki gerileme özkaynak artışını sınırlandırmıştır.

Özkaynaklar

	Milyon YTL	Milyon dolar	Yüzde değ. (YTL)	Yüzde değ. (dolar)	T.Aktiflere oran (yüzde)
Mevduat bankaları	50.428	35.876	6	1	10,7
Kamu ve Fon bankaları	15.709	11.176	6	1	10,8
Özel bankalar	27.625	19.654	-6	-10	10,4
Yabancı bankalar	7.094	5.047	115	105	12,0
Kalkınma ve yat. bankaları	7.570	5.386	21	16	49,3
Sektör	57.998	41.262	8	3	11,9

Kaynak: BDDK

Toplam aktiflerin 2006 yılı içinde özkaynaklardan daha hızlı artmasına bağlı olarak, özkaynakların toplam aktiflere oranı, Aralık 2005 itibariyle, yüzde 13,5 iken Aralık 2006 itibariyle yüzde 11,9'a gerilemiştir.

Özkaynaklardaki büyümenin sınırlı olmasına rağmen, duran aktiflerdeki gerileme nedeniyle serbest özkaynaklar büyümeye devam etmiştir. Serbest özkaynaklar (özkaynaklar-duran varlıklar-karşılık sonrası tahsili gecikmiş alacaklar) 34 milyar YTL'den (25,7 milyar dolar) 41 milyar YTL'ye (29,2 milyar dolar) yükselmiştir. Serbest özkaynakların toplam aktiflere oranı yüzde 8 düzeyinde yaklaşık olarak aynı kalmıştır.

Serbest Özkaynaklar*

	Milyon YTL			T. Aktiflere oranı (yüzde)		
	2002	2005	2006	2002	2005	2006
Mevduat bankaları	3.053	28.717	33.887	1,5	7,5	7,2
Kamu ve Fon bankaları	700	11.720	12.846	0,9	9,3	8,8
Özel bankalar	1.262	14.351	15.196	1,1	6,1	5,7
Yabancı bankalar	1.091	2.646	5.845	16,5	12,8	9,9
Kalkınma ve yatırım b.	2.550	5.777	7.120	27,0	44,9	46,4
Sektör	5.602	34.494	41.007	2,6	8,7	8,4

*Özkaynaklar-duran varlıklar-karşılık sonrası takipteki alacaklar
Kaynak: BDDK

Sektörün net karı yüzde 94 oranında artarak 11.090 milyon YTL olmuştur. Net kar, kamu ve fon bankalarında yüzde 32, özel sermayeli mevduat bankalarında yüzde 237, yabancı sermayeli mevduat bankalarında yüzde 200, kalkınma ve yatırım bankalarında ise yüzde 7 oranında büyümüştür.

Net Dönem Kar - Zararı, 2006

	Net Dönem Kar/Zararı		Yüzde değişme	
	(milyon YTL)	(milyon dolar)	YTL	dolar
Mevduat bankaları	10.359	7.370	106	96
Kamu ve Fon bankaları	4.126	2.935	32	26
Özel bankalar	4.692	3.338	237	222
Yabancı bankalar	1.541	1.096	200	187
Kalkınma ve yatırım b.	732	521	7	2
Toplam sektör	11.090	7.890	94	85

Kaynak: BDDK

Kar hacminin artışını etkileyen başlıca nedenler, ayrılan özel karşılıkların azalması, ücret ve komisyon gelirlerindeki büyüme, faiz dışı diğer gelirlerdeki artış ile faiz dışı diğer giderlerdeki düşüş olmuştur.

Aktif Karlılığı ve Özkaynak Karlılığı, 2006

	Aktif karlılığı (yüzde)	Özkaynak karlılığı (yüzde)
Mevduat bankaları	2,2	20,5
Kamu ve Fon bankaları	2,8	26,3
Özel bankalar	1,8	17,0
Yabancı bankalar	2,6	21,7
Kalkınma ve yatırım b.	4,8	9,7
Toplam sektör	2,3	19,1

Kaynak: BDDK

Net dönem karındaki hızlı artış karlılık rasyolarını olumlu etkilemiştir. Sektörün net aktif karlılığı yüzde 1,4'den yüzde 2,3'e, özkaynak karlılığı ise yüzde 10,6'dan yüzde 19,1'e yükselmiştir. Özkaynak karlılığı, ilk kez devlet iç borçlanma senetleri yıllık ortalama faizinin üzerinde gerçekleşmiştir.

3.10. Gelir-Gider Durumu

Bankacılık sisteminin net faiz geliri yüzde 12 oranında artmıştır. Faiz gelirleri yüzde 29, faiz harcamaları ise yüzde 41 büyümüştür. Yılın ikinci yarısında faiz oranlarındaki artış vade uyumsuzluğu nedeniyle, faiz giderlerindeki artışın hızlanmasına neden olmuştur. Menkul kıymetler portföyünden elde edilen faiz gelirlerindeki artış daha yavaş olurken, bankalara ve repo işlemleri yoluyla yapılan borçlanmanın faiz giderleri ivme kazanmıştır. Bu nedenle faiz marjının net kara katkısı sınırlı olmuştur.

Gelir-Gider Tablosu, Aralık 2006

	Milyon YTL	Milyon dolar	Yüzde değ. (YTL)	Yüzde değ. (dolar)
Faiz gelirleri	54.415	38.713	29	23
Faiz giderleri	33.842	24.077	41	35
Net faiz geliri	20.573	14.636	12	7
Faiz dışı gelirler	13.973	9.941	42	36
-Ücret ve komisyon gelirleri	1.466	1.043	14	9
-Hizmet gelirleri	6.517	4.636	26	20
Faiz dışı giderler	18.023	12.822	-5	-9
-Personel	6.294	4.478	19	14
-Ücret ve komisyon giderleri	1.462	1.040	12	7
Diğer faiz dışı giderler	-258	-184	-112	-112
-Net ticari kar/zarar	-225	-160	-111	-110
-Sermaye piyasası işlemleri k/z	1.244	885	-10	-14
-Kambiyo kar/zararı	-1.469	-1.045	-298	-289
-Diğer	-33	-23	-1.750	-1.675
Vergi öncesi kar/zarar	14.144	10.063	56	49
Vergi karşılığı	3.054	2.173	-9	-13
Net dönem kar/zararı	11.090	7.890	94	85

Kaynak: BDDK

Öte yandan, faiz dışı gelirler, iştirak satışlarından sağlanan gelirler, ücret ve komisyon gelirlerindeki artışın sürmesi ve özel karşılık ayrılmak suretiyle gider yazılan kredilerden yapılan tahsilat gelirleri sayesinde kar hacmindeki artışı desteklemiştir. Şube sayısındaki ve personel istihdamındaki artışa bağlı olarak operasyon giderleri artmış, ancak 2005 yılında özel olarak ayrılan karşılıkların 2006 yılında azalması nedeniyle faiz dışı giderler gerilemiştir.

Vergi öncesi kar yüzde 56 oranında artmıştır. Kurumlar vergisinin 10 puan azalarak yüzde 20'ye gerilemesinin de etkisiyle vergi karşılığı yüzde 9 oranında gerilemiştir. Bu gelişmelere bağlı olarak net dönem karı yüzde 94 oranında artarak, 11,1 milyar YTL'ye yükselmiştir.

3.11. Gayrinakdi Krediler

2006 yılında gayrinakdi krediler yüzde 19, taahhütler kalemi yüzde 40 oranında ve türev finansal araçlar yüzde 61 oranında artmıştır. Böylece toplam gayri nakdi kredilerdeki artış yüzde 33 olmuştur.

Gayrinakdi Krediler, Aralık 2006

	Milyon YTL	Milyon dolar	Yüzde değişme YTL	Yüzde değişme dolar
Gayrinakdi krediler	77.026	54.799	19	13
Taahhütler	187.875	133.662	40	34
Türev finansal araçlar	106.257	75.595	61	54
Diğer taahhütler	81.618	58.066	20	14
Toplam	264.901	188.461	33	27

Kaynak: BDDK

Gayrinakdi krediler içinde en hızlı artış gösteren kalem olan türev finansal araçlarla gerçekleştirilen dengeleme (hedge) işlemleri, yılın ilk yarısında yaşanan dalgalanmanın neden olduğu kambiyo zararlarını önemli ölçüde sınırlandırmıştır.

3.12. ATM ve Kredi Kartı Sayısı

Bankalararası Kart Merkezi'nin (BKM) verilerine göre, Aralık 2006 itibariyle, toplam kredi kartı sayısı 2005 yıl sonuna göre yüzde 8 oranında artarak 32,4 milyona ulaşmıştır. Aynı dönem itibariyle toplam banka kartı sayısı da yüzde 11 artışla 53,5 milyon düzeyinde gerçekleşmiştir.

ATM ve Kart Sayıları

	Aralık 2005	Aralık 2006	Yıllık değişme
Toplam Kredi Kartı (Bin adet)	29.978	32.433	2.455
Toplam Banka Kartı (Bin adet)	48.243	53.464	5.221
POS cihazı (Bin adet)	1.141	1.283	142
ATM	14.823	16.511	1.688

Kaynak: BKM

2006 yılında, POS cihazı ve ATM sayıları da sırasıyla yüzde 12 ve 11 artarak, 1.282.658 ve 16.511 düzeyine yükselmiştir.

II. Türkiye Bankalar Birliği Faaliyetleri

A. Bankacılık ve Araştırma Grubu

Bankacılık Araştırma Grubu'nun temel çalışma konuları, Türkiye'de finansal sektördeki ve bankacılık sistemindeki gelişmeleri izlemek, bankacılık sistemini ilgilendiren mevzuatı takip etmek, rekabetçi ortamın iyileştirilmesi ve uluslararası standartlara uyumu için geliştirilmesine çaba harcamaktır. Bu amaçla, ilgili otoriteler ile yakın bir çalışma içinde olunmuştur. Ulusal ve uluslararası alanda makro gelişmeler izlenerek değerlendirilmiş ve çeşitli araştırmalarda kullanılmıştır. Sektörün gelişmesine katkıda bulunacak araştırmalar yapılmaktadır ve özendirilmektedir. Banka dışı finansal ve finansal olmayan sektör temsilcileri ile işbirliği sağlanmış, uluslararası düzenlemeler takip edilmiş, üyelerin bilgilendirilmesi, Uluslararası Para Fonu (International Monetary Fund-IMF), Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (Organization for Economic Cooperation and Development-OECD), Dünya Bankası, Avrupa Birliği (AB), diğer ülkelerin bankalar birlikleri arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi ile ilgili sivil toplum kuruluşları arasında yakın bir işbirliği geliştirilmeye çalışılmıştır. Kurumsal ve bireysel müşterilerin bankacılık hizmetlerine ve uygulamalarına ilişkin başvuruları, bankaların görüşleri de alınarak yanıtlanmaya çalışılmıştır. Finans ve bankacılık alanında hakem görüşü alınarak güncellenen yayınlar ile nitelikli yayınlara destek sağlanmıştır. Birlik kütüphanesi güncellenerek kullanıcıların hizmetinde tutulmuştur.

1. Gündemdeki Başlıca Düzenlemeler

Bankacılık ve Araştırma Grubu faaliyetlerini bankalardan oluşturulan çalışma grupları aracılığı ile yürütmektedir. Bankacılık Kanunu'nda öngörülen alt düzenlemelere ilişkin; kuruluş, faaliyet ve tasfiyeye, kurumsal yönetim ilkelerine, denetim komitesi, iç kontrol ve risk yönetimine, koruyucu hükümlere, finansal raporlamaya, banka dışı kuruluşlara ve kuruluş birliklerine ilişkin konularda çalışma grupları oluşturulmuştur. Diğer konulara ilişkin olarak, bu dönem aşağıda belirtilen çalışma grupları yoğun bir faaliyet göstermiştir:

Hukuk Müşavirleri Kurulu, Vergi Çalışma Grubu, Risk Yönetim Sistemleri Uygulama Esasları Değerlendirme Çalışma Grubu, Kambiyo Mevzuatı Çalışma Grubu, Makroekonomik Gelişmeleri Değerlendirme Çalışma Grubu, Tüketici Kredisi ve Kredi Kartları Çalışma Grubu, Muhasebe Uygulama Yönetmeliği Çalışma Grubu, TBB-MASAK Çalışma Grubu, Kaydileştirme Çalışma Grubu, İş Hukuku Çalışma Grubu, Türev Ürünler Çalışma Grubu, Konut Kredileri İyi Uygulamalar Çalışma Grubu, İç Sistemler Çalışma Grubu, Basel II Yönlendirme Komitesi.

Bankacılık ve Araştırma Grubu gündemine alınan düzenlemelere ilişkin;

i. Uluslararası düzenlemelere ve iyi örneklere uygun olması,
ii. Uygulamada ortaya çıkması olası sorunların önlenebilmesini teminen makul geçiş süreleri verilmesi,
iii. Sektörün büyümesi, rekabet gücünün artırılması ve özkaynakların korunması,
iv. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na devredilen veya kapatılan bankaların alacakları ile diğer alacaklılar arasında, diğer alacaklılar aleyhine ayırım yapılmaması,
v. Düzenlemeler ve denetim açısından finansal sektörde faaliyet gösteren kurumlar arasında ayırım yapılmaması,
vi. Kamu bankalarının faaliyetleri ve denetimleri açısından sadece Bankalar Kanunu'na tabi olmaları

esas alınmıştır.

1.1. Bankacılık Kanunu

1.1.1. Bankacılık Kanunu'nda yapılması önerilen değişiklikler

Uygulamada karşılaşılan sorunlar nedeniyle Bankacılık Kanunu'nun bazı maddelerinde yapılacak değişiklik önerilerinin hazırlanmasını teminen üyelerimizden görüş ve önerileri alınmıştır. Değişiklik önerileri, Yönetim Kurulu toplantısında görüşülmüş, Bankacılık Kanunu'nda yapılması talep edilen aşağıdaki öneriler Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'na sunulmuştur:

i. Reşit bireylerin ekonomik faaliyette bulunma özgürlüklerinin kısıtlanmaması nedeniyle, "Dolaylı Pay Sahipliği" başlıklı 5'inci maddesinin 1'inci fıkrası ile "Risk Grubu" başlıklı 49'uncu maddesinin 1'inci fıkrasında yer alan "gerçek kişi, eşi ve çocukları" ifadesinin "velayet altındaki çocuklar" olarak değiştirilmesi.

ii. Genel müdür ve genel müdür yardımcılarının, konsolide denetime tabi ortaklıklar hariç başka bir ticari kuruluşta iş akdine bağlı olarak tam veya yarı zamanlı görev alamamalarına imkan sağlamak üzere "Genel Müdür ve Yardımcılar" başlıklı 25'inci maddesinin son fıkrasının değiştirilmesi.

iii. Yönetim kurulunun bir serbestiye sahip olması ve dilerse iç kontrol, risk yönetimi ve denetim sistemlerin yürütülmesini bir yönetim kurulu üyesine veya denetim komitesine ya da genel müdüre bırakabilmesini teminen Kanun'un "İç Sistemlere İlişkin Yükümlülükler" başlılı 29'uncu maddesinde bir değişiklik yapılması ve yapılacak değişikliğe bağlı olarak, Kanun'un "İç Kontrol Sistemi", "Risk Yönetimi Sistemi" ve "İç Denetim Sistemi" başlıklı 30, 31 ve 32'nci maddelerinde gerekli ifade değişikliklerinin yapılması.

iv. 5411 sayılı Kanunun 3'üncü maddesinde destek hizmeti kuruluşu tanımlanmış; 15'inci maddesinde destek hizmeti kuruluşlarının yetkilendirilmesine Kurulca karar verileceği hükme bağlanmış, ancak bankaların üçüncü kişilere yaptıracakları hizmetler nedeniyle, destek hizmeti kuruluşlarına başvurmak zorunda olup olmadıkları konusunda Kanunda bir düzenlemeye yer verilmemiştir. Bu nedenle, Kanun'un 3'üncü maddedeki tanıma uygun olarak destek hizmeti kuruluşlarına başvurunun zorunlu olduğu hallerin belirlenmesini teminen 35'inci maddenin sonuna bir fıkra eklenmesi.

v. Ana ortaklık niteliğindeki bankalarca hazırlanması zorunlu bulunan mali tablolar Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (UFRS)'na uyumlu olmaları ve gerçeği yansıtmaları nedeniyle yürürlükteki mevzuatta yer alan bütün yasal sınırlamaların sadece konsolide mali tablolar dikkate alınarak hesaplanması ve maddenin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan "konsolide olmayan" ifadesinin madde metninden çıkarılmasını teminen "Koruyucu Düzenlemeler" başlıklı 43'üncü maddesinde değişiklik yapılması.

vi. Herhangi bir kişinin sadece yönetim kurulu üyesi veya genel müdür sıfatını taşıması bu kişinin o şirket üzerinde kontrol gücüne sahip olması anlamını taşımadığından sadece yönetim kurulu üyeliği veya genel müdürlük sıfatının risk grubu oluşumunda dikkate alınmaması teminen "Risk Grubu" başlıklı 49'uncu maddesinin değiştirilmesi ve maddenin 4'üncü fıkrasında yer alan "ödeme güçlüğü" kriterinin daha somut hale getirilmesi.

vii. Genel karşılıkların gider yazılması bankacılık sektörü açısından önem taşımaktadır. Genel karşılıkların gider yazılmasına ilişkin Birliğimizi önerisinin benimsenmemesi halinde, ortaklık payları için ayrılan karşılıkların gider olarak kabul edilmesini

teminen “Karşılıklar ve Teminatlar” başlıklı 53’üncü maddesinin 2’nci fıkrasında değişiklik yapılması.

viii. Avrupa Birliği mevzuatına uygun biçimde, zaman içinde bankacılık sektöründe ve ekonomideki değişikliklere paralel olarak bankaların içinde bulundukları risk gruplarına kullandırılan kredilere ilişkin sınırlamaların yüzde yirmibeş (% 25) olarak uygulanması ve Kurul’un bu oranı yüzde yirmiye (% 20) kadar indirmeye ve tekrar yükseltmeye yetkili olmasına imkan sağlamak üzere “Kredi Sınırları” başlıklı 54’üncü maddesinin 1’inci fıkrasında değişiklik yapılması, değişiklik önerisinin uygun görülmesi halinde Geçici 5'inci maddede gerekli ifade değişikliklerinin yapılması.

ix. Avrupa Birliği mevzuatına uyum ve farklı biçimde örgütlenmiş olan bankalar arasında haksız rekabete yol açacak bir yapı oluşturmamak açısından kredi sınırlamalarının hesaplamasında konsolidasyona tabi bankalara ve finansal kuruluşlara ilişkin ortaklık payları ve bunlara kullandırılan kredilerin dikkate alınmaması için “Kredi sınırlarına tabi olmayan işlemler “ başlıklı 55’inci maddesinde değişiklik yapılması.

x. Hiç bir ayrım yapmaksızın tüm bankanın ortaklarına uygulanan “Ortalık paylarına ilişkin sınırlamalar” başlıklı 56’ncı maddenin son fıkrasında yeralan “pay sahibi” ibaresinin “nitelikli pay sahibi” olarak değiştirilmesi.

xi. Banka özkaynaklarının binde dördü oranında serbestçe bağış hakkının bankalara tanınması amacıyla “Bağış Sınırları” başlıklı 59’uncu maddesinde yer alan “Bankalar ve konsolide denetime tabi kuruluşlarca” ibaresi ile “ancak” diye başlayan ikinci cümlenin çıkarılması.

xii. Bankacılık Kanunu’nun 42’nci maddesi gereğince on yıl olarak belirlenen saklama süresinin 141’inci madde dolayısıyla fiilen yirmi yıla çıkarılması zorunluluğu bankaların saklama ve operasyonel giderlerinde önemli oranda artış sonucunu doğurduğundan “Zamanaşımı” başlıklı 141’inci maddenin Kanun metninden çıkarılması.

xiii. Bir bankanın kredi açması yasal hükümler çerçevesinde "başkasına menfaat sağlama" anlamını taşımaktadır. Bir kredinin herhangi bir nedenle geri ödenmemesi halinde başkasının zimmetine para geçirdiği iddiası ile banka mensuplarının suçlanması ve haklarında dava açılması söz konusu olacaktır. hiçbir AB ülkesinde olmayan, özel bir anonim şirket çalışanı için öngörülen, banka çalışanlarını tedirgin eden, bir risk yönetimi olan banka faaliyetleri ile bağdaşmayan, geri dönmeyen her krediyi zimmet sayabilen uygulamalar nedeniyle “Zimmet” başlıklı maddenin Kanunu’ndan çıkarılması.

xiv. Bankacılık Kanunu’na eklenen Geçici 23'üncü madde hükmü nedeniyle Geçici 7'nci maddenin uygulanma imkanı kalmamış bulunduğundan Kanun metninden çıkarılması.

xv. 5020 sayılı Kanun ile getirilen ve Anayasaya aykırılıkları konusunda ciddi eleştiriler yapılan maddenin 26 Aralık 2003 tarihine kadar Fona intikal eden bankaları kapsar şekilde Geçici 12’nci maddenin yeniden düzenlenmesi.

xvi. Sermayesinin yarıdan fazlası kamu kurum ve kuruluşlarına ait ve özel kanunla kurulu bankalara, diğer özel bankaların aleyhine işleyecek şekilde Anayasamızın eşitlik ilkesine aykırı ve haksız rekabete neden olan, sadece Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu’na tanınan olağanüstü yetkilerin tanınmasının uygun olmadığı düşünüldüğünden Geçici 13’üncü maddenin Kanun metninden çıkarılması.

1.1.2. Bankacılık Kanunu'nda öngörülen alt düzenlemeler

Kanun'da öngörülen alt düzenlemelere ilişkin Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) tarafından hazırlanan taslak düzenlemeler, üyelerimize gönderilerek görüş ve önerileri alınmıştır. Görüş birliği sağlanan konular doğrudan, görüş birliği sağlanamayan hususlar da Yönetim Kurulu kararına bağlı olarak Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'na sunulmuştur. Bu süreçte, üyelerimizin belirlediği konular hakkında, BDDK Düzenleme Dairesi ile yapıcı çalışmalar yapılmış, kritik konular yüz yüze görüşülmüş ve Birliğimiz görüş ve önerileri hassasiyetle değerlendirilmiştir.

1.1.3. Alt düzenlemelere ilişkin üyelerimiz nezdinde ortaya çıkan tereddütler

Bazıları yeni olmak üzere çok sayıda düzenlemenin 1 Kasım tarihinde yürürlüğe girmesinden sonra, düzenleme aşamasında öngörülemeyen hususların uygulamaya geçişle birlikte bazı sorunların yaşanmasına neden olabileceği düşünüldüğünden, sorunların tespiti amacıyla Yönetim Kurulu Üyesi ve Denetçi banka yetkililerinin katılımına açık değerlendirme toplantıları yapılmıştır. Yapılan toplantıların gündemine;

i. Bankaların Kredi İşlemlerine İlişkin Yönetmelik
ii. Bankalarca Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Yönetmelik
iii. Bankalara Değerleme Hizmeti Verecek Kuruluşların Yetkilendirilmesi ve Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik
iv. Bankaların Alacakları Destek Hizmetleri ve Destek Hizmeti Kuruluşlarının Yetkilendirilmesi Hakkında Yönetmelik
v. Bankaların Muhasebe Uygulamalarına ve Belgelerin Saklanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik
vi. Bankaların Özkaynaklarına İlişkin Yönetmelik.
vii. Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik
viii. Bankaların Likidite Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik

alınarak üyelerimiz nezdinde ortaya çıkan tereddütler tespit edilmiştir. Söz konusu tereddütlerin ortadan kaldırılmasını teminen BDDK yetkililerinin katılımı ile toplantılar yapılmıştır. Sözü edilen düzenlemelere ilişkin tespit edilen sorunların belirlendiği toplantıların başkanlarının konuşmacı olarak katılıyla 6 Şubat 2006 tarihinde Hukuk Başmüşavirimiz Prof. Dr. Seza Reisoğlu Başkanlığında üyelerimizin katılımına açık bir panel düzenlenmiştir.

1.2. Bankacılık Sektörünü Yakından İlgilendiren Düzenlemeler

1.2.1. Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu

i. Kanun'un 8'inci maddesinde öngörülen düzenleme ilgili olarak kredi kartı talebi toplanabilecek yerlere ilişkin BDDK tarafından da uygun görülen Birliğimiz ve Türkiye Katılım Bankaları Birliği'nin ortak kararı üyelerimize duyurulmuştur. Bu yerlerin genişletilmesi ve öncelikli olarak "üye işyerleri"nin eklenmesi Birliğimiz gündemindedir.

ii. Kanun'un "kredi kartı limiti" başlıklı 9'uncu maddesinin (2) numaralı fıkrası hükmünün sağlıklı olarak yerine getirilmesini teminen Kredi Kayıt Bürosu A.Ş. (KKB) nezdinde başlatılan "Limit Kontrol Sistemine" ilişkin çalışmalar tamamlanmıştır.

iii. Kanun'un Geçici 4'üncü maddesi uygulamasına ilişkin kendisine dönem sonu borcunun ödenmesi için ihtar çekilmiş veya hakkında icra takibi başlatılmış ya da 31 Ocak 2006 tarihine kadar temerrüde düşmüş olan kredi kartı borçlularından ödeme kolaylığı getirilenlerle imzalanan protokoller ile protokolü bozan borçlulara ilişkin istatistikler Birliğimiz tarafından toplanmıştır.

iv. Kanun'un uygulamasına ilişkin BDDK tarafından hazırlanan Yönetmelik Resmi Gazete'nin 10 Mart 2007 tarih ve 26458 sayılı nüshasında yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Kanunun ve Yönetmeliğin kamuoyuna doğru bir biçimde aktarılması amacıyla yapılacak çalışmaların belirlenmesi ve banka kartları ve kredi kartlarına ilişkin "İyi uygulamalar kılavuzu" hazırlanmasını teminen bankalarımızın katılımlarıyla bir çalışma grubu oluşturulmuştur.

v. Faiz uygulamasına ilişkin Yönetmelik maddesinin teknik ve hukuki açılardan değerlendirilmesi çalışmaları sürdürülmektedir.

1.2.2. Mevduat ve Kredi Faiz Oranları ve Katılma Hesapları Kar ve Zarara Katılma Oranları ile Kredi İşlemlerinde Faiz Dışında Sağlanacak Diğer Menfaatler Hakkında 2006/1 Sayılı Tebliğ

Mevduat faiz oranlarının Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na bildirimi ve şubelerde ilanının ortaya çıkardığı sorunlar önemli ölçüde açıklığa kavuşmuştur.

1.2.3. Mevduatın ve Katılım Fonlarının Vadeleri ve Türleri Hakkında 2006/1 Sayılı Tebliğ

Üyelerimizin görüşü alınarak oluşturulan Birlik görüşü Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na sunulmuştur.

1.2.4. Konut Finansman Sistemine İlişkin Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun

Birliğimiz tarafından, uluslararası düzenlemelere uyumlu, konut finansmanını olumlu yönde etkileycek, riskleri dikkate alan bir yasanın çıkarılması için çaba göstermiştir. Sermaye Piyasası Kurulu ile yapıcı bir çalışma yapılmıştır. Kanun Tasarısı'nın Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonu'nda yapılan görüşmelerinde gündeme getirilen; erken kapatma ücretine izin verilmemesi, bankaların bağlı kredilerden sorumluluğunun sınırlandırılmaması hususları ile işyeri için açılan krediler ile konut yapı kooperatiflerine açılan kredilerin yasa kapsamına alınıp alınmaması üzerinde durulan önemli hususlar olmuştur. Konut kredilerine ilişkin risklerin daha iyi değerlendirilmesi ve diğer ülkelerde yaşanan tecrübelerin bankalar, diğer sektörler ve genel ekonomi üzerindeki etkilerinin anlaşılması, mümkünse risklerin daha iyi değerlendirilmesini teminen bazı "iyi uygulama örneklerinin" geliştirilmesi amacıyla çalışma grubu oluşturulmuştur.

1.2.5. Mali Suçları Araştırma Kurumunun Teşkilat ve Görevleri ile Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Yolsuzluğun Önlenmesi Hakkında Kanun

Kanun'un hazırlanması ve yasalaşma sürecinde Mali Suçları Araştırma Kurulu ile yapıcı bir diyalog içinde çalışılmış ve özellikle şüpheli işlem bildirimi yapanların korunması sağlanmıştır.

1.2.5. Çek Kanunu Tasarısı

Çek Kanunu Tasarısı'na ilişkin Birliğimiz görüş ve önerileri ilgili makamlara iletilmiş, yapılan görüşmelere katılım sağlanmıştır. Tasarı Birliğimiz gündemindeki yerini korumaktadır.

1.2.7. Kurumlar Vergisi Kanunu

Bankaların off-shore merkezlerden yaptıkların borçlanmaların stopaj vergisinden muaf tutulması ile bankaların yurtdışından aldıkları krediler ile bankalar ve diğer finansal kurumlar arasındaki kredi kullanımlarının örtülü ödenek kapsamından çıkarılmasına ilişkin Birliğimiz önerileri uygun görülmüştür. Kanunun uygulanmasına ilişkin Kurumlar Vergisi Genel Tebliği ise Resmi Gazete'nin 3 Nisan 2007 tarih ve 26482 sayılı nüshasında yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Düzenlemenin "30.5.3. Vergi kesintisi kapsamında olmayan ödemeler" başlıklı bölümünde yer alan "Özel Amaçlı Kurumlar"ın (SPV) finansal kurum olarak kabul edilmesi ve düzenlemeye açıklık getirilmesi konusu Birliğimizin üzerinde hassasiyetle durduğu bir konu olmuştur.

1.2.8. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı

Türk Ticaret Kanunu'nun yerini almak üzere Kanun Tasarısı Adalet Komisyonu'nda görüşülmektedir. Hükümetimiz tarafından Meclisimize gönderilen Tasarıda yer almadığı halde, Alt Komisyon çalışmaları sırasında yapılan bir değişiklikle ticari faaliyetlerde bileşik faizin yasaklanması öngörülmüştür. Tasarının ilgili maddelerinin Hükümetimizden gelen haliyle korunması hususunda ilgili makamlara başvuru yapılmış, Komisyon görüşmelerine Birliğimiz adına katılım sağlanmıştır.

1.2.9. Türk Borçlar Kanunu Tasarısı

818 sayılı Borçlar Kanununun yerini almak üzere TC Adalet Bakanlığı tarafından hazırlanan "Türk Borçlar Kanunu Tasarısı"na ilişkin Birliğimiz görüş ve önerileri ilgili makamlara iletilmiştir.

1.2.10. Türk Ticaret Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı / Türk Borçlar Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı

Türk Ticaret Kanunu Tasarısına bağlı olarak hazırlanan "Türk Ticaret Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı" ile Türk Borçlar Kanunu Tasarısına bağlı olarak hazırlanan "Türk Borçlar Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun Tasarısı"na ilişkin Birliğimiz görüş ve önerileri ilgili makamlara iletilmiş, TBMM nezdinde oluşturulan Komisyon görüşmelerine katılım sağlanmıştır.

1.2.11. Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Mali Sektöre Olan Borçlarının Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun

Tasarının hazırlık aşamasında Birlik görüş ve önerileri ilgili makamlara ulaştırılmıştır. Kanunun Resmi Gazete'nin 30 Aralık 2006 tarih ve 26392 sayılı nüshasında yayımlanarak yürürlüğe girmesinden sonra, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından hazırlanması öngörülen "Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmalarının Onaylanması, Kabulü ve Uygulamasına İlişkin Genel Şartlar Hakkında Yönetmelik"e uygun olarak Birliğimiz tarafından Çerçeve Anlaşması hazırlanmıştır. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun 19 Mart 2007 tarihinde görüş ve değerlendirmeleri alınan Taslak Çerçeve Anlaşması, 20 Mart 2007 tarihinde alacaklı

kuruluşların imzasına açılmıştır. 3 Nisan 2007 tarihi itibariyle, 12'si Birliğimiz üyesi, 3'ü katılım bankası ve 7'si banka dışı mali kurum olmak üzere toplam 22 alacaklı kuruluş çerçeve anlaşmasını imzalamışlardır. Anlaşma, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun 4 Nisan 2007 tarih ve 2155 sayılı kararı ile onaylanmıştır. Çerçeve Anlaşması, 4 Nisan 2007 tarihinden itibaren 60 günlük bir süre içerisinde de isteyen alacaklı kuruluşlar tarafından imzalanabilecektir.

1.2.12. İcra ve İflas Kanunu

İcra ve İflas Kanunu'nun iflasın ertelenmesine ilişkin hükümlerinde değişiklik önerileri oluşturularak ilgili makamlara gönderilmiştir. İstanbul Beyoğlu ve Kadıköy Asliye Ticaret Mahkemeleri Başkan ve Üyeleri ile İcra Mahkemesi Hakimleri ile banka hukukçularının katılımına açık olarak Silivri Klasis Otel'de 24-26 Kasım 2006 tarihlerinde "İcra İflas Hukuku'nda Güncel Sorunlar" konulu seminer düzenlenmiştir. İcra ve İflas Kanunu'nun iflasın ertelenmesine ilişkin hükümlerine ilişkin sunulan Tebliğler, geçen dönemde kesinleşen yargı kararları ile uygulamada karşılaşılan sorunlar gözönüne alınarak Birlik önerileri güncelleştirilmiştir.

1.2.13. Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar

a) Türkiye'de yerleşik bankaların sınırlandırılmış işlemler dışında da döviz cinsinden kredi açmalarına imkan verecek şekilde 32 Sayılı Kararın 17'nci maddesinde yer alan sınırlamaların kaldırılması veya söz konusu maddeye; (vii) bendi olarak "Türkiye'de yerleşik kişilere açacakları döviz kredileri," ifadesi eklenmesi, Birliğimiz gündemindeki yerini korumuştur.
b) Döviz alım ve satım belgelerinin kaldırılmasını teminen 32 sayılı Kararın ihracata ilişkin 8'inci maddesinin (a) fıkrasının değiştirilmesi döviz alım ve satım belgeleri ile Türk Parası Transfer Belgelerine ilişkin 23'üncü maddesinin ise yürürlükten kaldırılması Birliğimiz gündemine alınmıştır.

1.3. Geçtiğimiz Yıllarda Birliğimiz Gündemine Alınan ve Güncelliğini Koruyan Düzenlemeler

i. Hukuk Muhakemeleri Kanunu Tasarısı; Yargı reformu çerçevesinde, 18 Haziran 1927 tarihli ve 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunundaki aksaklıkların giderilmesini teminen hazırlanan Hukuk Muhakemeleri Kanunu Tasarısına ilişkin Birliğimiz görüş ve önerileri ilgili makamlara iletilmiştir. Birliğimiz görüşlerinde, ihtiyati tedbir kararının her mahkemeden kolaylıkla alınabiliyor olmasının uygulamada neden olduğu sorunlar ile ülkemizin ve bankaların itibarına zarar vermesi nedeniyle, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu (HUMK)'nda yapılacak değişikler sırasında dikkate alınmak üzere, ihtiyati tedbir kararlarının sadece davayı görmeye yetkili mahkeme tarafından verilmesinin sağlanmasını teminen, 2004 Sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 258'inci maddesine paralel bir hükmün HUMK'na dahil edilmesi talep edilmiştir.

ii. TC Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerince Tarımsal Üretime Yönelik Yatırım ve İşletme Kredisi Kullandırılmasına İlişkin 5 Ocak 2005 tarih ve 2005/8378 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı,

iii. Türkiye'de faaliyette bulunan bankalar tarafından düzenlenen teminat mektuplarının yurtdışında kabulünün sağlanması amacıyla Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nda değişiklik yapılarak, ihtiyati tedbir kararlarının sadece davayı görmeye yetkili mahkeme tarafından verilmesinin sağlanmasını teminen, 2004 Sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 258'inci maddesine paralel bir hükmün getirilmesi,

iv. Posta Tekeli Kanunu

Birliğimiz gündemindeki yerlerini korumuştur.

1.4. Diğer Düzenlemeler

i. TC Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme Müdürlüğü tarafından yürürlükten kaldırılması düşünülen ya da uygulama olanağı bulunmayan maddeleri ile güncelleştirilmesi ya da yeniden düzenlenmesi gerektiği düşünülen yönetmelikler ve maddelerine ilişkin yapılan çalışması.

ii. TC Adalet Bakanlığı Kanunlar Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan Siyası Etik Komiyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ile Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Taslağı.

iii. Kamu Sermayeli Bankalar Tarafından Yürütülen Faiz Destekli Kredi Kullandırılmasına Dair Kanun Teklifi.

iv. Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan Alarm Kurma ve İzleme Merkezi Genelge Taslağı ile Para veya Değerli Eşya Nakli Genelge Taslağı.

v. Aracılık Faaliyetleri ve Aracı Kuruluşlara İlişkin Esaslar Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ Taslağı ve eki; Tezgah Üstü Türev Araçlar Risk Bildirim Formu

vi. 258 Sıra No'lu Gelir Vergisi Genel Tebliği.

vii. Portföy Yöneticiliği Faaliyetine ve bu Faaliyette Bulunacak Kurumlara İlişkin Esaslar Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Taslak Tebliğ.

viii. Vadeli İşlemler Aracılık Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyetleri Hakkında Taslak Tebliğ.

ix. Aracılık Faaliyetleri ve Aracı Kuruluşlara İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına İlişkin Taslak Tebliğ.

x. Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Taslak Tebliğ.

xi. Kampanyalı Satışlara İlişkin Uygulama Esas ve Usulleri Hakkında Yönetmelik Uygulaması değerlendirme toplantısına katılım sağlanmış ve üyelerimiz bilgilendirilmiştir.

xii. İstanbul'da kurulması öngörülen ve geçtiğimiz günlerde faaliyete geçen Büyük Mükellef Vergi Dairesi'ne ilişkin mükellef temsilcisi tarafından sunulacak hizmetler.

xiii. Milletlerarası Ticaret Odası Vesikalı Krediler İçin Yeknasak Teammüller ve Uygulamaların revizyonu amacıyla hazırlanan taslak çalışma.

1.5. Bankaların Mali Yapıları İle İlgili Gündemdeki Konular

1.5.1. Mali kaynakların yurtdışına kayması ve yurtdışından kullanılan krediler

Türkiye'de yerleşik bankaların sağlıklı olarak büyümesi, uluslararası büyüklüklere ulaşması, rekabet gücünün artırılması Birliğimizin önemli gündem maddeleri arasında yer almıştır. Bankacılık sektörünü ilgilendiren bir çok düzenlemenin ülkemizde faaliyet gösteren bankaların rekabetini olumsuz yönde etkilemesi yanında düzenlemelerdeki belirsizlikler nedeniyle bankalar düzenleme riskleri ile karşı karşıya kalmaktadır. Aracılık maliyetinin yüksek olmasından dolayı finansal sektörün aktarma işlevi pahalıdır. Bu nedenlerle bazı faaliyetlerin yurtdışına doğru büyüdüğü gözlenmektedir.

Türkiye'de yerleşik banka dışı kesimlerin yurtdışından borçlanmaları, Türkiye'de yerleşik bankaların yurtiçindeki şubelerinden kullandırdıkları yabancı para kredilerden daha fazladır. Türkiye'deki yerleşik banka dışı kesimlerin yurtdışındaki tasarruflarının miktarı konusunda ise somut bir veri bulunmamaktadır. Bununla birlikte, yurtdışında yerleşik bazı finansal kurumların Türkiye'deki düzenlemelere tabi olmaksızın Türkiye'de faaliyet gösterdikleri, buna karşılık Türkiye'de yerleşik bankaların yurtdışı faaliyetlerinin ilgili ülkelerin yaklaşımları nedeniyle son derece kısıtlı olduğu gündemde tartışılan bir konudur.

Sorunların tespiti açısından Yönetim Kurulu kararı doğrultusunda;

i. Temsilcilikler hakkında yapılacak düzenlemelerle ilgili;
   a) Türkiye'de yerleşik bankaların yurtdışında temsilcilik açarken hangi kısıtlama ve sorunlarla karşılaştıkları,
   b) AB üyesi ülkeler ile Uzakdoğu ülkeleri ve ABD'de açılan temsilciliklerin iş tanımı ve ilgili ülke otoritelerine ne tür raporlamalar yapıldığı,

ii. Bankalararası rekabeti olumsuz etkileyen faktörlerle ilgili;
   a) Türkiye'de yerleşik bankaların neden yurt dışında şube açmak durumunda kaldıkları,
   b) Yerli yatırımcıların yurt dışından borçlanmayı tercih etme nedenleri,
   c) Otel odası bankacılığını engellemek için alınabilecek önlemler,
   d) Bankacılık sektörünün geliştirilmesi, aracılık maliyetlerinin düşürülmesi açısından bu konuda diğer kurumlara yapılabilecek öneriler

konusunda bir rapor hazırlanmıştır.

1.5.2. Süresiz teminat mektupları

Süresiz olarak düzenlenen teminat mektubunun riskin yönetilmesinde çok ciddi güçlüklere neden olduğu, bu tür mektupların sistemik riskin doğmasına da yol açabileceğinden süresiz teminat mektuplarının düzenlenmesinin önlenmesini teminen gerekli yasal değişikliklerin yapılması hususunda desteğinin sağlanması amacıyla, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'na başvuru yapılmıştır.

1.5.3. Kurumsal kredi sözleşmeleri

Kurumsal kredi sözleşmelerinde mümkün olan ortak maddelerin belirlenmesini teminen bir çalışma yapılması prensip olarak benimsenmiş, ancak Hukuk Müşavirleri Kurulu'nun çalışmanın imkansızlığı hususundaki önerisi doğrultusunda konu gündemden çıkarılmıştır.

1.5.4. Vergi kimlik numarası ile Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlık numarası

Vergi kimlik numarası ile Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlık numarası birleştirme çalışmaları kapsamında, vatandaşlık numarasının sorgulanması nedeniyle bankalardan talep edilmesi düşünülen ücret tarifesi Birliğimiz gündemine alınarak, sorgulama yapmanın yasal bir zorunluluk haline geldiği, bu tür uygulamalardan ücret alınmaması, ücret mutlaka alınacaksa, sisteme giriş için bir kereye mahsus makul bir ücretin belirlenmesi ve sonraki dönemlerde talep edilecek ücretin çok düşük düzeyde tutulması hususunda oluşturulan Birlik görüşü ilgili makamlara sunulmuştur.

1.5.6. Mevduat sertifikası

Bankacılık sisteminde kaynak vadesinin uzatılarak, aktif ve pasifler arasındaki vade uyumsuzluğunun azaltılmasına ve böylece risklerin daha iyi yönetimine katkı sağlayacak olması nedeniyle, bankaların vergisel boyutu ile birlikte değerlendirilerek;
(a) nama yazılı,
(b) ciro edilebilir ve
(c) bir yıldan uzun vadeli mevduat sertifikası ihraç etmelerine imkan veren bir düzenlemenin yapılması Birliğimiz gündemine alınarak ilgili kurumlara başvuru yapılmıştır.

1.5.7. Tahvil ihracı

Bankaların tahvil ihracını özendirmek amacıyla yapısal düzenlemelerin yapılmasını teminen BDDK'ya, vergisel yüklerin kaldırılması veya bu yüklerin uluslararası rekabet koşulları dikkate alınarak belirlenmesini teminen Türkiye Cumhuriyeti Maliye Bakanlığı'na başvuru yapılmıştır.

1.5.8. Finansal sektörde denetimin ve düzenlemenin entegrasyonu

Türkiye'de finansal sektörün denetim ve düzenleme faaliyetlerinin daha entegre bir yapı altında düzenlenmesine ihtiyaç olup olmadığı konusunda çalışmalar yapmak üzere oluşturulan komisyon ile görüşmeler yapılmıştır. Finansal sektörün denetim ve düzenleme faaliyetlerinin daha entegre bir yapı altında düzenlenmesi hususunun önümüzdeki dönem gündemde yer alacağı düşünülmektedir.

1.5.9. Diğer düzenlemeler

i. Banka ve sigorta muamele vergisi kaldırılması, kaldırılmasına kadar, bankalar tarafından ödenen katma değer vergisinin, banka ve sigorta muameleleri vergisinden mahsup edilmesine imkan veren bir düzenleme yapılması talep edilmiştir. Bu amaçla, uluslararası uygulamaları içeren kapsamlı bir rapor hazırlanmasına başlanmıştır.

ii. Kambiyo gider vergisinini kaldırılması talep edilmiştir.

iii. İMKB işlem ücret ve komisyonları ile Takasbank saklama komisyonları düşürülmesi talep edilmiştir.

iv. Türk lirası çeklerin tahsilinde uygulanmakta olan takas sisteminin yabancı para çeklerde de uygulanabilirliği veya çeklerin her bir bankanın belirleyeceği sadece bir şubesine ibraz edilmesinden sonra hesaplaşmanın Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde yabancı para hesaplar üzerinden yapılması ve bankalararası yabancı para havalelerinde EFT sisteminin kullanılması sağlanması talep edilmiştir.

v. Takas odalarının tasfiye edilmesi suretiyle bankacılık sisteminde kaynak ve operasyonel maliyetlerinin azaltılmasını teminen halen sınırlı sayıda bankanın katıldığı çeklerin fiziken ibraz etmeden sadece çek bilgileri üzerinden takas işlemine imkan veren elektronik ortamda çek taksa işleminin yaygınlaştırılması ve tüm bankaların katılımlarının sağlanmasını teminen takas işlemleri makul bir süreden sonra (10 yıl) tamamen elektronik ortamda yapılması talep edilmiştir.

vi. Eski hükümlü çalıştırılmayacak işyerleri arasına "bankalar" eklenerek bankalarda eski hükümlü çalıştırma zorunluluğunun kaldırılması talep edilmiştir.

vii. Bankacılık sistemi üzerinde yoğunlaşan uluslararası muhasebe standartları ve risk yönetimi ile denetimine ilişkin uluslararası düzenlemelerin eş zamanlı olarak kredi kullanan üretim ve ticaret sektöründe faaliyet gösteren firmalara da uygulanması talep edilmiştir.

2. Bankalararasında Ortak Faaliyetler

Bilindiği üzere, Türkiye'de faaliyette bulunan bankalar, finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri ve finansman şirketlerinin müşterilerinin kredi limit ve risk bilgileri ile protestolu senet ve negatif nitelikli ferdi kredi ve kredi kartı bilgileri sözü edilen kurumlar ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) arasında belirli peryotlarla bilgi değişimine konu olmaktadır. Bilgi değişimine konu olan söz konusu bilgilerin TCMB tarafından Birliğimize devredilmesi Birliğimiz gündemine alınmıştır.

2.1. İstanbul'un Uluslararası Finans Merkezi Olması Projesi

Türkiye ekonomisindeki ve bankacılık sistemindeki gelişmeleri değerlendirmek ve gündemimizdeki konular hakkında bilgi sunmak, değerlendirmelerini almak amacıyla, Yönetim Kurulumuz, 5 Temmuz 2006 tarihinde, Sayın Başbakana yaptığı ziyarette İstanbul'un uluslararası bir finans merkezi olması hususunda yapılabilecekler görüşülmüştür. Yönetim Kurulumuz, İstanbul'un uluslararası bir finans merkezi olmasına ilişkin değerlendirmenin uygulamaya dönüştürülmesi hususunda Birliğimizin aktif bir görev üstlenmesini benimsemiştir. Bu amaçla uluslararası nitelikteki denetim ve danışmanlık kuruluşlarının tecrübelerinden yararlanılması amacıyla, uluslararası nitelikteki danışmanlık şirketlerinden bir araştırma yapılması ve rapor hazırlanmasına ilişkin proje teklifi alınmıştır. Proje teklifi Yönetim Kurulu tarafından uygun görülen Deloitte&Touche Danışmanlık Hizmetleri A.Ş. çalışmalara başlanmıştır. Raporun Haziran 2007 itibariyle tamamlanması planlanmıştır.

2.2. Müşteri Şikayetleri Hakem Heyetinin Oluşumu, Çalışma Esas ve Usulleri Hakkında Tebliğ

Birliğimiz üyesi bankaların müşterilerinin şikayetlerinin değerlendirilmesini teminen BDDK'nın uygun görüşü alınan Tebliğ 1 Eylül 2007 tarihinde yürürlüğe girecektir. Bu amaçla, Birliğimiz bünyesinde Müşteri Şikayetleri Biriminin oluşturulmuş, sağlıklı bir uygulama süreci için yazılım çalışmaları sürdürülmektedir. Üyelerimizin bilgilendirilmesini teminen toplantı düzenlenmiş ve bir çalışma grubu oluşturulmuştur.

2.3. Menkul Kıymetlerin Kaydileştirilmesi

Kaydileştirme sürecinde, sicil aldırmaya ilişkin üyelerimiz nezdinde yaşanan sorunların giderilmesini teminen Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş.'ye başvuru yapılmış, alınan yanıt üyelerimize duyurulmuştur. Devlet İç Borçlanma Senetleri'nin (DİBS) 2007 yılbaşı olarak belirlenen kaydileştirilme tarihinin makul bir süre ertelenmesi, kaydileşme

sürecinde sicil alma zorunluluğu olmaksızın müşterilerin DİBS alım satımı yapabilmelerine yönelik geçiş süresi verilmesi ve kaydileştirme sürecinde haciz uygulamaları hususlarında TC Başbakanlık Sermaye Piyasası Kurumu'na başvuru yapılmıştır.

2.4. Kurumsal Büro Sistemi

Risk yönetimi açısından son derece önemli olan ve Kredi Kayıt Bürosu A.Ş. tarafından yürütülmekte olan Kurumsal Krediler Kayıt Sistemi projenin sağlıklı olarak hayata geçirilmesi için, hazırlıkların 30 Haziran 2007 tarihine kadar tamamlanması amacıyla, çalışmalar sürdürülmektedir.

2.5. TRLIBOR

TRLIBOR (Türk Lirası Bankalararası Satış Oranı) ilanına ek olarak TRLIBID (Türk Lirası Bankalararası Alış Oranı) da 3 Temmuz 2006 tarihi itibariyle ilan edilmeye başlanmıştır. Ayrıca aynı tarih itibariyle alış satış kotasyonları arasındaki fark da daraltılarak yüzde 6 olarak belirlenmiştir.

2.6. Basel II'ye Geçiş Süreci ve Basel II ve KOBİ'lere Etkileri Seminerleri

Basel II Sermaye Uzlaşısı'na geçişe ilişkin olarak Türk bankacılık sektörü için hazırlanan ve revize edilen Yol Haritası hakkında Birlik görüşü oluşturularak BDDK'ya gönderilmiştir. Yönlendirme Komitesi üyeleri koordinasyonunda oluşturulan alt çalışma grupları tarafından basel II düzenlemesine ilişkin uygulamalar kapsamında hazırlanan çalışma raporları BDDK'ya iletilmiş ve Bankacılar dergisinin muhtelif sayılarında yayımlanmıştır.

Basel II süreci hakkında reel sektörde faaliyet gösteren firmaların bilgilendirilmesini teminen Türkiye Odalar Borsalar Birliği ile ülkemizin çeşitli illerinde toplantılar düzenlenmiştir.

2.7. Müşteri başvuruları, Bilgi Edinme Hakkı Kanun ve Kanunun Uygulanmasına İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik

Birliğimiz üyesi bankaların müşterilerinden Birliğimize en fazla iletilen konular göz önünde bulundurularak "Sıkça Sorulan Sorular" başlıklı bir Rapor hazırlanmış ve bu sorulara ilişkin Birliğimiz değerlendirmeleri ile birlikte internet sayfamızda kamuoyunun bilgisine açılmıştır.

2.8. Dolandırıcılık Eylem/girişim Bildirim Sistemi

2006 yılında, sisteme üye bankalardan alınan 39 bildirim sisteme üye kuruluşlara gönderilmiştir.

3. Kurumlararası İşbirliği

3.1. Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK)

Birliğimiz DEİK'in üst düzey karar organı olan Genel Kurulu'nda kurucu üye sıfatıyla temsil edilmeye başlanmıştır.

3.2. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB)

Bu dönemde Birliğimiz, TOBB bünyesinde oluşturulan Bankacılık ve Finans Meclisi çalışmalara katılmıştır.

3.3. Gelir İdaresi Başkanlığı

i. Kayıtdışı ile mücadele

Kayıtdışılık ile mücadele sürecinde yapılan çalışmaların desteklenmesi hakkında TC Maliye Bakanlığı tarafından, 2006 Haziran ayında yapılan arama konferansına katılım ve konferans çalışmalarına mali destek de sağlanmıştır.

ii. Vergisel uygulamalar

Bankacılık sektörünün gündemindeki vergisel konuların görüşülerek değerlendirilmesini teminen TC Maliye Bakanlığı, ilgili diğer kamu kurumları ve bankalarımızın temsilcilerinin katılımlarıyla Vergi Çalışma Grubu toplantıları düzenlenmiştir. Yapılan toplantılarda, finansal araçların vergilendirilmesi, türev ürünlerin vergisel uygulamaları ve Gelir İdaresi Başkanlığı'na yapılan başvurular görüşülerek değerlendirilmiştir.

Türev ürünlerin vergisel uygulamalarına ilişkin Vergi Çalışma Grubu tarafından hazırlanan rapor Gelir İdaresi Başkanlığı'na sunulmuş, üyelerimiz bilgilendirilmiştir. Türev işlemlerin muhasebeleştirilmesi ve türev işlemlerinden elde edilen gelirlerin vergilendirilmesine ilişkin Çalışma Grubu üyelerince hazırlanan rapor, Gelir İdaresi Başkanlığı'nda yapılan bir toplantıda yetkililere anlatılarak, görüş ve değerlendirmeleri alınmıştır.

iii. Elektronik beyanname (e-beyanname) eki mali tablo formları

E-beyanname eki mali tabloların BDDK tarafından hazırlanan ve Resmi Gazete'nin 10 Şubat 2007 tarih, 26430 sayılı nüshasında yayımlanarak yürürlüğe giren "Bankalarca Kamuya Açıklanacak Finansal Tablolar ile Bunlara İlişkin Açıklama ve Dipnotlar Hakkında Tebliğ" ekinde yer alan mali tablo formatlarına göre yeniden gözden geçirilmesi talebiyle GİB'na başvuru yapılmıştır.

3.4. Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK)

Eğitim ve Tanıtım Grup Başkanlığı faaliyetleri arasında da belirtildiği üzere, MASAK ve İtalya resmi makamları ile ortak olarak, bankaların üst düzey yöneticilerine ve şube görevlilerine dönük olmak üzere, eğitim programları düzenlenmiştir. Yönetim Kurulumuz tarafından, suç gelirlerinin aklanması ve terörizmin finansmanıyla mücadele konularında örnek olarak kabul edilmesi önerilen Uyum Kılavuzu'nun, bankalarımız tarafından uygulanma düzeyinin tespiti amacıyla bir anket çalışması başlatılmıştır. Mali Eylem Görev Grubu'nun (FATF) ülkemize dönük III. tur değerlendirme sürecinde sektör adına başarılı hazırlık faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

3.5. TC Sanayi ve Ticaret Bakanlığı

i. Kredi kartı üyelik ücretleri

Kredi kartı üyelik ücretlerinin yasal olmadığına ilişkin olarak kamuoyunda oluşturulmaya çalışılan yaklaşımların neden olduğu yanlış algılamanın giderilmesini teminen ilgili kurumlar nezdinde girişimler yapılmış; TC Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından

düzenlenen toplantıya katılım sağlanmış, bankaların sundukları hizmetler karşılığında aldıkları ücretlerin, yasalar ve ilgili alt düzenlemelerde düzenlendiği hususlarında kamuoyu duyurusu yapılmıştır.

ii. Bankaların çağrı merkezlerine ilişkin başvurular

Bankaların tüketicilere sundukları çağrı merkezi hizmetlerinin tüketicilere yüklediği zaman ve ücret maliyetinin, sağladığı faydayı aştığı iddialarına ilişkin TC Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'ndan alınan yazıya ilişkin görüş oluşturulmuştur.

3.7. TC Başbakanlık Sermaye Piyasası Kurulu (SPK)

SPK tarafından hazırlanan, "Derecelendirme Faaliyeti ile Derecelendirme Kuruluşlarına İlişkin Esaslar Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Taslak Tebliğ" ile "Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği Değişiklik Taslağı"na ilişkin Birlik görüşü oluşturulmuştur.

4. Araştırma, Basım ve Yayın Faaliyetleri

Geçtiğimiz dönemde 17.07.2006 tarih ve 26231 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan yeni Türkiye Bankalar Birliği Statüsü'nün Türkçe ve İngilizce'si birleşik kitap olmak üzere basımı gerçekleştirilmiştir. Resmi Gazete'nin 6 Mart 2007 tarih ve 26454 sayılı nüshasında yayımlanan 5582 Sayılı Konut Finansmanı Sistemine İlişkin Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, gerekçeleri, meclis tutanakları, plan ve bütçe komisyon raporlarını da içermek üzere kitap olarak yayımlanmıştır.

Türkiye ekonomisi ve bankacılık sektöründeki gelişmelerin de yer aldığı bankaların genel bilgileri, bilanço verileri ve gelir gider tablolarının yayımlandığı "Bankalarımız 2006" ve İngilizcesi olan "Banks in Turkey-2006" adlı kitapların yayımlanması için hazırlıklar sürdürülmektedir.

Basel II Yönlendirme Komitesi tarafından hazırlanan "Risk Yönetimi ve Basel II'nin Kobi'lere Etkileri" isimli kitabın gelen talepler doğrultusunda yeni baskısı yaptırılmıştır.

TBB-MASAK Çalışma Grubu tarafından hazırlanan iyi uygulamalar klavuzu "Suç Gelirlerinin Aklanması ve Terörizmin Finansmanı ile Mücadelenin Önemi ve Türk Bankacılık Sisteminde Uygulama Kılavuzu"nun İngilizce ve Türkçe olmak üzere birleşik basımı gerçekleştirilmiştir.

Yrd. Doç. Dr. Hüseyin Dalgar tarafından hazırlanan "Kurumsal Yatırımcılar Olarak Emeklilik Yatırım Fonları ve Performanslarının Değerlendirilmesi" başlıklı kitap ile Rıdvan Çabukel tarafından hazırlanan "Bankaların Kurumsal Kredileri Açısından Kredi Yönetimi ve Basel II Uygulaması" başlıklı kitabın basımı gerçekleştirilmiştir..

Geçtiğimiz faaliyet döneminde Bankacılar dergisinin Ocak, Mart, Haziran ve Aralık sayıları yayımlanmıştır. Bankacılar dergisinde ekonomi, finans ve bankacılık sektörünün gündeminde yer alan makale, derleme ve diğer çalışmalara yer verilmiştir.

Bankacılık sektörü ile ilgili Resmi Gazete'de yayımlanan yeni düzenlemeler ve değişikliklere dair özetler dergimizde ve Birliğimiz internet sitesinde yayımlanmıştır.

5. Kütüphane

Kütüphanemiz, bankacılık, finans ekonomi konularında Birliğimizin ve kurum dışı kullanıcılarımızın bilgi ihtiyacını karşılayabilmek için güncel yerli ve yabancı yayınları izlemektedir. Elektronik yayınların artmasına bağlı olarak, maliyetlerde düşünülerek bankacılarımıza yararlı olacağı düşünülen yayınların satın alınmasına özen gösterilmektedir.

Kütüphanemiz ülkemizde yayınlanan ekonomi-finans ve bankacılık konularında yayınlanan süreli yayınlardaki makalelerin, kitapların ve internet ortamından erişim sağlanabilen yayınların yer alacağı bankacılık veri tabanı hazırlaması planlanmıştır. Veri tabanında 2007 yılında, 1974 yılından günümüze kadar kütüphanemizde yer alan süreli yayınların ve kitapların girişlerinin aktarılması ve internet taramalarının yapılması hedef olarak belirlenmiştir.

Kütüphanemizin çalışma usul ve esaslarında değişiklik yapılmıştır. Kütüphanemiz bir personel ile hizmet verdiği için çalışma saatleri yeniden düzenlenmiştir.

Internetten de erişim sağlanabilen kütüphanemizin koleksiyon ve kullanım yoğunluğuna ilişkin bir önceki dönem ile karşılaştırmalı tabloları aşağıdaki gibidir.

Kütüphane koleksiyonu

	Temmuz 2006-Mart 2007	Tem.2005- Mart 2006
Yayın sayısı	11.861	10.911
Döneme ilişkin sağlanan yayın sayısı	950	799
Süreli yayın sayısı (toplam)	125	168
Türkçe (abone)	12	14
Yabancı (abone)	13	23
Diğer	100	131
Elektronik veri tabanı	1	4

Kütüphane kullanımı

	Temmuz 2006-Mart 2007	Tem.2005- Mart 2006
Kullanıcı sayısı	820	1.000
Ödünç yayın sayısı	1.143	1.241

Kütüphane koleksiyonundan çıkarılan yayınlar

	Temmuz- Aralık 2005	Temmuz- Aralık 2005
Kitaplar	499	54
Süreli yayınlar	62 (25 adedi abone)	20 (10 adedi abone)

B. Eğitim ve Tanıtım Grubu

Bankacılık sektöründe nitelikli insan gücüne ulaşılmasında bankalarımız tarafından eğitime verilen öneme paralel olarak, Birliğimiz, bankacılık mesleğinin geliştirilmesi amacıyla teknik seminerler ağırlıklı olmak üzere, sektöre eğitim hizmetini sürdürmektedir.

Eğitim talebi, sektördeki büyüme sürecinin doğal bir sonucu olarak son dönemde yeniden ivme kazanmıştır. 2006-2007 eğitim yılında Birliğimiz eğitimlerine olan talepte dikkati çeken bir artış olmuştur. Son üç yıllık dönemde başvurular yaklaşık olarak iki katına yükselmiştir.

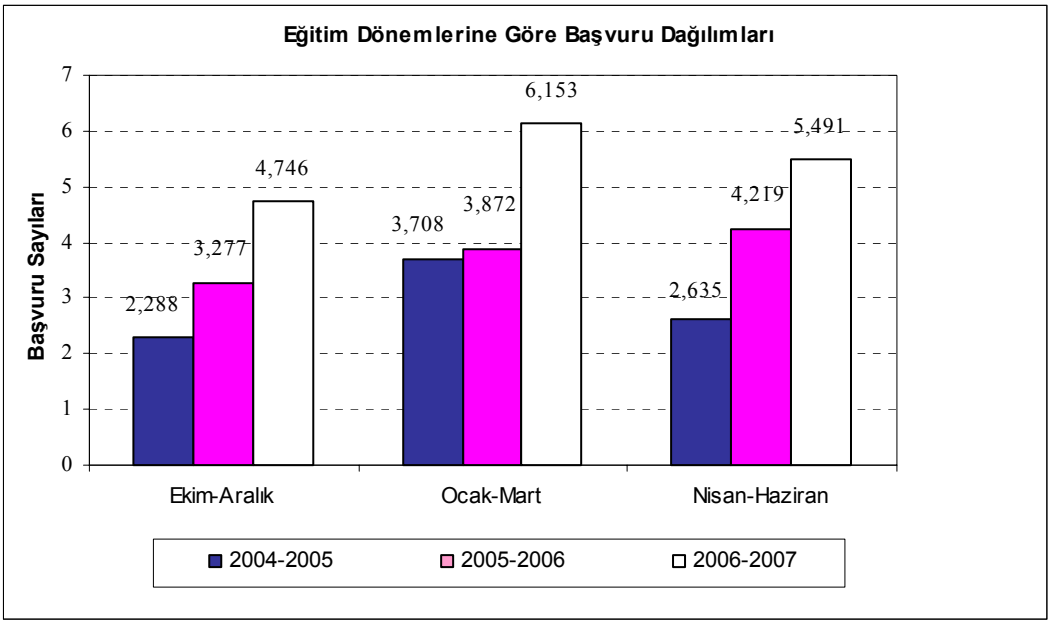

Maya Center'daki yeni eğitim merkezi Ekim-Aralık 2005 döneminden hizmete açılmıştır. Yeni eğitim merkezinde dördüncü sınıfın ilavesi ile hizmet kapasitesi günlük 90 kişiye (21 kişilik ve 24 kişi kapasiteli ikişer sınıf) arttırılmıştır. Sınıflar arasında hareketli ara panel uygulamasıyla daha çeşitli toplantı ve eğitim ihtiyaçlarının karşılanabileceği ortamlar yaratılmıştır.

Bilgi İşlem ve Teknoloji Grubu ile yapılan ortak çalışma ile Ocak-Mart 2006 döneminden itibaren eğitim merkezinde sunulan seminerlere yapılan başvurular internet üzerinden alınmaya başlanmıştır.

1. Eğitim Faaliyetleri

1.1. İstanbul Eğitim Merkezi Eğitim Faaliyetleri

İstanbul Eğitim Merkezi'nde teknik konular ağırlıklı olmak üzere Eylül-Haziran eğitim yılında üçer aylık dönemler şeklinde sunulan eğitimler bankaların ihtiyaçları ve bankacılık sektöründeki gelişmeler çerçevesinde güncelleştirilerek planlanmıştır. Eğitim faaliyetinin maliyetlerinin tümü katılımcılara katkı payı olarak yansıtılmaktadır.

Bankalarda ve bankaların iştiraki olan diğer finansal kuruluşlarda çalışanların yanı sıra katılım bankalarında, yabancı bankaların İstanbul temsilciliklerinde çalışanlar ile Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, TC

Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası gibi kurumların çalışanları da Birliğimizin eğitimlerine katılmıştır.

2006-2007 döneminde düzenlenen seminer sayılarına ilişkin tablo aşağıda yer almaktadır. Bankaların, bankaların iştiraki olan kuruluşların ve katılım bankalarının ilgili seminerlere yapmış oldukları toplam başvuru ve eğitimlere katılım rakamları EK I (Eylül – Aralık 06; Ocak – Mart 07; Nisan – Haziran 07) üç adet tablo olarak sunulmuştur.

	Düzenlenen Seminer Sayısı
Eylül-Aralık 2006	108
Ocak-Mart 2007	100
Nisan-Haziran 2007	98
Toplam Seminerler	309

Eylül-Aralık 2006 döneminde düzenlenen 108 adet seminerin 6 adedi Bireysel Elektronik Bankacılık, 7 adedi Dış İşlemler, 12 adedi Genel Bankacılık – Ekonomi, 25 adedi Finans, 9 adedi Hukuk, 2 adedi Hazine Yönetimi, 20 adedi İnsan Kaynakları Yönetim – Beceri Geliştirme, 14 adedi Krediler, 6 adedi Muhasebe, 6 adedi Satış – Pazarlama, 1 adedi Uluslararası Bankacılık konularında olmuştur.

Ocak-Mart 2007 döneminde düzenlenen 100 adet seminerin 9 adedi Bireysel Elektronik Bankacılık, 6 adedi Dış İşlemler, 7 adedi Genel Bankacılık – Ekonomi, 23 adedi Finans, 8 adedi Hukuk, 4 adedi Hazine Yönetimi, 23 adedi İnsan Kaynakları Yönetim – Beceri Geliştirme, 9 adedi Krediler, 5 adedi Muhasebe, 5 adedi Satış – Pazarlama, 1 adedi Sermaye Piyasaları konularında olmuştur.

Nisan-Haziran 2007 Eğitim Döneminde düzenlenen 109 adet seminerin 7 adedi Bireysel Elektronik Bankacılık, 6 adedi Dış İşlemler, 11 adedi Genel Bankacılık – Ekonomi, 24 adedi Finans, 6 adedi Hukuk, 2 adedi Hazine Yönetimi, 22 adedi İnsan Kaynakları Yönetim – Beceri Geliştirme, 8 adedi Krediler, 7 adedi Muhasebe, 5 adedi Satış – Pazarlama konularında uygulanmıştır.

1.2. Konferans, Panel ve Bölgesel Eğitimler

2006–2007 döneminde düzenlenen seminer, konferans ve bölgesel eğitimler aşağıda yer almaktadır.

Gelişmeler Işığında Türkiye Ekonomisinin Değerlendirilmesi	05/09/2006
Project Finance – ATTF işbirliği ile	16-18/10/2006
Türkiye Ekonomisi`nde Son Gelişmeler 2006`nın Değerlendirilmesi ve 2007`ye Bakış	01/11/2006
Para Politikası ve Enflasyon Raporu – TCMB yetkilileri ile	03/11/2006
CobiT Metodolojisi ve Pratik Uygulama	15-16/11/2006
Türk Eximbank Kredileri, Garanti Mektupları ve Kontrgarantiler (İzmir)	02-03/12/2006
Türev Araçların Muhasebeleştirilmesi – Pricewaterhouse işbirliği ile	12-13/12/2006
İthalat, İhracat, Görünmeyen İşlemler Mevzuatı (Adana)	16-17/12/2006
CobiT Metodolojisi ve Pratik Uygulama	19-20/12/2006
Bilişim Teknolojileri Yönetim ve Denetim Modeli olarak "CobiT Meto dolojisi" ve Pratik Uygulama	16-17/01/2007
Özürlü Eski Hükümlü ve Terör Mağduru İstihdamında Yaşanan Sorunlar ile İş Sağlığı ve Güvenliği Önlem	30/01/2007
Bankacılık Kanunu'nda Öngörülen Bazı Alt Düzenlemelerin Değerlendirilmesi Paneli	06/02/2007
Avrupa Birliği Sürecinde Dış Ticaret Dünyası	14/03/2007

Bölgesel Seminerler	Tarih	Şehir
- Türk Eximbank Kredileri ve Garanti Mektupları ve Kontrgarantiler	02-03/12/2006	İzmir
- İthalat, İhracat, Görünmeyen İşlemler Mevzuatı	16-17/12/2006	Adana
- Dış Ticaretin Finansmanı ve Teşvikler	27-28/01/2007	Ankara
- Banka Şube Çalışanları İçin Basel II Düzenlemeleri Çerçevesinde Risk Yönetimi	17-18/02/2007	İzmir
- İthalat/İhracat/Görünmeyen İşlemler Mevzuatı	24-25/02/2007	Antalya
- Dış Ticaretin Finansmanı ve Teşvikler	03-04/03/2007	Adana
- Banka Şube Çalışanları İçin Basel II Düzenlemeleri Çerçevesinde Risk Yönetimi	24-25/03/2007	Ankara
- İthalat İhracat ve Görünmeyen İşlemler Mevzuatı	14-15/04/2007	Gaziantep

1.3. TC Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Yetkilileri ile Toplantı

Birliğimiz tarafından TC Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi yetkilileri ve bankalarımızın ilgili temsilcilerinin katılımıyla 1-3 Eylül 2006 tarihlerinde Antalya'da 16-18 Şubat 2007 tarihlerinde Kartalkaya'da "Vergi Çalışma Grubu Toplantısı" toplantıları düzenlenmiştir. Toplantıda türev ürünlerin vergilendirilmesi, finansal araçların vergilendirilmesi, banka sisteminde aracılık maliyetleri ve Gelir İdaresi Başkanlığı'na yapılan başvurular üzerinde karşılıklı görüş alışverişinde bulunulmuştur.

1.4. Uzaktan Eğitim Çalışmaları ve Bankacılık Eğitim Sitesi

BES üzerinden sunulmakta olan ücretli kurslardan Haziran 2003 yılından bu yana, 10.821 kişi yararlanmıştır. Sitemizden toplam 23 adet ücretli, 3 adet ücretsiz kurs sunulmaktadır.

TC Merkez Bankası içerik desteği ile hazırlanan "Orijinal Banknotların Özellikleri ve Sahte Banknotlar" konulu kursun içeriği güncellenmiştir. Bununla birlikte mevzuattaki değişiklik paralelinde, "Karapara ve Karapara ile Mücadele" kursu güncellenme çalışmaları sürdürülmektedir. Karapara ve Karapara ile Mücadele kursundan şimdiye kadar toplam 2.764 kullanıcı yararlanmıştır.

Bankalararası Kart Merkezi'nin içerik desteği ile hazırlanan "Kredi Kartları Eğitimi" konulu kurs, Ekim 2006'dan itibaren ücretsiz olarak sitemizden sunulmaya başlanmıştır. Ekim ayı itibariyle,5.673 kişi bu kurstan yararlanmıştır. Ücretsiz olarak sunulan Temel Bankacılık kursunu 23.455, Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası Türev Araçlar kursunu 3.482 kullanıcı almıştır. Sitenin açılışından bugüne kadar toplam 32.610 kişi sitemizden ücretsiz olarak eğitim almıştır.

1.5. ATTF Eğitimleri

Lüksemburg'da kurulu Financial Technology Transfer Agency (ATTF) ile 2002 yılından bu yana çeşitli konularda ortak seminerler düzenlenmesi yönünde işbirliğimiz devam etmektedir.

ATTF eğitmeninin katılımıyla 16-18 Ekim 2006 tarihlerinde, İstanbul'da, düzenlenen "Proje Finansmanı (Project Finance)" konulu seminere 28 bankacımız katılmıştır.

ATTF tarafından, Lüksemburg Hükümeti'nin sponsorluğunda 22 ülkeden bankacıların davet edilmesiyle düzenlenen seminerlerden 19-27 Nisan 2007 tarihleri arasında yapılan "Prevention of Money Laundering A Practical Approach" konulu seminerin ban-

kalarımıza duyurulması neticesinde 2 bankacı katılmıştır. Benzer şekilde 4-12 Haziran 2007 tarihlerinde düzenlenecek "Project Finance" konulu seminerde bankacılarımıza duyurulmuştur.

2. Tanıtım Faaliyetleri

2.1. İletişim Çalışmaları

2.1.1. Çok yaşa bebek projesi

Birliğimiz tarafından ülkemizin geleceği için sağlıklı nesiller yetiştirilmesine katkı sağlamak amacıyla 2003 yılında başlatılan tıbbi destek ve sosyal yardım programı Çok Yaşa Bebek, 4. yılına girmiştir.

Proje kapsamında bugüne kadar Edirne'den Diyarbakır'a, Trabzon'dan Antalya'ya kadar Türkiye'nin 36 ilindeki 49 hastaneye tıbbi cihaz bağışında bulunulmuştur. Hastanelerin yenidoğan, çocuk acil ve yoğun bakım servislerine 4 yılda bağışlanan 331 cihazla bugün 10 bini aşkın bebek "hayat"a tutunmaktadır. Projenin alt faaliyeti olarak üç yıldır anne babalara ücretsiz olarak düzenlenen "Çocukları Kazalardan Koruma" eğitimleri ile bebek/çocuk ölümlerinde önemli rol oynayan kazalardan korunma konusunda ailelere basit ancak hayat kurtarıcı konular aktarılmakta ve ailelerin bu konudaki farkındalıklarının arttırılması hedeflenmektedir.

Çok Yaşa Bebek kampanyası 2006-2007 dönemi çalışmaları kapsamında cihaz alım ihalesi 13 Ekim 2006 tarihinde tamamlanmıştır. İhale sonucunda 25 ilde 33 hastaneye toplam 129 cihaz bağışlanmış ve cihazların tamamı 2006 yılı sonu itibarıyle hastanelere teslim edilmiştir.

Proje kapsamında yürütülen çalışmaların kamuoyu ile paylaşımı ve hekimlerin cihaz bağışı konusundaki taleplerini Birliğimize internet üzerinden iletebilmelerini teminen www.cokyasabebek.org sitesi Ekim 2006'da açılmıştır. Site aracılığı ile hekimlerimizden Birliğimize 40'a yakın on-line cihaz talep başvurusu alınmıştır.

Projenin tanıtımı amacıyla afiş ve broşür çalışması yapılmış, afiş ve broşürler Aralık ayı sonunda banka şubelerine asılmak üzere bankalarımıza gönderilmiştir. Diğer taraftan projenin internet aracılığı ile tanıtımı için hazırlanan web banner bankalarımızın internet sitelerinde yer almıştır.

Projenin geçtiğimiz yıl sonuçlarının ve yeni dönem çalışmalarının tanıtımı amacıyla 21 Aralık 2006 tarihinde basının sağlık ve sosyal konulardaki köşe yazarlarının katılımıyla bir basın yemeği düzenlenmiştir. Basın yemeğine İletişim Komitesi ve Proje Danışma Kurulu üyeleri ile Harran Üniversitesi'nden cihaz bağışı konusunda bir doktorun da katılımı sağlanmıştır.

Projenin basın aracılığı ile kamuoyuna tanıtımı amacıyla her yıl cihaz bağışı yapılan bir hasteneye düzenlenen basın gezisi için Mardin Kızıltepe Devlet Hastanesi seçilerek, Mardin'e 26-28 Nisan 2007 tarihlerinde basının, partner kurum temsilcilerinin ve Birliğimiz İletişim Komitesi üyelerinin katılımıyla basın gezisi düzenlenmiştir. Gezi programı kapsamında Mardin Valiliği ve sivil toplum kuruluşlarının işbirliği ile "Çocukları Kazalardan Koruma" eğitimi de yer almıştır.

Çok Yaşa Bebek projesinde bu yıl 19 Nisan 2007 tarihinde Beşiktaş Belediyesi işbirliği ile ücretsiz olarak ailelere"Çocukları Kazalardan Koruma" eğitimi düzenlenmiştir.

Projemiz, Capital Dergisi'nin üç yıldır düzenlediği "Türkiye'nin Sosyal Sorumluluk Liderleri" araştırmasında "2006'nın en başarılı 15 sosyal sorumluluk projesi" arasından 8. sırada yer almıştır. 1.305 kişinin katılımıyla GFK Türkiye tarafından gerçekleştirilmiş olan araştırma, kurumsal sosyal sorumluluk konularına halkın bakışının yanı sıra, iş çevrelerinin de algısını ortaya koymaktadır.

2.1.2. Stratejik iletişim çalışmaları

Son dönemde bankacılık sektörüne yönelik kamuoyunda yer bulan değerlendirmeler ve haksız eleştiriler göz önüne alınarak Birliğimizin sektör adına proaktif iletişime geçmesi yönünde atılan adımların ilki stratejik iletişimde yol haritasının çıkarılması amacıyla, bankacılık sektörüne yönelik algı araştırması yaptırılması kararıdır. Bir danışman şirket tarafından yapılacak araştırma sonuçlarının Temmuz ayı içinde tamamlanması planlanmaktadır. Araştırma sonuçları bankalarımız ile paylaşılacak olup sonuçlardan yola çıkılarak sektöre yönelik bir stratejik iletişim planı oluşturulacaktır. Birliğimizin yakın dönemde kamuoyu ile daha yakın bir iletişim içine girecek olması nedeniyle Yönetim Kurulu kurumsal kimliğimizin yenilenmesi ve TBB'nin tüm bankaları bir araya getiren güçlü ve köklü bir çatı örgütü olduğu algısının yükseltilmesi amacıyla bir çalışma başlatmıştır. Kurumsal kimlik çalışmasının Temmuz ayında tamamlanması planlanmaktadır.

Eylül 2007'de hizmete girecek olan Müşteri Şikayet Merkezi'nin etkin olarak görev yapması için bankalar ile müşterilerinin bilgilendirilmesine yönelik çalışmalar sürdürülmektedir. İstanbul'un bir uluslararası/bölgesel finans merkezi olarak konumlandırılması projesi ile ilgili çalışmalar sürdürülmektedir. Her iki proje de Birliğimizin kurumsal kimliğinin güçlendirilmesine katkı sağlayacaktır.

Birliğimizin 2007'nin ikinci yarısından başlayarak 2008 yılına da yayılan bir süreçte kuruluşunun 50. yılını kutlayacak olması, sürdürülmekte olan projeler ile birlikte kurumsal kimliğinin kamuoyuna tanıtımı için iyi zamanlama yaratmaktadır.

2.2 Yurtdışı Tanıtım Faaliyetleri

2.2.1. EBT network (European Bank Training Network) ile ilişkiler

European Bank Training Network (EBTN) tarafından yürütülen, Avrupa Bankacılık Sertifikası (European Financial Certificate on Banking), Profesyonel Standartlar (Professional Standarts), Uluslararası Risk Oyunu (European Bank Risk Game) konulu çalışmalar Yönetim Kurulu Üyesi olarak Birliğimizce izlenmekte, gerek Network'e üye ülkelerin ortak çalışmalarında gerekse ikili ilişkiler çerçevesinde sektörümüze yönelik eğitim faaliyetleri değerlendirilmektedir.

2.2.2. Uluslararası Para Fonu (IMF)-Dünya Bankası yıllık toplantısı

19-20 Eylül 2006 tarihlerinde Washington D.C.'de düzenlenen IMF-Dünya Bankası Yıllık Toplantıları çerçevesinde Singapur'da 18 Eylül 2006 tarihinde Shangri-La Otel'de düzenlenen Birliğimiz resepsiyonuna geniş bir katılım gerçekleşmiştir.

20-21 Ekim 2007 tarihlerinde Washington D.C.'de düzenlenecek IMF-Dünya Bankası Yıllık Toplantıları ve bu çerçevede 19 Ekim 2007 tarihinde Birliğimiz tarafından Freer Gallery of Art'da verilecek resepsiyona ilişkin hazırlıklar sürdürülmektedir.

2.2.3. Balkan ülkeleri bankalar birlikleri forumu

Balkan ülkeleri Banka Birlikleri'ni bir araya getirmek amacıyla oluşturulan Balkan Ülkeleri Banka Birlikleri Forumu 11-12 Mayıs 2006 tarihinde beşinci toplantısını Belgrad'da gerçekleştirmiştir. Toplantıda Forum üyesi banka birliklerinin eğitimden sorumlu temsilcileri de bir araya gelmiş ve üyeler arasında eğitim konusunda yapılabilecek ortak çalışmalar konusunda görüş alışverişinde bulunulmuştur. Balkan Ülkeleri Banka Birlikleri Forumu altıncı toplantısı ise 6-7 Ekim 2006 tarihinde Güney Kıbrıs'ta, yedinci toplantısı ise 4 Mayıs 2007 tarihinde Sofya'da gerçekleşmiştir.

Forumda Arnavutluk, Bosna-Hersek, Bulgaristan, Güney Kıbrıs, Romanya, Sırbistan-Karadağ, Yunanistan ve Türkiye'den Bankalar Birlikleri temsil edilmektedir.

C. Bilgi İşlem, İstatistik ve Teknoloji Grubu

Bilgi İşlem, İstatistik ve Teknoloji Grubu; 2006 – 2007 çalışma döneminde, bilgisayar sistemlerinin daha etkin ve verimli kullanımı; yazılım ve donanımların güncellenmesi, geliştirilen yeni işlerin otomasyonuna yönelik projelerin gerçekleştirilmesi, bilgi sistemlerinin kullanımı ile ilgili destek ve eğitim hizmetleri verilmesi, bankacılık işlemlerinde teknolojinin etkin kullanımı konusunda bankalarla işbirliği içinde çalışma yapılması ve sektörel bazda ortak çözümler üretilmesi ile bankacılık sektörünün istatistiksel bilgilerinin bankalardan periyodik olarak toplanması ve bunlardan çeşitli raporlar hazırlanarak yayımlanması çalışmalarını yürütmüştür.

TC Merkez Bankası (TCMB) tarafından işletilen Elektronik Fon ve Elektronik Menkul Kıymetler Transferi (EFT/EMKT) sistemlerinin teknolojik yeniliklere uygun olarak yeniden yapılanması çalışmalarına TCMB önderliğinde devam edilmiştir. Bu konuda, ulusal ödeme sisteminin uluslararası standartlar açısından da incelenmesi için bankalar ve TCMB ile ortak bir çalışma yapılmasının hazırlıkları başlatılmıştır.

1. Bilgi Sistemleri Geliştirme ve Destek Çalışmaları

Güncel ihtiyaçların karşılanması için bilgisayar sistemlerinin yenilenmesi, Birlik bünyesinde kullanılmakta olan uygulama yazılımlarında ihtiyaç duyulan iyileştirmelerin yapılması ve kullanıcı eğitimlerinin verilmesi çalışmaları yürütülmüştür.

Birlik bünyesinde kullanılmakta olan; doküman yönetim sistemi, eğitim başvuru takip sistemi, banka bilânço bilgileri veri tabanı yönetim sistemi, kütüphane ve diğer uygulama yazılımlarında ihtiyaç duyulan iyileştirmeler yapılmıştır.

1.1. Müşteri şikayetleri merkezi

“Müşteri Şikayetleri Hakem Heyetinin Oluşumu, Çalışma Esas ve Usulleri Hakkında Tebliğ” kapsamında yürütülecek çalışmaların otomasyonu amacıyla bir proje hazırlanmıştır. Proje kapsamında; müşteri başvurularının alınması, alınan başvuruların ilk incelemelerinin yapılması, bu kapsamda müşterilere ve bankalara yazılacak yazıların hazırlanması, hakem heyetine ilişkin hazırlıkların yapılması, sisteme giren başvuruların kayıtlarının tutulması raporlanması işlemlerinin tamamen elektronik ortamda yapılması ve arşivlenmesi, raporlanması amaçlanmaktadır. Sistem analizi ardından başlatılan programlama çalışmalarının büyük kısmı tamamlanmış ve testlere başlanmıştır. Önümüzdeki dönemde testlerde tespit edilebilecek eksikliklerin giderilmesi ile Birliğimiz internet sitesinde müşteri şikayetleri merkezini tanıtacak bölümün hazırlanması planlanmaktadır.

1.2. Güvenlik ve denetim

Bilgi işlem altyapısının güvenliği ile ilgili olarak bir danışman firmadan denetim hizmeti alınmıştır. Yapılan denetim sonucu tespit edilen eksiklikler giderilmiş ve doğrulama testi yapılarak çalışma tamamlanmıştır. Bu kapsamda; Birlik içerisinde kullanılmakta olan program ve uygulamalara ait yama uygulamaları güncel olarak takip edilmekte, sunucu, ağ donanımları ve uç kullanıcılara ait bilgisayarlar üzerinde gerekli güncellemeler düzenli olarak yapılmaktadır.

1.3. Üye kayıt defteri

Birliğin Statüsü gereği tutmakla yükümlü olduğu üye kayıt defterinin elektronik ortamda oluşturulması için bir uygulama geliştirilmiştir. Yeni uygulama ile Birliğe üye olan

tüm bankalara ilişkin üye kayıt defteri formatındaki veriler elektronik ortama kaydedilmiş ve standart üye kayıt defteri formatında raporlar üretilmesi sağlanmıştır.

Sistemde, Birliğin kuruluş yılı olan 1958 yılı itibariyle üye olan tüm bankalara ilişkin seçilmiş bilanço bilgileri, 1990 yılından itibaren bankaların oy hakları ve Genel Kurul'a katılmış ise banka temsilcilerinin adları, 1995 yılı itibariyle ise bankaların katkı payları yer almaktadır. Ayrıca bankaların tarihsel gelişmelerine ilişkin bilgiler de sisteme eklenmiştir.

1.4. Banka bilânço bilgileri veri tabanının internette sorgulanması

Birlik istatistik veri tabanında tutulmakta olan mevduat bankaları ile kalkınma ve yatırım bankalarının kamuya açıklanan bilânço verileri internet üzerinden dinamik olarak sorgulanabildiği ve raporlanabildiği bir uygulama geliştirilmiştir.

Veri tabanına elektronik olarak veri girişi yapılmaya 1988 Aralık dönemi ile başlanmıştır. Bu nedenle 1988 yılından başlayarak yıl sonu verileri banka ve grup bazında sorgulanabilmektedir. Ayrıca, 1998 Mart döneminden başlayarak üçer aylık ara dönem verileri de banka ve grup bazında sorgulanabilmektedir.

1.5. Dış ve iç yazışma sistemi - doküman yönetim sistemi (DYS)

Mevcut DYS uygulaması ile ilgili iyileştirme/geliştirme çalışmalarına devam edilmiştir. Bu çerçevede mevcut programa ek uygulamalar ve kullanıcı talepleri doğrultusunda bazı iyileştirmeler yapılmıştır.

1.6. İnternet ve web hizmetleri

Birlik internet sitesine güncel bilgiler eklenmesi çalışmalarına devam edilmiştir. Bu çerçevede, Bankacılık ve Araştırma Grubu tarafından iletilen mevzuat ve diğer düzenlemeler, İstatistik Birimi tarafından hazırlanan aylık, üç aylık ve yıllık raporlar ile diğer raporlar, Eğitim ve Tanıtım Grubu tarafından hazırlanan yıllık Eğitim Kataloğu, toplantı, spot seminerler, web tabanlı eğitimler ve başvuruların internet üzerinden alındığı spot toplantı ve seminerler, çalışma grupları faaliyetleri, toplantı notları, bilgilendirme ve dokümanlar, bankacılık ile ilgili yasal düzenlemeler, araştırma ve derlemeler ve Genel Sekreterlik tarafından yayınlanmasına karar verilen bilgi, belge ve basın duyuruları web sitemize periyodik olarak eklenmekte/yayınlanmaktadır.

1.7. Kullanıcı destek hizmetleri ve eğitimler

Bilgisayar sistemlerinin yönetimi bakımı ve teknik desteğin sağlanması, sistem yönetimi ve sistem güvenlik politikalarının sağlanması, veri tabanı yönetimi, yedekleme sisteminin oluşturulması, muhafazası ve işletilmesi, uygulama yazılımlarının geliştirilmesi, yazılım güncellemeleri çerçevesinde ortaya çıkan eğitim ihtiyaçlarının düzenlenen eğitimlerle karşılanması ve elektronik faks sunucusu hizmetleri desteği gibi hizmetler gerektiğinde dış kaynak da kullanılarak Birliğimiz uzmanları tarafından verilmektedir.

Birlik personelinin işlerini etkin ve verimli bir şekilde yapmalarını sağlamak üzere Birlik içerisinde kullanılan ofis yazılımlarına ait eğitim hizmetleri bu konuda uzman olan bir firmadan alınmıştır.

2. Çalışma Grubu Faaliyetleri

2.1. SWIFT kullanıcı grubu

Swift-Türkiye Operasyon Çalışma Grubu, 22 Eylül 2006, 4 Ekim 2006 ve 19 Ocak 2007 tarihlerinde; Swift-Türkiye Kullanıcı Grubu ise, 30 Mayıs 2006, 28 Kasım 2006 ve 21 Mart 2007 tarihlerinde toplanmıştır.

Swift-Türkiye Kullanıcı Grubu çalışmalarında, SwiftNet ikinci aşamaya geçiş ile ilgili hazırlıklar görüşülmüş, bu versiyonla birlikte gelen yeni ürünler olan PKI, RMA ve HSM hakkında bilgi edinilmiştir.

Swift yetkilileri, 2006 yılı sonlarında yapılan toplantılarda SwiftNet ikinci aşamaya geçiş ile ilgili daha detaylı bilgiler iletmişlerdir. SWIFT tarafından belirlenen takvime göre "SwiftNet Phase II" için ilk aşamalardan birisi olan C1 adımı konusunda tespit edilen son tarih Türkiye'deki tüm SWIFT kullanıcıları (bankalar, katılım bankaları ve diğer kurumlar) için 30 Eylül 2007'dir. Bu konuda süren hazırlıkların bankalar tarafından titizlikle takip edilmesi gerekmektedir. Bu nedenle SwiftNet 2. aşamaya geçiş çalışmalarının 2007 yılında daha da yoğunlaşarak devam edeceği 21 Mart 2007 tarihinde yapılan Swift-Türkiye Kullanıcı Grubu toplantısında tespit edilmiştir. Konuyla ilgili gelişmeler Swift kullanıcısı bankalara düzenli olarak iletilmektedir.

Dünyadaki gündemi izlemek, aktif olarak Swift kararlarına katkıda bulunmak ve Türkiye'deki kullanıcılara yönelik yararlar sağlamak amacıyla, IP geçişi ile birlikte yaygınlaşmaya başlayacak olan "Servis Büroları", "PKI", 'File Act", "RMA" gibi uygulamalar hakkındaki gelişmelerin izlenmesine devam edilecektir.

Avustralya'nın Sydney kentinde 8-9 Ekim 2006 tarihlerinde yapılan yıllık Swift kullanıcı grup başkanları toplantısı ile 9-13 Ekim 2006 tarihlerinde yapılan yıllık SIBOS toplantısına katılınmıştır.

2.2. CLS Bank

TBB organizasyonunda, CLS Bank tarafından 16 Kasım 2006 tarihinde İstanbul'da bir seminer gerçekleştirmiştir. Seminer, CLS Bank'tan Başkan Mr. Rob Close ve Müdür Ms. Sarah Medlar tarafından verilmiştir.

2.3. Yeni Türk Lirası

Yeni Türk Lirası'ndan "yeni" ibaresinin kaldırılması ile ilgili TC Merkez Bankası tarafından 15 Eylül 2006 tarihinde Birliğimize gönderilen Bakanlar Kurulu Kararı Taslağı bankalara gönderilmiş, bankalardan derlenen görüşler 6 Ekim 2006 tarihinde yapılan YTL-Hukuk Alt Çalışma Grubunda, diğer alt çalışma gruplarının başkanlarının da katılımıyla, incelenmiştir. Uygulamada ortaya çıkabilecek bazı konulara açıklık getirilmesinde fayda olduğu tespit edilen konular TCMB'ye iletilmiştir.

2.4. Emisyon

Yeni Türk Lirası banknot ve madeni paraların toplanması, taşınması ve teslimatı sırasında yaşanan sorunları gözden geçirmek ve sistemin iyileştirilmesine yönelik önerileri hazırlamak üzere oluşturulan Emisyon Çalışma Grubu TCMB ile koordinasyon içerisinde çalışmakta, bazı toplantılarını TCMB yetkililerinin de katılımıyla gerçekleştirmektedir. Bu çerçevede; İstanbul Güneşli'de bir TCMB vezne merkezi açılması konusunda mutabakat sağlanmış olup çalışmalar sürdürülmektedir.

2.5. İnternet bankacılığı

Bankalar ve müşterileri açısından önemli olanaklar sağlayan internet bankacılığı konusunda çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. Bu kapsamda;

Haziran 2006 döneminden başlayarak üçer aylık dönemlerde internet bankacılığı istatistikleri yayınlanmaya başlanmıştır.

İnternetin önem kazanmasıyla birlikte dolandırıcılık eylemleri de internet üzerinde yoğunlaşmaktadır. Bankaları ve müşterileri bu tip olayların olası etkilerinden korumak amacıyla iyi niyetli olmayan girişimlere daha etkin ve hızlı bir şekilde müdahale etmek için;

bankaların internet bankacılığı sorumlularından oluşan bir iletişim listesi oluşturulmuştur. Oluşturulan bilgi paylaşımı platformu sayesinde, son dönemde meydana gelen olaylara ait bilgilerin bankalar arasında hızlı bir şekilde paylaşımı sağlanmış, emniyet yetkilileri ile iletişim daha hızlı ve etkin bir şekilde yürütülmüş ve dolandırıcılık olaylarını önlemede etkinlik sağlanmıştır.

Söz konusu olaylara ait bilgilerin bir veri tabanında toplanması amacıyla Kredi Kayıt Bürosu A.Ş. (KKB) tarafından bir çalışma yapılmış, hazırlanan uygulamanın pilot testi yapılmıştır. Kullanım kuralları hazırlanmaktadır.

Dolandırıcılık eylem girişimleriyle daha etkin mücadele etmek amacıyla banka çalışanlarına yönelik bir eğitim seti hazırlanmıştır. Eğitimcilerin eğitimi çalışmalarının 2007 Nisan ayı içerisinde başlatılacaktır.

Dolandırıcılık eylem/girişimlerine karşı alınabilecek önlemlerin geliştirilmesi için, tüm bankalarda uygulanacak minimum güvenlik standartlarının tespit edilmesi amacıyla bir çalışma sürdürülmektedir. Taslak rapor hazırlanmış olup, Çalışma Grubu toplantısında görüşülmesi ve Yönetim Kurulu'nun da onayına sunulması planlanmaktadır.

Kamuoyunun konuyla ilgili bilgi/bilinç düzeyinin artırılmasının dolandırıcılık eylem girişimleri ile mücadelenin başarısı açısından önemli olduğu tespit edilmektedir. Bu kapsamda; çeşitli tarihlerde Birlik tarafından kamuoyu duyuruları yapılmış, söz konusu duyurular bankalara iletilmiş, bankaların internet sitelerine konulmuş ve bankalar tarafından müşterilerine iletilerek kamuoyu farkındalığının artırılmasına çalışılmıştır. Benzer faaliyetlerin önümüzdeki dönemde de sürdürülmesi planlanmaktdır.

İnternet ortamında ortaya çıkan suçların cezalandırılabilmesi ve Türk Ceza Kanununda bu konuda gerekli düzenlemelerin yapılması amacıyla TC Adalet Bakanlığı tarafından üzerinde çalışılan "Bilişim Ağı Hizmetlerinin Düzenlenmesi ve Bilişim Suçları Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı" hakkında bir çalışma yapılmıştır. Konuyla ilgili olarak bankalardan alınan görüş ve öneriler çerçevesinde Birlik görüşü oluşturulmuş ve ilgili kurumlara iletilmiştir.

2.6. Vergi kimlik numarası

Bankacılık işlemlerinde gerçek kişiler için vergi kimlik numarası olarak TC kimlik numarası kullanılması ile ilgili TC Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı (GİB) yetkilileri ve TC İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü (NVİGM) ile ortak bir çalışma yapılmıştır.

2.7. Dış ticaret e-belge

Gümrük Müsteşarlığı'na bağlı olarak görev yapan gümrük idarelerinde gerçekleştirilen dış ticaret işlemlerine ait gümrük beyanname bilgilerinin bankaların kullanımına açılması ve bankaların ithalat ve ihracat taahhüt hesaplarının takibi ve kapatma işlemlerinin elektronik ortamda gerçekleştirmesi için gerekli altyapının oluşturulması konusundaki çalışmalar devam etmektedir.

Ayrıca, gümrük beyannamesi ekinde yer alan Transfer Bildirim Formu (mal bedeli ithalattan önce ödenen işlemlerde), Vadeli İthalat Bildirim Formu (mal bedeli ithalattan sonra ödenecek işlemlerde) ve Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu (KKDF)'na ilişkin dekont belgelerinin elektronik ortamda düzenlenmesi için bir çalışma yürütülmektedir. Söz konusu çalışmanın 2007 yılı sonuna kadar tamamlanması planlanmaktadır.

Dahilde İşleme Rejimi (DİR) kapsamında gümrük muafiyetli ithalat yapılabilmesini teminen elektronik ortamda düzenlenen Dahilde İşleme İzin Belgeleri (DİİB) ile ilgili bankaların gerçekleştirdikleri işlemlerin de elektronik ortamda gerçekleştirilmesi için TC Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile ortak bir çalışma yürütülmektedir. Söz konusu proje ile ilgili de teknik altyapının oluşturulması konusundaki çalışmalar devam etmektedir.

2.8. Kredi kartı ödemelerinde verimlilik

Kredi kartı aylık ödemelerinin önemli bir kısmının nakit olarak yapılması, bankalara ve müşterilere önemli bir maliyet getirmektedir. Kredi kartı aylık ödemelerinin; müşteriden alınacak taahhütname ile EFT sistemindeki doğrudan borçlandırma yöntemi ile hesaben yapılması halinde müşterilere ve bankalara zaman ve maliyet tasarrufu sağlayacağından hareketle oluşturulan çalışma grubu faaliyetlerini sürdürmektedir.

2.9. Uluslararası banka hesap numarası- IBAN

Uluslararası bir standart olan IBAN (Uluslararası Banka Hesap Numarası) ülkemizde de Eylül 2005 itibarıyla, müşteri talebine bağlı olarak kullanılmaya başlanmıştır. IBAN kullanımın yaygınlaştırılması ve tamamen IBAN kullanımına geçilmesinin uluslararası standartların yaygınlaştırılması ve uçtan uca otomasyon (STP-Straight Through Processing) konusunda iyileştirmeler sağlayacağı belirtilmektedir. Çalışma Grubu konuyla ilgili değerlendirmelerini sürdürmektedir.

2.10. Elektronik fon transferi–Elektronik menkul kıymet transferi sistemi

EFT/EMKT sistemiyle ilgili olarak, katılımcılar arasındaki koordinasyon görevi ve finansman işlemleri gerçekleştirilmektedir.

Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.'nin Koçbank A.Ş. ile birleşmesi ve Merril Lynch Yatırım Bank A.Ş.'nin sisteme katılması sonucunda EFT/EMKT sistemine üye banka sayısı 44 olarak gerçekleşmiştir. 23 Mart 2007 tarihi itibariyle katılım bankası sayısı 4, Societe Generale (SA)'nın katılımıyla host bağlantılı banka sayısı 38 olmuştur.

Ayrıca Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş.'nin (MKK) kısıtlı kullanım talebi kabul edilmiş ve MKK sisteme katılmıştır.

EFT/EMKT Sistemine ilişkin 2007 yılı ortak harcamalarına yönelik 1.654.402.- ABD doları (KDV dahil) tutarındaki tahmini bütçenin karşılanması konusunda Yönetim Kurulunun aldığı karar sonucu bankalardan katılım payı alınmıştır. Aktarıcı bilgisayar

sistemlerinin 2007 dönemi bakımı için 17.01.2007 tarihinde 224.343,24 ABD doları tutarındaki sözleşme imzalanmış olup 2006 yılından kalan bakiyeyle birlikte ödenecek tutarları belirten tablolar katılımcı bankalara gönderilmiştir.

TC Merkez Bankası bünyesinde EFT-EMKT sisteminde katılmcı test ve destek aktarıcı bilgisayar sistemi olarak kullanılmak üzere alınan Alphaserver DS 15 ve DAT 40 yedekleme ünitelerinin bakımı ile ilgili olarak 2007 dönemi için 08.01.2007 tarihinde 3.402,60 ABD doları tutarındaki sözleşme imzalanmıştır.

EFT/EMKT sisteminde test ve geliştirme ortamı olarak kullanılmakta olan Alphaserver DS10 sistemi bakımı için yıllık 6.156.- ABD doları tutarındaki sözleşme 08.01.2007 tarihinde imzalanmıştır.

EFT/EMKT sisteminin uygulama yazılımının bakımı "fastwire bakım" sözleşmesi ile sağlanmaya devam edilmektedir. Mevcut sözleşmede uygulanmakta olan "Beama" indexinden 2008 yılından itibaren "Cel" endeksi uygulanmasına geçilmesi konusunda 05.03.2007 tarihinde ek sözleşme imzalanmıştır.

EFT/EMKT kullanıcılarının katılacağı yıllık "EFT Kullanıcı Grubu" toplantısının 18-20 Mayıs 2007 tarihlerinde Abant'ta yapılmasına karar verilmiştir.

Aktarıcı bilgisayar olarak kullanılmakta olan HP Alpha bilgisayarlarının üretiminin sonlanması dolayısıyla yeni aktarıcı bilgisayar modeli seçimi konusundaki çalışmalar tamamlanmış ve seçim yapılmıştır. Geliştirme sözleşmesinin imzalanması aşamasına gelinmiştir.

3. İstatistiksel Raporlama

3.1. Bankalarımız kitaplarının 1958-1995 serilerinin elektronik ortama aktarılması

Bankalarımız kitaplarının 1958-1995 yıllarına ait serileri basılı kitap olarak kütüphanemizden kullanıcılara sunulmaktadır. Kullanıcılardan gelen talepler ve kullanım kolaylığı sağlanması amacıyla bu kitaplardan seçilen bilgiler pdf formatında elektronik ortama aktarılmış ve internet sitemizde yayınlanmaya başlanmıştır.

3.2. Bankalarımız kitabı

TBB tarafından her yıl bankaların gönderdiği mali tablolar esas alınarak yayımlanan "Bankalarımız" kitabının 2005 yıl sonu verilerini içeren serisi, yeni içeriğinde, BDDK tarafından yayınlanan 17 Sayılı Tebliğ formatında Mayıs 2006 itibariyle yayınlanmıştır. BDDK, bankalar tarafından kamuya açıklanacak mali tablolar ve açıklamalar ile ilgili 22 Haziran 2002 tarihli Muhasebe Uygulama Yönetmeliği'ne İlişkin 17 Sayılı Tebliğ'i 10 Şubat 2007 tarih ve 26430 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan "Bankalarca Kamuya Açıklanacak Finansal Tablolar ve Bunlara İlişkin Açıklama ve Dipnotlar Hakkında Tebliğ" ile yürürlükten kaldırmıştır. Bu nedenle "Bankalarımız" kitabının 2006 yıl sonu verilerini içeren serisi, yeni Tebliğ'in belirlediği içerikte yayınlanacaktır.

3.3. Bankalarımız kitabından sonra 17 Sayılı Tebliğ kapsamında hazırlanan ve yayınlanan raporlar

i. Bankaların Muhasebe Uygulamalarına ve Belgelerin Saklanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 14üncü maddesine göre bankalar 17 Sayılı Tebliğ kapsamında olmak üzere konsolide ve konsolide olmayan tüm mali tablolarını ve dipnotlarını denetim raporlarıyla birlikte dönemi izleyen dört ay içinde TBB'ye tevdi

etmişler, Nisan 2006 sonu itibariyle toparlanan bu bilgiler Tebliğde belirtilen süreler içinde TBB web sitesinde yayınlanmıştır. Bu bilgiler daha sonra da Mart 2006, Haziran 2006 ve Eylül 2006 dönemleri itibariyle de bankalar tarafından Yönetmelikte belirtilen süreler içinde tevdi edilmiş ve sitemizde yayınlanmıştır.

2006 yıl sonuna ait banka bilançoları ise 10 Şubat 2007 tarihinde yayınlanan yeni Tebliğ formatında olmak üzere bankalardan geldikçe web sitemizde yayınlanmaktadır.

ii. 17 Sayılı Tebliğ kapsamındaki tabloların "excele" aktarılmasıyla oluşturulan ve tüm bankaların kolaylıkla veri girişi yapabileceği ya da sistemindeki verilerini aktarabileceği, aritmetik işlemleri kullanarak kontrol mekanizmaları yaratabileceği ve Tebliğ 17 kapsamındaki bilgileri hazırlayabileceği; TBB olarak da bu kapsamda gelen bilgileri otomatik olarak istatistik veri tabanına aktarabileceği "Konsolide ve Konsolide Olmayan" bazda "Ortak Veri Gönderim Seti" şablonu 2006 yılı içinde her dönem tarihleri değiştirilerek güncellenmiş, bankalar tarafından web sitemizden indirilerek kullanılmıştır.

"Konsolide ve Konsolide Olmayan Ortak Veri Gönderim Seti" şablonları ve 10 Şubat 2007 tarihinde yayınlanan yeni Tebliğ formatına göre revize edilmiş ve bankaların kullanımı için sitemize eklenmiştir.

Bankalar düzenli olarak Birliğimize, yeni Tebliğ kapsamındaki yıl sonları ve üçer aylık ara dönemlerde "Ortak Veri Gönderim Seti" eşliğinde bilgi göndermeye devam edeceklerdir. Tüm bankalar bu kapsamdaki bilgilerini gönderdikten sonra "İstatistiki Raporlar/Banka, Grup ve Sektör Bazında Mali Tablolar ve İstatistikler" başlığı altında "Üç Aylık Banka Bilgileri (Son Dönem Karşılaştırmalı)" başlıklı rapor hazırlanarak internet sitemizde, Türkçe ve İngilizce (dolar ve euro cinsinden) olarak yayınlanmaktadır.

iii. Yukarıda söz konusu edilen raporun yayımlanması ile birlikte bankalar tarafından gönderilen "Ortak Veri Gönderim Seti" bilgileri de banka bazında ve Türkçe/İngilizce olarak internet sitemizde yayınlanmaktadır. En son Eylül 2006 itibariyle banka mali tabloları yayınlanmış olup Aralık 2006 dönemine ait Ortak Veri Gönderim Setleri yeni formatıyla bankalardan gelmeye devam etmektedir. Bilgilerin Nisan sonu itibariyle tamamlanacağı tahmin edilmektedir.

iv. 17 Sayılı Tebliğ kapsamında "toplulaştırılması anlamlı tabloların", bilgiler bankalardan geldikten sonra gruplar ve sektör bazında toplulaştırılmasına ve sitemizde "Seçilmiş Mali Tablolar" altında "Grup Bazında Seçilmiş Tablolar" başlığı ile Türkçe ve İngilizce olarak web sitemizde yayınlanmasına devam edilmektedir. Raporun en son Eylül 2006 versiyonu "Konsolide" ve "Konsolide Olmayan" bazda hazırlanarak yayınlanmıştır.

Toplulaştırılması anlamlı tablolar listesi ve tablo içerikleri, 10 Şubat 2007 tarihinde yayınlanan yeni Tebliğ ile birlikte yeniden gözden geçirilmiştir. Aralık 2006 ve sonraki dönemler için yeni formatlarında yayınlanmaya devam edecektir.

v. "Banka Bazında Seçilmiş Tablolar" raporunun en son Eylül 2006 versiyonu "Konsolide" ve "Konsolide Olmayan" bazda hazırlanarak yayınlanmıştır.

"Banka Bazında Seçilmiş Tablolar" başlığı altında yer alan tablo içerikleri, 10 Şubat 2007 tarihinde yayınlanan yeni Tebliğ ile birlikte yeniden gözden geçirilmiştir. Aralık 2006 ve sonraki dönemler için yeni formatlarında yayınlanmaya devam edecektir.

vi. Tüm dönemleri kendi cari dönemlerindeki fiyatlarıyla verilen ve bütün dönemleri bir arada görmek isteyen kullanıcılar için hazırlanan "ve "Üç Aylık Banka Bilgileri (Tüm Dönemler)" başlıklı özet rapor en son Eylül 2006 dönemi bilgileri de eklenerek Türkçe ve İngilizce olarak sitemizde yayınlanmıştır. Söz konusu bu rapor formatı da yeni Tebliğ ile birlikte yeniden gözden geçirilmiştir. Aralık 2006 ve sonraki dönemler için yeni formatlarında yayınlanmaya devam edecektir.

vii. Birliğimiz web sitesinde yayınlanan ve yukarıda sıralanan bu raporlardan ayrı olarak banka üst düzey yöneticilerimize yardımcı bir rapor daha hazırlanmaktadır. İlki Haziran 2003 bilgilerinden oluşturularak hazırlanan bu rapor her üç ayda bir Türkçe ve İngilizce olarak bankalara gönderilmektedir. En son Eylül 2006 dönemi için hazırlanarak gönderilmiştir. Aralık 2006 ve sonraki dönemler için yeni formatlarında gönderilecektir.

3.4. Diğer raporlar

i. Sektöre öncü olması açısından yararlı olacağı düşünülerek ve özel bankaların periyodik olarak İMKB`ye gönderdikleri konsolide olmayan ayrıntılı bilanço bilgileri toplulaştırılarak hazırlanan "İMKB'de İşlem Gören Ticaret Bankalarının Üç Aylık Toplu Bilançosu" başlıklı rapor, üçer aylık dönemlerde web sitemizde yayınlanmaya devam etmektedir. Rapor, en son Aralık 2006 dönemi itibariyle yayınlanmış olup, İngilizce, dolar ve euro cinsinden değerlere de ulaşılmaktadır.

ii. Üçer aylık dönemlerde hazırlanan "Banka, Şube ve Personel Sayıları" başlığı altında yayınlanan raporun Türkçe ve İngilizce olarak hazırlıkları sürdürülmüş, raporun en son Aralık 2006 sayısı yayınlanmıştır. Bu çalışmanın içinde kullanıcılar için şube ve personel sayılarının geçmişe yönelik bilgileri de bulunmaktadır.

iii. Üçer aylık dönemlerde hazırlanan ve ilk kez Mart 2006 dönemi bilgileriyle bankalara gönderilmeye başlanan "Ana Ortaklık ve Sermaye Yapısı" başlıklı raporun en son Eylül 2006 sayısı hazırlanarak tüm bankalarımıza iletilmiştir.

iv. "İnternet Bankacılığı İstatistikleri" başlığı ile yeni bir rapor hazırlanmış ve ilk kez Haziran 2006 dönemi itibariyle internet sitesinde yayınlanmaya başlanmıştır. Rapora İngilizce olarak da ulaşılması mümkündür.

v. "Tüketici Kredileri Konsolide Raporu" üçer aylık dönemler halinde yayımlanmaktadır. Rapora İngilizce olarak da ulaşılması mümkündür.

vi. Yıl sonları itibariyle "İllere ve Bölgelere Göre Dağılımlar" başlığı altında yayınlanan raporun 2005 sayısı Bankalarımız kitabının Haziran 2006 tarihinde yayınlanmasıyla birlikte güncellenmiştir. Aralık 2006 sayısının Haziran ayında tamamlanacağı tahmin edilmektedir.

vii. Bankalardan günlük gelen değişiklik bilgileri (yönetici bilgileri, yurtiçi, yurtdışı şube, temsilcilik, şanj ofisi açılış ve kapanış bilgileri, banka unvan, sermaye ve grup değişikliği bilgileri, banka açılış, kapanış, birleşme ve devir bilgileri) takip edilerek veri tabanında gerekli değişiklikler işlenmiştir.

viii. İstatistik Veri Tabanında mevcut olan makroekonomik verilerin TCMB, BDDK, SPK, İMKB ve diğer ilgili sayfalardan takip edilmiş ve sisteme aktarılmıştır.

ix. Bankalardan, valiliklerden, bireylerden ve diğer kişi ve kurumlardan yazılı, sözlü veya elektronik ortamdaki bilgi taleplerine cevap verilmiştir.

D. İdari ve Mali İşler Grubu

2006 - 2007 bütçe ve faaliyet döneminde, İdari ve Mali İşler Grubu'nun personel istihdamı süreci, idari işlerin yönetimi, iletişim ve arşivlemenin hızlı ve kontrollü olarak yürütülmesinin sağlanması, Birlik bütçesinin hazırlanması ve takibi, muhasebesinin düzenli bir şekilde tutulması ve fonlarının değerlendirilmesine ilişkin olarak yürütmekle görevli olduğu rutin işler gerçekleştirilmiştir.

Rutin işlerin kapsamında, Elektronik Fon Transferi (EFT) sisteminin kesintisiz çalışabilirliğini temin etmek ve yeni teknolojilerin benimsenerek sistemin hizmet seviyesini artırmak amacıyla gerekli yatırım kararları ve bakım stratejilerinin uygulanması sürecinde, Birliğin T.C. Merkez Bankası ile birlikte hareket ederek sağladığı bankalararası koordinasyon görevinin mali ve idari kısmı yürütülmüştür.

Birliğin kullanmakta olduğu bordro programının, daha geniş bir kullanım imkanı sağlayacak farklı modüllerden oluşan bir insan kaynakları programı ile değiştirilmesi için gerekli komisyon çalışması tamamlanarak satın alım safhası tamamlanmıştır. Programın Birlik uygulamalarına uyumlu hale getirilmesi çalışmaları başlatılmış, bordro uyum çalışmaları tamamlanmış ve kullanılmaya başlanmıştır. Eğitim modülüne ise personelin bugüne kadar almış olduğu tüm eğitimler konu ve kurum bazında kodlanarak kaydedilmiştir. Zaman planlama modülünde ise bir önceki yıla ilişkin izin aktarımları yapılmış olup kullanımına 01.01.2007 tarihinden itibaren başlanmıştır.

Birlik Statüsü'nde öngörülen Üye kayıt Defteri'nin elektronik ortamda tutulmasına yönelik olarak Bilgi İşlem, İstatistik ve Teknoloji Grubu ile birlikte yürütülen çalışma sonuçlandırılmış, geçmiş verilerin girişi tamamlanmış ve kullanım kılavuzu hazırlanmıştır.

Statü'de öngörülen Birliğin hesap ve kayıt düzeninin bağımsız denetim kuruluşlarınca denetlenmesi ve raporlanması hükmü çerçevesince bağımsız denetçi olacak şirketin belirlenmesi çalışmaları yürütülmüş ve Yönetim Kurulu'nca seçilen Akis Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. ile sözleşme imzalanmıştır. Şirket 2006 – 2007 bütçe dönemi denetimini iki aşamalı olarak gerçekleştirecektir.

Birlik personeli için "MS Office" eğitimleri programlanmış ve yeni bir uygulama ile hafta içleri üçer saatlik zaman dilimlerine ayrılmış sınıflar halinde gerçekleştirilmiştir.

Ankara İrtibat Bürosu'nda kullanılan Birlik aracı satılmış ve yerine filoya uygun yeni bir araç satın alınmıştır.

Birlik Statüsü gereği 2007 yılı Birlik Genel Kurulu hazırlık çalışmaları yürütülmüştür.

Birlik tarafından üyelerinin, çalışanlarının, işbirliği içinde olduğu kurumların ve kamuoyunun beklentilerinin mümkün olduğunca doğru bir şekilde karşılanması ve Birlik faaliyetlerinin sürekli olarak iyileştirilmesi amacıyla Yönetim Kurulu'nca da kabul edilen kalite çalışmalarının ilk aşaması olarak başlatılan süreç yönetimi çalışması kapsamında, Grubun üstlenmiş olduğu görevlere ilişkin bilgi derlenmiş ve Birlik Danışmanı'na sunulmuştur. Danışman eşliğinde yapılan çalışma da ise süreçler kendisine aktarılmıştır. Çalışma, oluşturulacak süreç şemalarının gözden geçirilmesi ve gerekirse iyileştirme çalışmaları ile devam edecektir.

Nisan 2007 itibarıyla Birliğimizde danışmanlar hariç çalışan toplam daimi personel, 20'si kadın, 24'ü erkek olmak üzere 44 kişidir. Birliğimizde ayrıca 3 yarı zamanlı danışman görev yapmaktadır. Daimi personelin 27 kişisi sendikalıdır. Daimi personel

toplamında bir önceki yıla nazaran sayısal bir değişiklik olmamasına rağmen Müşteri Şikayetleri Merkezi için yeni bir eleman istihdam edilmiş bulunmaktadır.

Birlik personelinin mesleki ve uzmanlık alanlarında bilgi ve tecrübesinin artırılması ve kurumsal yapının güçlendirilmesine yönelik olarak eğitim çalışmalarına katılmaları bu yıl da sağlanmıştır. Personelin Temmuz - Nisan 2007 döneminde almış olduğu eğitim toplamı 308 kişi/gün olup dağılımı aşağıdaki gibidir:

Türkiye Bankalar Birliği Personel Eğitimleri

Toplu Organize Edilen Eğitimler	
MS Office	195
Kalite Çalışmaları	30
TBB Eğitimleri	
Bankacılık, Ekonomi, Hukuk, vb.	17
Kişisel Gelişim	18
Dış Eğitimler	
Bilgi İşlem	6
Bankacılık, Ekonomi, Hukuk, vs.	8
Sosyal Sorumluluk	1
Master/Sertifika/Uzun Süreli Eğitim Programı	
İK	19
İletişim	6
Konferans, Kongre, Toplantı	8
Toplam kişi/gün	**308**

**(Kişi/gün-6 saat)*

Türkiye Bankalar Birliği Kalite Çalışmaları

Türkiye'de ve uluslararası alanda bankacılık sistemindeki gelişmeler, artan rekabet koşulları, AB'ye ve uluslararası iyi uygulamalara uyum süreci dikkate alınarak Türkiye Bankalar Birliği tarafından, üyelerinin, çalışanlarının ve işbirliği içinde olduğu kurumların ve kamuoyunun beklentilerinin mümkün olduğunca doğru bir şekilde karşılanması, faaliyetlerinin sürekli olarak iyileştirilmesini teminen ulusal kalite çalışmalarının başlatılmasına karar verilmiştir. Bu çerçevede Yönetim Kurulu tarafından, kalite konusunda ülkemizde yetkili kuruluş olan Kalite Derneği (KalDer) ile işbirliği yapılmasına, Birlik tarafından sürekli iyileştirme kavramlarını benimseme ve yaşama geçirme konusunda kararlı olduğunu ifade eden ve herhangi bir hukuki yükümlülük taşımayan iyi niyet bildirgesinin imzalanmasına karar verilmiştir.

İyi niyet bildirgesinin imzalanmasının ardından, Birliğimize yönelik eğitimlerin tespiti ve kalite sürecinde Birliğimizde projeyi yürütecek ekibin oluşturulması ve eğitilmesi yönünde çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmaları takiben Birlik stratejik planlama çalışmalarını başlatmıştır. Türkiye Bankalar Birliği misyonu, vizyonu Yönetim Kurulu tarafından onaylanmış ve web sayfasında da yayımlanmıştır.

Birliğin mevcut iş süreçlerinin tanımlanması, etkinliğinin ölçülmesi ve gerekli iyileştirmelerin planlanması amacıyla sistemin bütün olarak değerlendirilmesi yönünde gerekli çalışmalar başlatılmıştır.

III. Türkiye Bankalar Birliği'nin 2005-2006 Bütçe Dönemi Sonuçları,2006-2007 Bütçe Dönemi 9 Aylık Hesap Durumu ve 2007-2008 Yılı Bütçe Tasarısı

1. 30.6.2006 Tarihli Konsolide Bilanço ve 2005-2006 Dönemi Gelir-Gider Tablosu, Analizi ve Denetçiler Raporu

Aktif		**YTL**
Kasa		4.475,71
Bankalar		11.484.113,35
Menkul kıymetler		886.750,00
Faiz Tahakkukları		34.529,88
Maddi duran varlıklar		1.049.455,12
Alacaklar		842.916,39
Peşin ödenen giderler		165.112,01
Toplam aktifler		14.467.352,46
Toplam nazım hesaplar		158.455,91
Genel toplam		**14.625.808,37**

Pasif

Menkul ve gayrimenkul amortisman fonu		362.029,36
Amortisman karşılıkları		687.425,76
Borçlar		13.417.897,34
2006-2007 Peşin gider payı tah.	5.167.800,00	
2006-2007 Bütçesine devir	4.231.323,53	
Diğer pasifler	4.018.773,81	
Toplam pasifler		14.467.352,46
Toplam nazım hesaplar		158.455,91
Genel toplam		**14.625.808,37**

Türkiye Bankalar Birliği'nin 30.06.2006 Tarihli Bilançosunun Analizi

AKTİF

Kasa:
30.06.2006 tarihi itibariyle kasa mevcudu 4.475,71 YTL'dir.

Bankalar :
Bu hesapta görülen 11.484.113,35 YTL banka mevcutlarımızın Haziran 2006 ayı sonu bakiyesidir. Bunun 1.599.581,29 YTL'si Elektronik Fon Transferi (EFT) projesi ile ilgili miktarı, 9.665.639,07 YTL'si vadeli hesabımızı, bakiyesi ise vadesiz mevduat tutarını göstermektedir

Menkul Kıymetler:
Bu miktarın 647.400,00 YTL kısmı Birliğimiz bütçesine aittir, bakiyesi ise EFT ile ilgilidir.

Faiz Tahakkukları:
Vadeli hesabımızın bütçe sonu itibariyle tahakkuk etmiş faizini göstermektedir.

Maddi Duran Varlıklar:
Bu hesabın 138.566,92 YTL'si Birliğimizin Akmerkez'de satın almış olduğu 2 kat, 3.794,30 YTL'si Şile'deki arazimizin satın alınma değerini, 104.857,01 YTL'si alınan taşıtların, 174.412,11 YTL'si Vezne Merkezi'ne ait taşınmazları kalan 627.824,78 YTL'si ise mobilya, mefruşat, bilgisayar donanımı ile diğer menkullerin değerini göstermektedir.

Alacaklar:
Bilanço gününde 842.916,39 YTL olan bu hesabın 540.355,47 YTL'si EFT yatırımları ile ilgili olarak bilanço gününe kadar yapılan harcamalara aittir. Bunun dışında kalan kısım ise depozitolar, Haziran ayı eğitim alacaklarımız gibi geçici hesapların bakiyelerini göstermektedir.

Peşin Ödenen Giderler:
165.112,01 YTL olan bu hesabımız Vezne Merkezi ile eğitim merkezimizin henüz itfa edilmemiş olan peşin kira bedeli ve sağlık sigortası peşin ödemesini göstermektedir.

PASİF

Menkul ve Gayrimenkul Amortisman Fonu:
Bu hesabın dönem sonu itibariyle bakiyesini teşkil eden 362.029,36 YTL Birliğimize ait sabit kıymetlerin amortisman düşüldükten sonraki değerini göstermektedir.

Amortisman Karşılığı:
Bu hesapta görülen 687.425,76 YTL'nin Birliğimize ait sabit kıymetlerin, birikmiş amortisman tutarını teşkil etmektedir.

Borçlar:
13.417.897,34 YTL olan bu hesabın içinde yeralan 5.167.800,00 YTL tutarındaki peşin gider payı ve aidat toplamı, 2006-2007 Bütçe dönemi giderlerini kapsamak üzere üyelerimizden Birliğimiz statüsünün 22.maddesi uyarınca Haziran 2006 ayında tahsil edilerek 30.06.2006 tarihi itibariyle emanete alınan miktarı, 2.376.357,41 YTL'si Elektronik Fon Transferi projesinin finansmanı ile ilgili olarak bankalarımızdan yapılan tahsilat ve gelir tutarını, 369.040,70 YTL Özel Tanıtım Projeleri Fonu, 959.796,83

YTL Kıdem Tazminatları Karşılığını, kalan kısım ise tahakkuk ettirilmiş henüz ödenmemiş vergi, sigorta gibi yasal kesintileri ile diğer borçlarımızı içermektedir.

2005-2006 dönemi bütçe uygulaması sonunda gerçekleşen 4.231.323,53 YTL tutarındaki gelir fazlası ise 2006-2007 faaliyet dönemine aktarılmak üzere emanete alınmıştır.

Nazım Hesaplar:
Toplam 158.455,91 YTL olan nazım hesaplarımızın tamamı teminat mektuplarına aittir.

2005-2006 Bütçe Dönemi Konsolide Gelir-Gider Tablosu
(01.07.2005-30.06.2006)

Gelirler	**YTL**
Gider payları ve aidatlar	5.301.620,00
Geçen yıldan devir	3.986.025,67
Eğitim gider karşılığı alınan gelir	1.366.830,50
Eğitim teknoloji geliri	43.533,34
Sair gelirler (faiz, yayın, vs)	1.296.433,96
Gelirler toplamı	**11.994.443,47**
Giderler	
Personel giderleri	3.819.981,43
Eğitim giderleri	862.758,24
Eğitim teknoloji giderleri	77.470,20
Tanıtım, konferans ve proje giderleri	362.714,86
Özel tanıtım, proje giderleri	750.000,00
Bankacılık, araştırma ve yayın giderleri	257.349,16
Bilgi işlem, istatistik giderleri	116.867,30
Dış ilişkiler, sair giderler	326.586,91
Demirbaş-tesisat alım giderleri	247.992,17
Büro giderleri	633.526,15
Vezne merkezi	307.873,52
Giderler toplamı	**7.763.119,94**
2006-2007 Bütçe dönemine aktarılan	4.231.323,53
Genel toplam	**11.994.443,47**

Türkiye Bankalar Birliği Genel Kurulu'na

Türkiye Bankalar Birliği'nin 2005-2006 Bütçe dönemi ile ilgili muamele ve gelir-gider hesapları ile 30.06.2006 tarihli Bilançosu Statümüzün 20.maddesi gereğince tarafımızdan incelenmiştir.

Muamelelerin ve hesapların Kanun ve Statü hükümlerine uygun bir şekilde yürütüldüğünü, 30.06.2006 tarihinde mevcut olan kıymetlerin kayıtlara mutabakatını tespit etmiş olduğumuzu arz eder, konsolide bilanço ve gelir-gider hesaplarının tasdikini saygılarımızla onayınıza sunarız.

Denetçiler

(İmza)
Denizbank A.Ş
Genel Müdürü
Hakan Ateş

(İmza)
Tekfenbank.A.Ş
Genel Müdürü
Mehmet Nazmi Erten

(İmza)
Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.
Genel Müdürü
Halil Eroğlu

2. 2006-2007 Bütçe Yılı 9 Aylık 31.3.2007 Tarihi İtibariyle Konsolide Hesap ve Gelir-Gider Tablosu ve Denetçiler Raporu

31.3.2007 Tarihli Hesap Durumu

Aktif	**YTL**
Kasa	1.558,48
Bankalar	10.005.656,45
Faiz tahakkukları	66.532,42
Maddi duran varlıklar	1.124.921,47
Alacaklar	466.335,49
Peşin ödenmiş giderler	64.307,12
Genel giderler	6.429.533,81
Aktif toplamı	18.158.845,24
Nazım hesaplar	152.420,05
Toplam	**18.311.265,29**

Pasif	**YTL**
Menkul ve gayrimenkul amortisman fonu	467.250,26
Amortisman karşılıkları	657.671,21
Borçlar	5.796.889,10
Gelirler	11.237.034,67
Pasif toplamı	18.158.845,23
Nazım hesaplar	152.420,05
Toplam	**18.311.265,29**

2006-2007 Bütçe Yılı 9 Aylık Konsolide Gelir-Gider Tablosu
(1.7.2006 - 31.3.2007)

9 Aylık Gerçekleşme

Gelirler	**YTL**
Gider payları ve aidatlar	5.272.200,00
Geçen yıldan devir	4.231.323,53
Eğitim gid. karş. alınan gelir	880.410,00
Eğitim teknoloji geliri	30.859,03
Sair gelirler	822.242,11
Gelirler toplamı	**11.237.034,67**

Giderler	
Personel giderleri	2.920.915,80
Eğitim giderleri	601.139,26
Eğitim teknoloji giderleri	96.305,18
Tanıtım, konferans proje giderleri	297.876,94
Özel tanıtım proje giderleri	1.000.000,00
Bankacılık, araştırma , yayın giderleri	342.413,12
Bilgi işlem, istatistik giderleri	83.658,71
Dış ilişkiler, sair giderler	285.802,68
Demirbaş, tesisat alım giderleri	58.405,12
Büro giderleri	496.379,00
Vezne merkezi	246.638,00
Giderler toplamı	**6.429.533,81**

Türkiye Bankalar Birliği Genel Kurulu'na

Türkiye Bankalar Birliği'nin 2006-2007 Bütçe dönemi ile ilgili muameleleri ve 9 aylık gelir-gider hesapları Statümüzün 20.maddesi gereğince tarafımızdan incelenmiştir.

Muamelelerin ve hesapların Kanun ve Statü hükümlerine uygun bir şekilde yürütüldüğünü, 31.03.2007 tarihinde mevcut olan kıymetlerin kayıtlara mutabakatını tesbit etmiş olduğumuzu arz eder, hesap durumu ve gelir-gider hesaplarının tasdikini saygılarımızla onayınıza sunarız.

Denetçiler

Denizbank A.Ş
Genel Müdürü
Hakan Ateş

Tekfenbank A.Ş
Genel Müdürü
Mehmet Nazmi Erten

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.
Genel Müdürü
Halil Eroğlu

BAĞIMSIZ DENETİM RAPORU

Türkiye Bankalar Birliği
Yönetim Kurulu Başkanı'na
İstanbul

Türkiye Bankalar Birliği'nin ("Birlik" veya "TBB") 31 Mart 2007 ve 30 Haziran 2006 tarihleri itibariyle hazırlanan ve ekte yer alan bilançoları ile 31 Mart 2007 tarihinde sona eren dokuz aylık döneme ait gelirler ve giderler tablosunu, önemli muhasebe politikalarının özetini ve dipnotları denetlemekle görevlendirilmiş bulunuyoruz. Rapor konusu mali tablolar TBB yönetiminin sorumluluğundadır. Bağımsız denetimi yapan kuruluş olarak üzerimize düşen sorumluluk, denetlenen mali tablolar üzerinde görüş bildirmektir.

Finansal Tablolarla İlgili Olarak TBB Yönetimi'nin Sorumluluğu

TBB yönetimi finansal tabloların Birlik'in "Muhasebe Talimatnamesi"ne göre hazırlanması ve dürüst bir şekilde sunumundan sorumludur. Bu sorumluluk, finansal tabloların hata ve/veya hile ve usulsüzlükten kaynaklanan önemli yanlışlıklar içermeyecek biçimde hazırlanarak, gerçeği dürüst bir şekilde yansıtmasını sağlamak amacıyla gerekli iç kontrol sisteminin tasarlanmasını, uygulanmasını ve devam ettirilmesini, koşulların gerektirdiği muhasebe tahminlerinin yapılmasını ve uygun muhasebe politikalarının seçilmesini içermektedir.

Bağımsız Denetim Kuruluşunun Sorumluluğu

Sorumluluğumuz, yaptığımız bağımsız denetime dayanarak bu finansal tablolar hakkında görüş bildirmektir. Bağımsız denetimimiz, Uluslararası Denetim Standartları'na uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Bu standartlar, etik ilkelere uyulmasını ve bağımsız denetimin, finansal tabloların gerçeği doğru ve dürüst bir biçimde yansıtıp yansıtmadığı konusunda makul bir güvenceyi sağlamak üzere planlanarak yürütülmesini gerektirmektedir.

Bağımsız denetimimiz, finansal tablolardaki tutarlar ve dipnotlar ile ilgili bağımsız denetim kanıtı toplamak amacıyla, bağımsız denetim tekniklerinin kullanılmasını içermektedir. Bağımsız denetim tekniklerinin seçimi, finansal tabloların hata ve/veya hileden ve usulsüzlükten kaynaklanıp kaynaklanmadığı hususu da dahil olmak üzere önemli yanlışlık içerip içermediğine dair risk değerlendirmesini de kapsayacak şekilde, mesleki kanaatimize göre yapılmıştır. Bu risk değerlendirmesinde, Birlik'in iç kontrol sistemi göz önünde bulundurulmuştur. Ancak, amacımız iç kontrol sisteminin etkinliği hakkında görüş vermek değil, bağımsız denetim tekniklerini koşullara uygun olarak tasarlamak amacıyla, TBB yönetimi tarafından hazırlanan finansal tablolar ile iç kontrol sistemi arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır. Bağımsız denetimimiz, ayrıca işletme yönetimi tarafından benimsenen muhasebe politikaları ile yapılan önemli muhasebe tahminlerinin ve finansal tabloların bir bütün olarak sunumunun uygunluğunun değerlendirilmesini içermektedir.

Bağımsız denetim sırasında temin ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulmasına yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

Şartlı Görüş Dayanağı

Birlik'in "Muhasebe Talimatnamesi"nde Birlik'in, istifalar ve haklı nedenler dışındaki işten çıkarılmalar ve emeklilik halinde personele ödemekle yükümlü olacağı kıdem tazminatı için karşılık ayrılması hususunda herhangi bir düzenlemesi yer almamaktadır. Birlik "Muhasebe Talimatnamesi" uyarınca kıdem tazminatı karşılığı ayırmamış olsaydı 31 Mart 2007 tarihi itibariyle "Muvakkat ve Muhtelif Alacaklılar" hesabı 959,797 YTL tutarında daha düşük ve "Birikmiş Gelirler" hesabı 959,797 YTL tutarında daha yüksek olacaktı.

Birlik'in 31 Mart 2007 tarihi itibariyle "Muvakkat ve Muhtelif Alacaklılar" hesapları içinde yer alan 300,912 YTL tutarındaki "Çeşitli kamu kuruluşları giderleri fonu" ve 267,788 YTL tutarındaki "Çok Yaşa Bebek tanıtım ve proje fonu" hesapları henüz gerçekleşmemiş olan ve bütçelenen giderler karşılığında ayrılan karşılıkları ifade etmektedir. Birlik'in "Muhasebe Talimatnamesi"nde bütçelenen rakamlar için karşılık ayrılması ile ilgili herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. Birlik, "Muhasebe Talimatnamesi" uyarınca "Çeşitli kamu kuruluşları giderleri fonu" ve "Çok Yaşa Bebek tanıtım ve proje fonu" ayırmamış olsaydı, 31 Mart 2007 tarihi itibariyle "Muvakkat ve Muhtelif Alacaklılar" hesabı 568,700 YTL tutarında daha düşük, "Birikmiş Gelirler" 369,041 YTL tutarında ve 31 Mart 2007 tarihinde sona eren dokuz aylık döneme ait "Net Gelirler" 199,659 YTL tutarında daha yüksek olacaktı.

Şartlı Görüş

Görüşümüze göre, yukarıda belirtilen hususların ilişikteki finansal tabloların ilgili hesapları üzerindeki etkileri haricinde, ilişikteki finansal tablolar, bütün önemli taraflarıyla, Türkiye Bankalar Birliği'nin 31 Mart 2007 tarihi itibariyle mali durumunu, aynı tarihte sona eren dokuz aylık döneme ait finansal performansını Birlik'in "Muhasebe Talimatnamesi" (Not 3) çerçevesinde doğru ve dürüst bir biçimde yansıtmaktadır.

Görüşümüzü etkilememekle birlikte aşağıdaki hususa dikkat çekilmesi gerekli görülmüştür:

Türkiye Bankalar Birliği'nin 31 Mart 2007 tarihi itibariyle ilk defa denetlenmiş olması sebebiyle 31 Mart 2006 tarihi itibariyle denetimden geçmiş mali tabloları bulunmamaktadır. Bu nedenle ekte 31 Mart 2007 tarihi itibariyle yer alan gelirler ve giderler tablosu önceki dönemle karşılaştırmalı olarak sunulmamıştır.

İstanbul,
18 Nisan 2007

Akis Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci
Mali Müşavirlik Anonim Şirketi

Murat Alsan
Sorumlu Ortak, Başdenetçi

2007 - 2008 Dönemi Bütçe Tasarısı

Birliğimizin 2007 - 2008 dönemi Bütçe tasarısının gelir ve gider kalemleri 11.685.000 YTL olarak öngörülmüştür.

Söz konusu Gider Bütçesi içerisinde en büyük pay yüzde 42,5 ile **Personel Giderlerine** ait bulunmaktadır. 2007 - 2008 dönemi için öngörülen personel harcamaları hesaplanırken, Birlik bünyesinde 46 adet daimi personel ve 3 adet danışman olmak üzere toplam 49 kişinin istihdam edileceği öngörülmüştür. İlk yarı ücret artışları yürürlükteki Toplu İş Sözleşmesi hükümleri dikkate alınarak hesaplanmış olup, ikinci yarı yıl için öngörüler ise yeni bir Toplu İş Sözleşmesi imzalanacağı dikkate alınarak yapılmıştır.

Eğitim Giderleri kalemi, sektörün gündemindeki güncel konularda yerli ve yabancı uzmanların, üst düzey bankacı ve bürokratların, üniversite öğretim üyelerinin konuşmacı olarak katılımıyla Eğitim Merkezi salonlarında düzenlenen seminerleri, otel ve bankalarımıza ait salonların kullanımıyla düzenlenen geniş katılımlı panel ve konferansları ve banka şubelerinin yoğun olduğu illerde düzenlenen bölgesel eğitim faaliyetlerini kapsamaktadır.

Eğitim Teknoloji Giderleri kalemi Bankacılık Eğitim Sitesi'nin (BES) internet üzerinden sunumu ve siteye ilişkin çağrı merkezi gibi hizmetlerin karşılanabilmesi, mevcut altyapının geliştirilmesi ve yeni eğitim modüllerinin hazırlanarak sisteme eklenmesi harcamalarını içermektedir.

Özel Tanıtım ve Proje Giderleri kalemi 2003 – 2004 bütçe döneminde başlatılan ve "Çok Yaşa Bebek" başlığı altında ülkemizde yaşanan çocuk ölüm oranlarını azaltmaya yönelik tıbbi cihaz bağışı ve eğitim içeren proje harcamalarını ve Birliğimizin kuruluşunun 50. Yılı dolayısıyla yapılması planlanan uluslararası konferans ve özel ödül harcamalarını içermektedir.

Tanıtım, Konferans ve Proje Giderleri kalemi ise geçtiğimiz dönemlerde olduğu gibi ülkemiz bankacılık sektörünün yurt içinde ve dışında düzenlenecek organizasyonlar ile tanıtımına yönelik harcamaları, Stratejik İletişim Çalışma Grubu'nun danışmanlık şirketi ile birlikte bankacılık sektörü kapsamında yürütmeyi planladığı iletişim ve halkla ilişkiler çalışmalarına ilişkin doğabilecek ücret ve harcamaları ve Birliğimizce yürütülmekte olan toplam kalite çalışmalarına yönelik harcamaları kapsamaktadır. Bedelsiz olarak gerçekleştirilen konferans, panel ve diğer toplantı giderleri de bu kalem altında yer almaktadır.

Bu kalemde ayrıca kamu kurum ve kuruluşları tarafından gerçekleştirilen faaliyetlere katkı yapmak için ayrılmış bulunan ve ayrı bir fon hesabında takip edilmekte olan tutarın bütçe içerisine alınması nedeniyle oluşan büyüklük de yer almaktadır.

Bankacılık, Araştırma ve Yayın Giderleri'ne ait 2007 - 2008 bütçesi öngörülürken finansal sektördeki ve bankacılık sistemindeki gelişmeleri izlemek, bankacılık sektörünü ilgilendiren mevzuatı takip etmek, sektörün uluslararası standartlara ve iyi uygulamalara uyumu için uluslararası alandaki makro gelişmeleri ve düzenlemeleri izlemek ve değerlendirmek, sektörü bilgilendirmek, sektörün gelişmesine katkı sağlayacak araştırmalar yapmak ve teşvik etmek, Uluslararası Para Fonu (IMF) , OECD, Dünya Bankası, AB gibi uluslararası kuruluşlar ile diğer ülkelerin bankalar birlikleri arasındaki ilişkilerin geliştirilmesine ilişkin faaliyetlerin yanında, finans ve bankacılık ağırlıklı nitelikli yayınların okuyucuların hizmetine sunulabilmesi ve Müşteri Şikayet Merkezinin faaliyete geçmesi amaçlanmıştır.

Bilgi İşlem, İstatistik ve Teknoloji Giderleri için 2007 - 2008 yılına ilişkin olarak öngörülen bütçe, donanım ve yazılım yatırım harcamaları ile cari harcamalardan oluşmaktadır. Bütçe, Birliğin ihtiyaçları, iş planları, mevcut projeler ve önümüzdeki bütçe dönemi içerisinde gerçekleştirilmesi düşünülen projeler dolayısıyla yapılacak çalışmalar, ihtiyaç duyulacak yazılım ve donanım ihtiyaçları ile teknolojik ve ekonomik gelişmeler doğrultusunda hazırlanmıştır. Birliğin bilgi teknolojisi altyapısının güncellenmesi planlı olarak sürdürüldüğü için, güncellemeler zamana yayılarak yapılmaktadır. Bu kapsamda, bu dönem içerisinde de öngörülen güncelleme gerçekleştirilecektir. Söz konusu güncelleme ile birlikte olağan çalışmalara ait giderler, Birliğin internet sitesinin yenilenmesi amacıyla yapılacak çalışmalar, bilgi sistemleri güvenliği ile ilgili giderler ve denetim giderleri, mevcut donanım ve yazılım sistemlerine ait bakım giderleri ve data hatları kira bedelleri bütçede yer almaktadır.

Dış ilişkiler ve Sair Giderler kalemi IMF ve Dünya Bankası toplantılarına katılma giderlerini ve söz konusu toplantılar nedeniyle Birlik adına verilen resepsiyon ile ilgili masrafları kapsamaktadır. Birliğin, Avrupa Bankacılık Federasyonu (FBE), Uluslararası Finans Enstitüsü (IIF), Avrupa Bankacılık Eğitim Ağı (EBTN) gibi üye olduğu yabancı ve yerli tüm kurumların aidatı ile ilgili öngörüler de bu kalem altında toplanmıştır.

Demirbaş, Tesisat Alım Giderleri Genel Sekreterlik ve Eğitim Merkezi'ndeki eksiklerin giderilmesi veya mevcutların yenilenmesi ile ilgili harcamaları kapsamaktadır.

Büro Giderleri kalemi içerisinde Akmerkez ve Ankara'daki İrtibat Bürosu'nun işletme giderleri yer almakta olup, hesaplamalarda bir önceki yıl giderleri ve faaliyetlerde öngörülen gelişmeler dikkate alınmıştır.

Vezne Merkezi Giderleri, Anadolu yakasındaki vezne merkezinin kira ve işletme giderlerini kapsamaktadır.

Bu yıl bankalarımızdan **Gider Payları ve Aidatlar** olarak toplam 6.471.000 YTL tahsil edilmesi öngörülmüş olup oy başına katılım payı ise 6.420 YTL olarak belirlenmiştir.

Yukarıda ayrıntıları verilen Gider Bütçesinin gerçekleştirilmesi için kullanılacak kaynaklar içerisinde yer alan **Geçen Bütçeden Devir** kalemi, bir önceki dönem öngörülmüş olan giderlerin çeşitli nedenlerle gerçekleşememesi veya öngörülenin altında gerçekleşmesi yanında Birliğimize tahsis edilen kaynakların mümkün olan en etkin biçimde yönlendirilmesi neticesinde elde edilen gelirlerden oluşmuştur.

Eğitim Gideri Karşılığı Alınan Gelirler kalemi oluşturulurken, Birliğin gerçekleştirdiği eğitim seminerlerine eleman yollayan üye bankalarımızın gider karşılığı ödemek suretiyle eğitim hizmetlerinden yararlanma oranında tüm eğitim giderlerine katılmaları prensibinden hareket edilmiştir. Bu kalemin içerisinde ayrıca planlanmış eğitim programları dışında gerçekleştirilen konferans ve diğer eğitimlere ilişkin katılımcılardan tahsil edilen masraflara katılım payları ve web Tabanlı Eğitim Projesi kapsamında sanal eğitim alan kullanıcılardan sağlanacak kullanım ücretleri de yer almaktadır.

Sair Gelirler kalemi altında yer alan gelirler arasında en önemli miktarı teşkil eden portföy gelirlerinin boyutu ise daha önceki yıllarda olduğu gibi bu yıl da genel ekonomik beklentiler ve etkinlik prensibi çerçevesinde öngörülmüştür.

Bilindiği üzere Birliğimizin hesap ve kayıt düzeni ilk defa bu yıl bağımsız denetime tabi tutulmakta olup hesap dönemi ile Genel Kurul tarihlerinin uyuşmaması nedeniyle bağımsız denetim 1.7.2006-31.3.2007 dönemini kapsayan 9 aylık bütçe uygulamaları üzerinden gerçekleştirilmiştir. Hesap döneminin 30.6.2007 tarihinde sona ermesinden sonraki üç ay içerisinde 31.3.2007-30.6.2007 dönemine ilişkin denetiminde gerçekleştirilmesiyle hesap döneminin tümünü kapsayan denetim sonuçları statümüzün 25 nci maddesi gereğince Bankacılık Düzenleme Denetleme Kurumu'na sunulacaktır.

Bağımsız denetim raporunda gerek sosyal sorumluluk projemiz "Çok Yaşa Bebek" ve gerekse "Kamu Kurumu ve Kuruluşları" fon hesaplarının işleyiş biçiminin gider bütçesi içerisine dahil edilerek düzenlenmesinin daha uygun olacağı hususuna değinildiğinden 2007-2008 bütçe tasarısı hazırlanırken söz konusu uyarı dilkkate alınarak fonlar bütçe içerisine alınmıştır.

2007–2008 Bütçe Tasarısının onayını ve gerektiğinde bölümler arasında aktarma yapılabilmesi, Yönetim Kurulu Başkanına yetki verilmesini Yüksek Kurulunuzun onaylarına arz eder, yakın ilgi ve yardımları ile çalışmalarımızda bizlere destek olan Üyelerimize teşekkür ederiz .

Yönetim Kurulu

2007-2008 Yılı Bütçe Tasarısı (Bin YTL)

Gider tahmini	**YTL**
Personel giderleri	4.970
Eğitim giderleri	1.124
Eğitim teknoloji giderleri	190
Tanıtım, konferans ve proje giderleri	1.430
Özel tanıtım ve proje giderleri	1.400
Bankacılık, araştırma ve yayın gideri	531
Bilgi işlem, istatistik giderleri	356
Dış ilişkiler, sair giderler	417
Demirbaş, tesisat alım giderleri	20
Büro giderleri	872
Vezne merkezi	375
Gider toplamı	**11.685**

Gelir tahmini	
Gider payları ve aidat	6.471
Geçen yıldan devir	2.950
Eğitim gider karşılığı alınan gelir	1.514
Sair gelirler	750
Gelir toplamı	**11.685**